

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi sekä siirrettäviä lainoja ja myyntihintasaamisia koskevien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi. Ehdotetulla lailla maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen, maanmittaustoimistojen ja lääninhallitusten hoidettavina olevat maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräät valtion myyntihintasaamiset ja lainat sekä muut saamiset siirrettäisiin Valtiokonttorin hoidettaviksi. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen hoidettavina olevat lainat ja myyntihintasaamiset siirtyisivät Valtiokonttorin hoidettaviksi 1 päivästä toukokuuta 2007 lukien. Lääninhallitusten ja maanmittaustoimistojen hoidettavina olevien lainojen hoito siirtyisi Valtiokonttoriin aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Käytännössä tämä siirto toteutettaisiin vuoden 2008 alkupuolella, ja sen tulisi olla toteutettu kokonaan vuoden 2008 aikana.

Lisäksi niitä lakeja, joissa säädetään siirrettävistä lainoista ja saamisista, muutettaisiin lainoja hoitavien viranomaisten ja muiden toimijoiden toimivallan osalta. Nämä ovat

pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annettu laki, maatalouden kehittämisrahastosta annettu laki, kolttalaki, peruskuivatustoiminnan tukemisesta annettu laki, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki, maaseutuelinkeinojen rahoituslaki, laki kestävän metsätalouden rahoituksesta sekä laki uusjakojen tukemisesta. Laki vuokra-alueiden järjestelystä kaupungeissa ja kauppaloissa ehdotetaan kumottavaksi.

Lainojen ja saamisten ehdot säilyisivät pääosin ennallaan. Eräiltä osin korkoja ja viivästyskorkoja kuitenkin yhdenmukaistettaisiin. Osasta lainoja lainansaaja joutuisi edelleen maksamaan hoitokorvauksen. Samoin yhdenmukaistettaisiin lainojen ja saamisten hoidosta perittäviä hoitomaksuja.

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan heti kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Niitä sovellettaisiin kuitenkin aikaisintaan 1 päivästä toukokuuta 2007.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	5
1. Johdanto	5
2. Nykytila.....	5
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	5
2.1.1. Uusjakojen ja muiden tilusjärjestelyjen tukemisesta johtuvat saamiset.....	5
2.1.2. Metsänparannuslainat.....	6
Kumottu metsänparannuslaki.....	6
Laki kestävän metsätalouden rahoituksesta	7
2.1.3. Peruskuivatuslainat	8
2.1.4. Valtion myyntihintasaamiset	9
Asutuslainsäädäntö.....	10
Maanhankintalainsäädäntö	10
Kumottu maankäyttölainsäädäntö.....	11
Kumottu maatilalaki.....	11
Kumottu maaseutuelinkeinolaki	13
Maaseutuelinkeinojen rahoituslaki	13
Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta	13
Kumottu porotilalaki.....	14
Kumottu porotalouslaki	14
Kumottu luontaiselinkeinolaki	15
Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki.....	16
Kumottu kolttalainsäädäntö	16
Kolttalaki.....	16
Laki pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle (23/1938).....	17
2.1.5. Käytäntö	17
2.2. Nykytilan arviointi.....	19
2.2.1. Lainsäädännön kehitys.....	19
2.2.2. Perintää hoitava viranomainen	19
2.2.3. Lainanhoitojärjestelmä	20
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	20
3.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi	20
3.2. Keskeiset ehdotukset.....	21
4. Vaikutukset	21
4.1. Taloudelliset vaikutukset	21
4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	22
4.3. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan	22
5. Asian valmistelu	23
5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto	23
5.2. Lausunnot.....	23

5.3. Valtiovarainministeriön maksullisuustyöryhmän muistio ja sen huomioon ottaminen	25
6. Muita asiaan vaikuttavia seikkoja.....	26
6.1. Riippuvuus muista esityksistä.....	26
6.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista.....	26
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	26
1. Lakiehdotusten perustelut	26
1.1. Laki eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi.....	26
3 luku. Muutokset laina-aikaisissa toimivalloissa	30
4 luku. Erinäiset säännökset	33
1.2. Laki pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta	37
1.3. Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain muuttamisesta.....	37
1.4. Laki kolttalain muuttamisesta	37
1.5. Laki peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain muuttamisesta	37
1.6. Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta	38
1.7. Laki maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta.....	38
1.8. Laki kestävän metsätalouden rahoituslain muuttamisesta	39
1.9. Laki uusjakojen tukemisesta	39
1.10. Laki vuokra-alueiden järjestelystä kaupungeissa ja kauppaloissa	39
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	39
3. Voimaantulo	39
4. Säättämisyjärjestys	40
LAKIEHDOTUKSET	41
eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi	41
pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta	48
maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain muuttamisesta.....	49
kolttalain muuttamisesta	50
peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain muuttamisesta	51
porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta	52
maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta	53
kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	54
uusjakojen tukemisesta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta	55
vuokra-alueiden järjestelystä kaupungeissa ja kauppaloissa annetun lain kumoamisesta.....	56
LIITE	57
RINNAKKAISTEKSTIT	57
pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta	57
maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain muuttamisesta.....	58
kolttalain muuttamisesta	60
peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain muuttamisesta	62
porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta	64

maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta	66
kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	67
uusjakojen tukemisesta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta	68

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Valtion eri hallinnonaloilla on pitkään käytetty erilaisia lainajärjestelmiä välineenä ohjata yhteiskunnan toimintaa kulloinkin tärkeänä pidettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Valtionlainojen myönnöstä huolehtivat eri hallinnonalojen viranomaiset ja toimijat, mutta niiden takaisinperintä on pääosin keskitetty Valtiokonttorille.

Vuoden 2005 lopussa Valtionkonttorin perinnässä oli 99 prosenttia koko valtion antolainauksen lainamäärästä ja 32 prosenttia valtionlainojen ja -saamisten kappalemäärästä.

Päinvastoin kuin muilla hallinnonaloilla, maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen hoidosta huolehtivat kuitenkin pääosin hallinnonalalle kuuluvat viranomaiset ja toimielimet sekä lääninhallitukset.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainoissa ja saatavissa kantoviranomaisena toimii osassa saamisista ja lainoissa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, osassa lääninhallitukset ja osassa maanmittaustoimistot. Yhteistä näille lainoille ja saamisille on, että niiden atk-perusteisena lainanhoidon tietojärjestelmänä käytetään aikanaan valtionhallinnon tarpeisiin kehitettyä YLS-sovellusta. YLS on lyhenne sanoista yleinen lainasysteemi.

2. Nykytila

Sekä lainojen että saamisten ehdot on säädetty sen mukaan, mihin tukijärjestelmään ne liittyvät. Lainojen ja saamisten takaisinmaksajat, korot, lyhennysten maksutapa ja -ajankohta sekä mahdollisuudet saada helpotuksia koron ja lyhennysten maksussa vaihtelevat.

Kantoviranomainen on yleensä viranomaisen, joka osallistuu tuettavan toimenpiteen hallinnointiin. Vain metsänparannuslainoissa ja eräissä kaikkein vanhimmissa asutustoimintaan liittyvissä saamisissa kantoviranomainen on maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan ulkopuolinen viranomaisen eli lääninhallitus.

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1. *Uusjakojen ja muiden tilusjärjestelyjen tukemisesta johtuvat saamiset*

Uusjakojen tukemisesta annetun lain (24/1981) mukaan uusjaossa suoritettavaksi päätetystä tilan siirrosta sekä tien ja kuivatus työn tekemisestä aiheutuvat kustannukset maksetaan valtion varoista. Valtion varoista voidaan maksaa myös sellaiset kustannukset, jotka aiheutuvat rakennusten rakentamisesta tilan siirron yhteydessä entistä parempaan kuntoon, viljelysten raivaamisesta peltoilusteen muodon ja sijoituksen parantamiseksi sekä vedenhankinta- ja viemärintilalaitteiden rakentamisesta. Jos edellä tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamista tuetaan valtion varoista muutoin kuin uusjakojen tukemisesta annetun lain nojalla, ei toimenpiteeseen käytetä valtion varoja nyt kysymyksessä olevan lain mukaisesti.

Kustannukset, jotka edellä mainitun mukaisesti maksetaan valtion varoista, peritään takaisin valtiolle, jollei niitä, sen mukaan kuin uusjakojen tukemisesta annetussa laissa säädetään, jätetä valtion lopulliseksi menoksi. Sellaisen toimituksen osalta, joka on tärkeä yleisen edun kannalta ja jonka osakkaiden yleinen taloudellinen tila antaa siihen aiheutta taikka joka suoritetaan Euroopan yhteisön tukeen oikeutetulla alueella, voidaan lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista jättää valtion lopulliseksi menoksi enintään 75 prosenttia sen mukaisesti kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Kun päätös kustannusten takaisin perimisestä on tehty, maanmittaustoimiston on viipymättä lähetettävä ilmoitus asianomaiselle tuomarille panttivastuuta koskevan merkinnän tekemistä varten lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Kun takaisin perittävät kustannukset korkoineen on täysin maksettu, maanmittaustoimiston on lähetettävä ilmoitus asianomaiselle tuomarille tilan panttivastuusta vapautumista koskevan merkinnän tekemistä varten lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin.

Uusjakojen tukemisesta annetun asetuksen (211/1981) mukaan valtion varoista makset-

tujen kustannusten takaisin maksaminen alkaa viidentenä vuotena sen vuoden jälkeen, kun maanmittaustoimiston päätös kustannusten takaisin perimisestä annettiin.

Lääninhallitusten hoidettavana ovat myös lainat, jotka on myönnetty maanmittaustoimistusten tukemisesta valtion varoilla annetun lain (42/1960) nojalla. Tämä laki on kumottu edellä mainitulla uusjakojen tukemisesta annetulla lailla, joka tuli voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1981.

Kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977), jäljempänä lunastuslaki, 57 §:n 2 momentin mukaan, jos asianosainen haltuunoton johdosta menettää asuntonsa tai hänen toimeentulonsa huononee elinkeinon tai ammatin harjoittamisen vaikeutumisen vuoksi, lunastustoimikunta voi asianomaisen vaatimuksesta määrätä, että haltuunotto saa tapahtua aikaisintaan toimikunnan määräämän enintään kolmen kuukauden pituisen ajan kuluttua siitä, kun korvaus on suoritettu. Tällaiselle asianosaiselle voidaan lunastuslain 102 §:n mukaan viranomaisen toimesta kohtuussyistä myöntää valtion talousarviossa osoitetuista varoista halpakorkoista lainaa tai korkotukea uuden asunnon hankkimista tahi elinkeinon tai ammatin harjoittamisen jatkamista taikka vaihtamista varten. Valtioneuvosto on oikeutettu antamaan asiasta tarkemmat määräykset.

Eräistä vesitilusjärjestelyistä annetun lain (31/1980) 1 §:n mukaan niissä entisten Mikkelin, Kymen, Kuopion, Pohjois-Karjalan ja Keski-Suomen läänien kunnissa, joissa tiloille tai kylille kuuluvia vesialueita tai vesijättöjä sijaitsee toisten tilojen tai kylien maatilusten kohdalla, voidaan tarkoituksenmukaisten jako-olojen aikaansaamiseksi suorittaa vesialueiden ja vesijättöjen tilusjärjestelyjä sen mukaan kuin sanotussa laissa säädetään. Toimituksen tultua merkityksi kiinteistörekisteriin lunastushinta suoritetaan valtion välityksellä. Jos asianosaiset toimituksessa sopivat lunastushinnan maksamisesta ilman valtion välitystä, sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa korvauksen maksamisesta säädetään. Kiinteistö, jonka puolesta valtio on suorittanut lunastushinnan, on pantina lunastushinnan ja sille laskettavan koron maksamisesta valtiolle niin kuin maakaaren 20 luvussa säädetään. Valtiolle suoritettavan

lunastushinnan maksuajasta, korosta, maksujen kannosta, niiden suorittamisen alkamisajasta sekä velvollisuudesta suorittaa pääomamäärältään vähäinen saaminen yhdellä kertaa säädetään asetuksella. Maksuaikaa ei voida määrätä viittä vuotta pitemmäksi.

Vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain (451/1988) 21 §:n 1 momentin mukaan tilusjärjestelyssä suoritettavaksi päätettyä rakennuksen siirtämistä sekä tilusjärjestelyn vaatimien sellaisten uusien teiden tekemistä, joiden tekeminen on tarpeellista tarkoituksenmukaisen tilusjoituksen aikaansaamiseksi, tuetaan valtion varoin noudattaen soveltuvin osin, mitä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa on säädetty tilan siirrosta ja tien tekemisestä.

Uusjakojen tukemisesta annetun asetuksen (211/1981) 10 §:n mukaan maanmittaustoimiston kustannusten takaisin perimistä koskevan päätöksen perusteella takaisin perittävät määrät kannetaan sen mukaan kuin eräiden valtion rahasaamisten maksuunpanosta, kannosta ja tilittämisestä annetussa asetuksessa (559/1967) on säädetty kuitenkin siten, että maksuunpano- ja kantoviranomaisena on maanmittaustoimisto.

2.1.2. Metsänparannuslainat

Kumottu metsänparannuslaki

Metsänparannuslain (140/1987) nojalla yksityismetsissä tehtäviin metsänparannustöihin voitiin osoittaa valtion tukea ja lainaa. Rahoitus kohdistettiin maanomistajille. Yhteisöjen ja säätiöiden oikeutta tukeen ja lainaan oli kuitenkin rajoitettu. Metsänparannuslaki kumottiin kestävän metsätalouden rahoituksesta annetulla lailla (1094/1996), joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997. Metsänparannuslakiin liittyviä lainoja on vielä perinnässä.

Suurin osa metsänparannuslainana perinnässä olevasta lainapääomasta perustuu metsänparannuslain nojalla myönnettyihin lainoihin. Metsänparannustöiden rahoitusta uudistettiin vuoden 1993 alusta siten, että valtion rahoitus on pääasiassa valtion tukea. Lainaa myönnettiin enää vain tilojen yhteisinä hankkeina tehtäviin kunnostus- ja metsätiehankkeisiin. Lainoitusta koskevilla uudistuksilla lainarahoitus supistui huomatta-

vasti aikaisemmasta ja myös vuosittain myönnettävien lainojen lukumäärä vähentyi.

Asetuksella (365/1990) säädettiin myönnettävän lainan vähimmäismäärästä. Aluksi pienin myönnettävä määrä oli 1 000 markkaa. Vähimmäismääriä muutettiin kolme kertaa. Viimeisen muutoksen jälkeen pienin myönnettävä laina oli 8 000 markkaa lukuun ottamatta tiekuntia, joille myönnettävän laina tuli olla vähintään 50 000 markkaa.

Vuoden 1993 alusta lähtien kaikki metsänparannuslainat tuli maksaa takaisin 12 prosentin vuotuismaksuin. Vuotuismaksusta luettiin lainan koroksi toistaiseksi neljä prosenttia maksamattomalle pääomalle. Muu osa vuotuismaksusta luettiin lainan lyhennykseksi. Ennen vuotta 1993 vuotuismaksuprosentti vaihteli työolajikohtaisesti. Vuoden 1992 alusta tuli voimaan laki metsänparannuslainojen takaisinperinnän nopeuttamisesta ja koron nostamisesta (1563/1991). Tuolloin vuotuismaksuprosentteja korotettiin ja lainojen korko nostettiin kolmesta neljään prosenttiin lukuun ottamatta metsälannoitusta, joita koskevien lainojen korko nostettiin viidestä kuuheen prosenttiin. Laki oli siinä mielessä poikkeuksellinen, että se koski myös perinnässä olleita lainoja. Vuotuismaksun vähimmäismäärä oli aluksi 200 markkaa ja vuoden 1992 alusta lukien 400 markkaa.

Metsänparannuslainan koronmaksamisen alku oli kytketty hankkeen luovutukseen. Vuoden 1993 alusta lähtien lainalle alettiin laskea korkoa kahden vuoden kuluttua sen kuukauden alusta lukien, jolloin hanke oli luovutettu. Tätä aikaisemmin koronmaksun alkamisajankohta vaihteli työolajikohtaisesti. Ensimmäinen vuotuismaksu kannettiin sitä päivää lähinnä seuraavassa kannossa, jona lainalle alettiin laskea korkoa.

Metsänparannuslain mukaan kiinteistö oli sen osalle tulevasta metsänparannusrahoituksesta aiheutuvan valtion saamisen ja sen koron panttina. Tämä ei kuitenkaan koskenut tiekuntia eikä yhteismetsän osakaskuntia, joilta ei vaadittu vakuutta. Panttioikeus tuli merkitä kiinnitysrekisteriin. Ennen vuotta 1993 rekisteriin merkitsemisvelvollisuus koski vain asetuksella säädettyä määrää suurempia lainoja. Panttioikeuskirjausta oli mahdollista tietäin edellytyksin muuttaa. Maakaariuudistuksen yhteydessä myös ne lakisääteiset panttioikeudet, joita ei ollut ai-

emmin kirjattu, ilmoitettiin rekisteriin merkittäväksi.

Metsänparannuslain mukaan laina voitiin tiettyissä tilanteissa määrätä heti maksettavaksi takaisin. Näitä olivat muun muassa alueen käytön muuttaminen ja tietyt omistajanvaihdokset.

Metsänparannusasetuksessa (437/1987) säädettiin viivästyskorosta. Viivästyskorkosäännöksiä muutettiin kahteen kertaan lain voimassaoloaikana. Kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain siirtymäsäännöksen mukaan metsänparannuslain nojalla myönnettyihin lainoihin sovelletaan kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain säännöksiä viivästyskorosta.

Metsänparannuslain nojalla myönnetyn lainan takaisinmaksuun oli mahdollista tietäin edellytyksin saada maksulykkäystä. Lykkäyksen ajalta ei valtion saamiselle perity korkoa. Metsänparannuslain nojalla annetun valtioneuvoston päätöksen (503/1994) mukaisesti voitiin nopeutettuna takaisinmaksettavan lainapääoman määrää alentaa.

Metsänparannuslainojen maksuunpanoon, kantoon ja tilittämiseen sovelletaan, mitä eräiden valtion rahasaamisten maksuunpanosta, kannosta ja tilittämisestä annetussa asetuksessa (559/1967) säädetään. Lainojen hoidosta on peritty lainansaajalta maksu, josta säädetään lääninhallituksen suoritteista maksuista annetussa sisäasiainministeriön asetuksessa (959/2005).

Lainojen perintätehtäviä hoitavat lääninhallitukset. Muita näihin lainoihin liittyviä tehtäviä kuten panttioikeutta koskevia muutoksia hoitavat nykyisin metsäkeskukset. Aikaisemmin lain toimeenpanoon liittyviä tehtäviä ovat hoitaneet maa- ja metsätalousministeriö, metsähallitus, keskusmetsälautakunta ja metsälautakunnat.

Laki kestävän metsätalouden rahoituksesta

Kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain, jäljempänä rahoituslaki, mukaan rahoitusta voidaan myöntää toimenpiteisiin, joilla edistetään metsien kestävää hoitoa ja käyttöä. Rahoitus myönnetään yksityiselle maanomistajalle, joka on tarkemmin laissa määriteltä. Yhteisöillä ja säätoilla on vain tietäin edellytyksin oikeus rahoitukseen. Ra-

hoitus voidaan myöntää tukena tai lainana. Lain toimeenpanotehtäviä hoitavat metsäkeskukset lukuun ottamatta lainojen perintää, mikä on lääninhallitusten tehtävänä.

Lainaa voidaan myöntää ainoastaan tilojen yhteisenä hankkeena toteutettavaan kunnostusojitukseen ja metsätien tekemiseen.

Lainojen vähimmäismäärästä säädetään asetuksella (1311/1996). Pienin myönnettävä laina on ollut 8 000 markkaa ja vuoden 2002 alusta lukien 1 346 euroa.

Lainat on maksettava takaisin 12 prosentin vuotuismaksuin. Vuotuismaksuille ei ole säädetty vähimmäismäärää. Vuotuismaksusta luetaan lainan korkoksi neljä prosenttia maksamattomalle pääomalle. Muu osa katsotaan pääoman lyhennykseksi. Vuotuismaksuprosenttia ja korkoa koskevat säännökset ovat pysyneet samoina lain voimassaoloaikana.

Lainalle aletaan laskea korkoa sen kuukauden lopusta, jona laina on kokonaisuudessaan suoritettu saajalle. Ensimmäinen vuotuismaksu kannetaan sitä päivää lähinnä seuraavassa kannossa, jolloin on kulunut kaksi kuukautta siitä, kun lainalle aletaan laskea korkoa.

Rahoituslain mukaan kiinteistö on panttina sen osalle myönnetyn lainan ja lainan koron ja viivästyskoron sekä perimiskulujen suorittamisesta. Vakuuden asettaminen ei kuitenkaan koske yhteismetsän osakaskuntaa. Panttioikeus tulee merkitä lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Panttioikeuskirjausta on mahdollista tietyin edellytyksin muuttaa.

Rahoituslain mukaan laina voidaan tietyissä tilanteissa määrätä heti maksettavaksi takaisin. Näitä ovat muun muassa alueen käytön muuttaminen ja sellaisten virheellisten tietojen antaminen, joilla on ollut olennainen vaikutus rahoituksen saantiin ja määrään.

Rahoituslain mukaan lainan maksun viivästyessä viivästyneelle pääomalle peritään vuotuisesta viivästyskorkoa eräpäivästä lukien korkolain 4 §:ssä säädetyn korkokannan mukaisesti. Viivästyskoron sijaan voidaan periä viiden euron suuruinen viivästysmaksu, jos viivästyskoron määrä jää kyseistä määrää pienemmäksi. Ennen vuotta 2003 viivästyskorosta säädettiin asetuksella. Tuolloin voimaan tulleen lain siirtymäsäännöksen mukaan kuitenkin rahoitukseen, joka on myönnetty ennen kyseisen lain voimaantuloa, sovelletaan korkoa ja viivästyskorkoa koskevia

säännöksiä kuitenkin sellaisina kuin ne olivat ennen lain voimaantuloa.

Rahoituslain mukaan lainan takaisinmaksuun voi tietyin edellytyksin saada lykkäystä. Lykkäyksen ajalta ei peritä korkoa. Rahoituslain mukaan valtioneuvosto voi päättää perusteista, joiden mukaan jäljellä olevan lainapäätöksen takaisinmaksettavaa määrää alennetaan, jos laina maksetaan kokonaan takaisin yhdellä kertaa. Tällaista päätöstä ei kuitenkaan ole tehty.

Myös kestävän metsätalouden rahoitukseen annetun lain mukaisten lainojen maksuunpanoon, kantoon ja tilittämiseen sovelletaan asetusta 559/1967. Samoin lainojen hoidosta on peritty lainansaajalta sisäasiainministeriön asetuksen 959/2005 mukainen maksu.

2.1.3. Peruskuivatuslainat

Peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain (947/1997), jäljempänä peruskuivatuslaki, mukaan maatilatalouden toimintaedellytysten parantamiseksi ja tuotantokustannusten alentamiseksi voidaan peruskuivatustoimintaan myöntää tukea valtion talousarviossa osoitettavista määrärahoista tai maatilatalouden kehittämisrahastosta. Tukea voidaan myöntää vesilaissa (264/1961) tarkoitetulle ojitus-, järjestely- tai säännöstely-yhtiölle tai kiinteistönomistajille yhteistä peruskuivatushanketta varten.

Vaikka peruskuivatuslain mukainen tuki pääsääntöisesti myönnetään avustuksena, peruskuivatushanke voidaan kuitenkin hyödynsaajien hakemuksesta toteuttaa osittain tai kokonaan valtiontyönä, jos hanke on huomattavan laaja, sisältää vaikeita teknisiä tai ympäristöllisiä ongelmia tai siihen on muu erityinen syy. Tällöin voidaan valtiontyön osalle myöntää yksinomaan valtionlainaa taikka sekä avustusta että valtionlainaa. Peruskuivatuslaki korvasi voimaantullessaan 1 päivänä marraskuuta 1997 lain valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustöiden kustannuksiin (433/1963), jonka nojalla myönnettyjä lainoja on myös edelleen perinnässä.

Kun työvoima- ja elinkeinokeskus on tehnyt valtiontyön rahoituspäätöksen, on alueellisen ympäristökeskuksen viivytyksettä tehtävä ilmoitus käräjäoikeudelle panttioikeuden merkitsemiseksi lainhuuto- ja kiinnitysrekis-

teriin. Kun tuettava hanke on toteutettu ja valtiontyö on peruskuivatuslain 11 §:n mukaisesti luovutettu, alueellisen ympäristökeskuksen on selvitettävä hankkeen kustannukset ja laadittava valtionlainan osalta lainaluettelo, joka osoittaa kunkin hyödynsaajan maksettavaksi tulevan lainamäärän ja sisältää muut lainan maksuunpanossa tarvittavat tiedot. Jos hankkeen kustannukset ovat toteutuneet kustannusarviossa arvioitua merkittävästi suurempina, alueellisen ympäristökeskuksen on tehtävä käräjäoikeudelle ilmoitus, jossa on mainittu valtion saatavan uusi rahamäärä. Kun valtionlaina on kokonaan maksettu takaisin, on maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen tehtävä siitä ilmoitus käräjäoikeudelle panttivastuusta vapauttamista koskevan merkinnän tekemistä varten. Jos kiinteistö on muutoin vapautettu panttivastuusta, tekee ilmoituksen työvoima- ja elinkeinokeskus.

Peruskuivatuslain mukaisen valtionlainan takaisinmaksuaika on enintään 15 vuotta. Työvoima- ja elinkeinokeskus voi kuitenkin myöntää valtionlainan vuotuismaksujen suorittamiseen lykkäystä. Valtionlainan vuotuisen korko on kolme prosenttia. Lainaehdoista ja lainan takaisinmaksusta säädetään tarkemmin peruskuivatus toiminnan tukemisesta annetussa asetuksessa (530/1998).

Peruskuivatuslain mukaisesti kiinteistö on panttina sen osalle tulevan valtionlainan ja sen koron sekä perimiskustannusten suorittamisesta niin kuin maakaaren (540/1995) 20 luvussa säädetään. Työvoima- ja elinkeinokeskus voi peruskuivatuslain nojalla hyväksyä lainan jakamisen tai antaa suostumuksen panttivastuusta vapauttamiseen, jos valtionlainan ja sen koron takaisin periminen ei vaaranna. Jos alueellinen ympäristökeskus tarkistaa lainan osittelua peruskuivatuslain 16 §:ssä tarkoitetun kiinteistön osituksen vuoksi taikka maatilakohtaisesti takaisinperittävien lainojen osalta muuttaa lainaluetteloa luovutuksen johdosta, alueellisen ympäristökeskuksen on korjattava lainaluettelo ja lähetettävä se hankkeen toimitsijalle ja maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskukselle.

Peruskuivatuslain 18 §:ssä säädetään lainan irtisanomisen perusteista ja irtisanomistoinivallasta. Lainan irtisanomispäätöksen tekee työvoima- ja elinkeinokeskus. Lain 20 §:n

mukaan irtisanottu laina, lainojen erääntyneet vuotuismaksut tai takaisin maksettavaksi määrätty avustus saadaan periä ulosottoin ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

Peruskuivatuslainojen osalta tukiviranomaisena toimii työvoima- ja elinkeinokeskus, mutta valtion työnä toteutettavan peruskuivatushankkeen toteuttamisesta vastaa alueellinen ympäristökeskus. Lainojen kantoviranomaisena toimii puolestaan maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus.

2.1.4. Valtion myyntihintasaamiset

Valtion harjoittaman maankäyttötoiminnan perusteena on alun perin ollut asuttaminen ja sen ohella maatalouden edistäminen. Viime sotien seurauksena maankäyttötoiminnalla oli keskeinen asema maan jälleenrakentamisessa. Varsinaisen asuttamisen tapahduttua pääpaino siirtyi maatalouden rakenteen parantamiseen. Maankäyttötoiminta alkoi jo ennen viime sotia, mutta oli laajimmillaan sotia seuranneen asutustoiminnan aikana. Valtio hankki maata tai käytti ennestään omistamaansa maata asuntotonttien sekä asutus- ja muiden tilojen muodostamiseen ja olemassa olevien tilojen laajentamiseen. Tiloihin voitiin myös antaa osuuksia ja etuuksia.

Maat, osuudet ja oikeudet myytiin pääosin luotolla siten, että kauppahinnasta maksettiin joko hyvin pieni osa käteisellä tai käteistä ei käytetty lainkaan, vaan koko kauppahinta annettiin velaksi takaisinmaksuajalla, joka suurimmalta osalta saatavaa oli hyvin pitkä. Saamisesta tuli maksaa korkoa, joskin alimmillaan koron määrä oli yksi prosentti. Maankäyttötoiminta väheni olennaisesti vasta 1990-luvulla ja jatkuu entisessä muodossaan enää kolttalain (253/1995) nojalla hyvin suppealla alueella Inarin kunnassa. Muualla maassa valtio ei enää myy maata velaksi, vaan maa myydään käteiskaupalla tai enintään vuoden maksuajalla. Sen sijaan valtion myymän maan hankintaan voidaan tarvittaessa myöntää erikseen joko korkotukilaina tai Lapin läänissä luottolaitoksen välityksellä valtionlaina.

Varsinkin sotien aikaisessa ja välittömästi sen jälkeisessä lainsäädännössä myyntihintasaamisten takaisinmaksuajat ovat olleet hyvin pitkiä. Sen vuoksi saatavia on edelleen jäljellä, vaikka lait onkin jo kumottu.

Myyntihintasaamiset ovat syntyneet pääosin maatilatalouden kehittämisrahaston, aikaisemmin asutusrahaston, hallinnassa olleiden maiden myynnistä.

Kumottu asutuslainsäädäntö

Asutuslain (332/1936) nojalla perustettiin uusia asutontontteja ja viljelys- asuntoviljelys- ja kalastustiloja sekä annettiin lisäalueita tai osuuksia jo oleviin tiloihin. Myyntihintasaamisten takaisinmaksuajat olivat huomattavan pitkiä. Asutuslainsäädännön kumoamiseen liittyvistä toimenpiteistä annettulla lailla (360/1958) säädettiin, että kumottuun lainsäädäntöön sovelletaan aikaisempia säännöksiä ja sopimusten ehtoja, jollei kyseisessä laissa toisin säädetä. Huolimatta siitä, että asutuslaki kumottiin maankäyttölailla (353/1958), asutuslakia soveltaen syntyi viireillä olevien toimitusten johdosta vielä pitkään asutuslain mukaisia myyntihintasaamisia, joiden ehdot osittain muutettiin maankäyttölain mukaisiksi asutuslain kumoamiseen liittyvistä toimenpiteistä annettulla lailla. Tätäkin lakia on muutettu useita kertoja ja sen nojalla syntyneiden saamisten ehtoja siten muutettu. Myös toimeenpanevia viranomaisia on muutettu niin, että alun perin ministeriö- ja keskusvirastotasolla olevaa toimeenpanovaltaa on siirretty aluehallintoon. Myyntihintasaamisten takaisinperintäviranomaisena toimivat lääninhallitukset. Muu toimivalta on siirretty maataloushallinnon alueviranomaisille, joihin nykyisin toimivat työvoima- ja elinkeinokeskukset. Asutuslain nojalla ei enää ole säännönmukaisessa takaisinperinnässä valtion myyntihintasaamisia. Sen sijaan joitakin yksittäisiä saamisia on vielä joko ulosotossa tai muuten epätavanomaisessa perinnässä. Koska saatavakanta oli jo supistunut olennaisesti siinä vaiheessa, kun saatavien perintään luotiin atk-järjestelmiä, kyseistä lainakantaa ei milloinkaan automatisoitu eikä sen automatisointi enää ole ajankohtaista.

Maanhankintalainsäädäntö

Siirtoväen pika-asutuslain (346/1940) ja maanhankintalain (396/1945) nojalla toteutettiin varsinainen siirtoväen asuttaminen. Viimeksi mainitun lain nojalla lunastettiin maata pääosin yhteisöiltä ja suurista maataloista ja niistä muodostettiin pääosin asuntoviljelys- ja viljelystiloina. Maanhankintalain mukaista menettelyä sovellettiin myös toteutettaessa eräiden erityisryhmien maansaanti-tarpeita.

Maanhankintalain mukaiseen menettelyyn kuului olennaisena osana tilan muodostamisen jälkeen asukkaaksi ottaminen ja hallintasopimuksen tekeminen tilasta. Vasta sen jälkeen, kun asukkaaksi otettu oli osoittanut täyttäneensä hallintasopimuksen velvoitteet, tila tai alue myytiin hänelle kauppakirjalla. Sinä aikana, jona hallintasopimus oli voimassa, saattoi asukas päästä osalliseksi merkittävästä osasta maanhankintalain mukaisia tukitoimenpiteitä, muun muassa saada valtion lainaa tilan kuntoonpanoon. Tämä laina voitiin periä takaisin lisäämällä sen maksamatta oleva määrä tilan myyntihintaan.

Maanhankintalain mukaan tilan ja lisäalueen myyntihinnasta voitiin osa antaa velaksi enimmillään 45 vuoden takaisinmaksuajalla. Lain mukaan viljelystilan myyntihinnasta oli maksettava alun perin yhden prosentin korkoa. Laeilla, asetuksilla ja valtioneuvoston päätöksillä takaisinmaksuaikoja ja korkoja on muutettu.

Asutuslainsäädännön kumoamiseen liittyvistä toimenpiteistä annetun lain muuttamisesta annettulla lailla (629/1962) on muutettu vuonna 1951 tai sen jälkeen syntyneiden saamisten taikka, jos kysymys oli hallintasopimuksen perusteella hallitun tilan myyntihinnasta, vuonna 1953 tai sen jälkeen syntyneiden saamisten vuotuismaksuja ja korkoja.

Maanhankintalain nojalla oli mahdollista saada etuuksia vielä maankäyttölainsäädännön voimassa ollessakin, jos maansaanti-hakemus oli tullut ennen uuden lain säätämistä viireille tai tilasta oli tehty hallintasopimus.

Maanhankintalain mukaisia myyntihintasaamisia on tavanomaisessa perinnässä yksittäisiä kappaleita. Perintäviranomaisena toimivat lääninhallitukset. Myöskään näiden myyntihintasaamisten hoitojärjestelmää ei ole automatisoitu, koska lainakanta on ollut

pitkään erittäin vähäinen ja ehdot vaikeasti systematisoitavissa.

Kumottu maankäyttölainsäädäntö

Maankäyttölaki oli voimassa vuosina 1958—1977. Sillä kumottiin asetuslaki ja laki asetuslainsäädännön kumoamiseen liittyvistä toimenpiteistä. Yhtä aikaa säädetyillä lailla valtion maan käyttämisestä ja maan pakkolunastamisesta maankäyttölain tarkoituksiin (359/1958) kumottiin myös maanhankintalaki, joka kuitenkin siirtymävaiheessa jäi sovellettavaksi rinnan maankäyttölain kanssa niihin toimenpiteisiin, jotka olivat alkaneet ennen maankäyttölain säätämistä.

Maankäyttölain tarkoituksena oli edistää sekä asunto-oloja että parantaa maataloudesta ja kalastuksesta toimeentulonsa saavan väestönosan toimeentulomahdollisuuksia. Myös maankäyttölain nojalla voitiin perustaa viljelys-, asuntoviljelys-, kalastus- ja asuntotiloja, asuntotontteja, yhteismetsiä ja -laitumia sekä antaa lisämaata, etuutta ja osuuksia olemassa oleviin tiloihin.

Maankäyttölain tarkoituksiin hankittujen alueiden käyttämisestä päätti maankäyttötoimikunta, joka toimi maa- ja metsätalousministeriön aluehallintoviranomaisena olevassa asutuspiirissä. Asutuspiirit muuttuivat myöhemmin maatalouspiireiksi ja sitten maaseutuelinkeinopiireiksi, jotka 1 päivänä syyskuuta 1997 yhdistettiin työvoima- ja elinkeinokeskusten maaseutuosastoiksi. Maankäyttötoimituksessa päätettiin paitsi muodostettavista tiloista ja alueista ja niiden hinnoista ja myyntiehdoista, myös lisäalueen saajista. Tilojen saajat valittiin asukkaaksi ottamista koskevalla päätöksellä. Asukkaaksi hyväksytyyn kanssa voitiin tehdä ensin hallintasopimus ennen tilan myyntiä. Hallintasopimus tehtiin enintään kymmeneksi vuodeksi, jona aikana tilalla saatiin tehdä valtion toimesta töitä, joiden kustannukset perittiin asukkaalta tai liitettiin tilan kauppahintaan, kun tila lopulta myytiin. Tilan tai alueen myyntihinnan takaisinmaksuaika voitiin määrätä enintään 31 vuoden pituiseksi. Saamisen takaisinmaksu alkoi vasta hallintasopimuksen voimassa olon päätyttyä. Lisäksi velalliselle voitiin myöntää lasten lukumäärän perusteella maksuvapautuksia samoin kuin itsestä riippumattomien taloudellisten

vaikeuksien vuoksi maksulykkäyksiä ja korokovapautuksia saamisen lyhennysten maksussa, kerrallaan enintään viisi vuotta ja yhteensä enintään viisitoista vuotta. Lykkäysten myöntämisestä päätti asutuspiirin asutustoimisto. Saaminen voitiin irtisanoa muun muassa, jos tila pirstottiin, myytiin muulle kuin maankäyttölaiissa tarkoitettulle henkilölle tai jos lyhennykset tai koron maksut viivästyivät.

Myyntihintasaamisten korko oli alunperin yksi prosentti. Korkoa on muutettu useasti. Myyty tila tai alue oli maksamattoman myyntihinnan panttina etuoikeudella kaupan tekopäivästä. Asutustoimiston tuli tehdä panttioikeudesta ilmoitus lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin merkitsemistä varten. Vastaavasti kauppahinnan tultua loppuun maksetuksi asutustoimiston tehtävänä oli ilmoittaa tilan vapautumisesta panttivastuusta.

Maankäyttölain mukaisten myyntihintasaamisten lainakanta on supistunut merkittävästi, mutta niitä on edelleen normaalipeirinnässä noin 50 kappaletta.

Myyntihintasaamisten perintää hoitaa nykyisin maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Muut saamisten hoitoon liittyvät tehtävät kuten saamisten irtisanominen, maksuhelpotuksista päättäminen ja panttivastuuilmoitusten tekeminen kuuluvat kuitenkin työvoima- ja elinkeinokeskuksille.

Kumottu maatilalaki

Maatilalaki (188/1977) oli voimassa 1 päivästä huhtikuuta 1977 31 päivään joulukuuta 1990. Lain nojalla voitiin hankkia maa- ja metsätalousmaata maatilatalouden kehittämisrahaston varoin käytettäväksi uusien maatilojen muodostamiseen ja lisäalueeksi jo olemassa oleviin maatiloihin. Laki mahdollisti hankitun maan käyttämisen tietyin rajoituksin myös muihin tarkoituksiin. Käytännössä suurin osa kaupoista tapahtui lisäalueiksi viljelijöille olemassa oleviin maatiloihin.

Tilat ja alueet myytiin hankitusta alueesta laaditun käyttösuunnitelman perusteella. Käyttösuunnitelmatoimituksessa päätettiin paitsi ostajaksi hyväksytyistä henkilöistä, myös myytävästä alueesta, kauppahinnasta ja sen maksuehdoista. Käyttösuunnitelman hyväksymisestä päätti aluksi yksinomaan maa-

tilahallitus. Myöhemmin lakia muutettiin niin, että myös maatalouspiirien maataloustoimistoilla oli toimivaltaa päättää käyttösunnitelmatoimituksista. Käyttösuunnitelmassa hyväksytyjen ehtojen mukaisesti laadittuihin kauppakirjoihin sisällytettiin tiedot kauppaa tehtäessä maksettavasta osuudesta sekä velaksi jäävästä kauppahinnan osasta ja sen maksuehdoista. Kauppakirjat perustuvat käyttösuunnitelmiin. Kauppakirjat laati maataloustoimisto. Jos käyttösuunnitelmassa kuitenkin päätettiin oikeuksien tai osuuksien luovuttamisesta, kauppakirjan sijasta tehtiin hinnanperimis päätös. Sellaisen osuuden saannossa, joka liitettiin tilaan tai alueeseen sen manttaalia korottaen, saantoasiakirjana toimi manttaalilaskelma. Jos alue myytiin muuhun kuin maatilain mukaisiin tarkoituksiin, kauppakirjan laati ja allekirjoitti maatilahallitus.

Alun perin maata voitiin myydä pitkillä maksuajoilla, joka 1. korkovyöhykkeellä eli Pohjois- ja Itä-Suomessa oli enintään 85 prosenttia ja muualla maassa enintään 75 prosenttia kauppahinnasta. Tämä säännönmukaisin takaisinmaksuehdoin maksettava myyntihinnan osa oli maksettava takaisin viimeistään 25 vuodessa. Loppuosa voitiin jättää harkinnan mukaan maksettavaksi niin sanotulla lyhyellä maksuajalla enintään viiden vuoden aikana kaupantekopäivästä lukien. Tästä kauppahinnan osasta tuli maksaa seitsemän prosentin korkoa. Lähes kaikissa kaupissa jokin osa tuli kuitenkin maksaa jo kaupantekotilaisuudessa.

Niin sanotuin säännönmukaisin takaisinmaksuehdoin velaksi annetusta myyntihinnasta tuli suorittaa korkoa, jonka määrä vaihteli sen mukaan, milloin myyntihintasaaminen oli syntynyt, missä maatala sijaitsi ja minkä kokoinen se oli. Maa oli jaettu neljään eri korkovyöhykkeeseen, joilla alun perin korko vaihteli yhdestä viiteen prosenttiin. Lailla 553/80 korot muutettiin siten, että ne vaihtelivat kahdesta seitsemään ja lailla 920/1983 siten, että ne vaihtelivat kolmesta kahdeksaan prosenttiin. 1990-luvulla maatilain mukaisia korkoja on muutettu useaan otteeseen siten, että muutokset ovat koskeneet myös olemassa olevia saamisita. Maaseutuelinkeinolain (1295/1990) siirtymäsäännöksiä muuttamalla on ensin korotettu korkoja ja myöhemmin laskettu niitä. Vuoden 1994 lopun tilanne on merkitsevä siten, että tilapäisellä maaseutuelinkeinolain muuttamisesta annetulla lailla 1304/1994 neljään prosenttiin alennetut korot on palautettu maaseutuelinkeinon rahoituslain muuttamisesta annetulla lailla 1387/2001 vuosina 1995–2001 koskeneen koron alennuksen jälkeen sen suuruisiksi, kuin ne olivat vuoden 1994 lopussa. Korotus ei kuitenkaan nosta korkoa suuremmaksi kuin se kulloinkin voimassa oleva viitekorko, jota Euroopan yhteisöjen komissio käyttää valtiontukiarvioinneissaan. Kyseinen vuotuinen korko oli tuolloin 5,06 prosenttia. Kyseinen viitekorko on 1 päivästä kesäkuuta 2006 alkaen 4,36 prosenttia.

Alun perin saamiset perittiin tasalyhennyksin. Yli 15 vuoden takaisinmaksuajalla velaksi annettu myyntihintasaaminen voitiin kuitenkin periä takaisin myös annuiteettimaksuina. Sittemmin annuiteettina perittävän saatavan aikaa lyhennettiin 12 vuoteen.

Kaupantekemisen jälkeen maatilahallituksen tai, jos kauppakirjan oli laatinut maataloustoimisto, sen oli lähetettävä alueen panttivastuusta ilmoitus tuomiokuntaan. Myyty tila tai alue on maatilain 48 §:n mukaan myyntihinnan ja sen maksamisen sekä uloshakukulujen panttina etuoikeudella kaupantekopäivästä. Hinta korkoineen saadaan ottaa tilasta riippumatta siitä, kuinka kauan aikaan ne ovat olleet maksettavina.

Valtion myyntihintasaaminen voidaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen päätöksellä siirtää maatalan uuden omistajan vastattavaksi, jos tämä täyttää tuen myöntämisen edellytykset. Saaminen voidaan irtisanoa, jos tila pirstotaan, sillä ei asuta tai sitä ei viljellä taikka jos velallinen muuten ei noudata kauppakirjan ehtoja. Irtisanomiskorko oli aluksi kahdeksan prosenttia, mutta muutettiin lailla 435/1985 koroksi, joka vastaa Suomen Pankin peruskorkoa lisätynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Myös maksuviivästys on irtisanomisen peruste. Viivästyneestä maksusta oli alun perin suoritettava sakkokorko kaksi prosenttiyksikköä. Asetuksella 409/1984 viivästyskoroksi säädettiin 16 prosenttia. Myyntihintasaamisen ulosotto on voitu toimittaa lainvoimaisen irtisanomispäätöksen perusteella. Irtisanomisesta päättää nykyisin työvoima- ja elinkeinokeskus.

Myyntihintasaamiselle voidaan myöntää

lyhennyksen ja koron maksun lykkäystä sekä lasten lukumäärän että velallisesta itsestään riippumattomien taloudellisten vaikeuksien helpottamiseksi. Lykkäystä voidaan myöntää enintään kaksi vuotta kerrallaan, yhteensä enintään kymmenen vuotta lykkäysperusteesta riippuen. Lykkäyksen myöntämisestä ja peruuttamisesta päättää nykyisin työvoima- ja elinkeinokeskus.

Myyntihintasaamisten takaisinperinnästä vastaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Myyntihintasaamia on perinnässä noin 1 500 kappaletta.

Kumottu maaseutuelinkeinolaki

Maaseutuelinkeinolaki oli voimassa vuodesta 1991 vuoteen 1999 ja sillä kumottiin maatilalaki.

Maaseutuelinkeinolain alkuvuosina lain nojalla toteutettiin vielä maankäyttötoimintaa, mutta pääpaino oli jo lisäalueiden myymisessä, huolimatta siitä, että maatilojakin voitiin muodostaa. Lisäksi voitiin myydä osuuksia ja oikeuksia ja perustaa yhteismetsejä. Kuten aikaisemmissa laeissa, kauppohen ehdot päätettiin maaseutupiirin vahvistamassa käyttösuunnitelmassa. Kauppahintoja ei kuitenkaan enää annettu velaksi pitkällä takaisinmaksuajalla, vaan ne tuli maksaa vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta 12 prosentin vuotuisella korolla. Maaseutuelinkeinopiiriin tuli kuitenkin ilmoittaa velaksi jääneet kauppahinnat lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin ja samoin ilmoittaa velan kohdentumisesta myydystä määrälästä muodostettuun tilaan ja panttivastuusta vapautumisesta saamisen tultua kokonaan maksetuksi.

Myyntihintasaamiselle ei voitu myöntää lykkäystä. Sen sijaan myyntihintasaaminen voitiin määrätä heti takaisin maksettavaksi osaksi samoin perustein kuin valtionlainakin, esimerkiksi, jos saamisen tai koron maksu viivästyi yli 30 päivää. Maksettavaksi määrätystä saamisesta oli maksettava 12 prosentin vuotuisista korkoa. Viivästyskorko oli 16 prosenttia. Takaisinperimisestä päätti maaseutupiiri.

Lain voimaantulosäännösten mukaan aikaisempien vastaavien lakien nojalla syntyneisiin saamisiin sovellettiin edelleen niitä säännöksiä, joiden nojalla saaminen oli syn-

tynyt. Menettelystä voitiin kuitenkin säätää asetuksella poikkeavia säännöksiä.

Maaseutuelinkeinolakiä muutettiin lailla 1304/1994 siten, että muun muassa säännökset maankäyttötoiminnasta kumottiin kokonaan.

Maaseutuelinkeinolain mukaisten saamisten perinnästä vastaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Myyntihintasaamia on perinnässä noin 30 kappaletta.

Maaseutuelinkeinojen rahoituslaki

Maaseutuelinkeinolaki on kumottu voimassa olevalla maaseutuelinkeinojen rahoituslailla (329/1999). Tähän lakiin ei enää sisälly maan hankintaa ja käyttämistä koskevia säännöksiä. Maankäyttötoiminnasta säädetään maatilatalouden kehittämisrahastosta annetulla lailla (657/1966). Sen sijaan lain voimaantulosäännöksiin sisältyy vastaava siirtymäsäännös kuin aikaisempiinkin toimintaa ohjaaviin lakeihin siitä, että aikaisempien lakien nojalla syntyneisiin valtion myyntihintasaamisiin sovelletaan edelleen sitä lainsäädäntöä ja niiden mukaisia sopimusehtoja, joiden perusteella saaminen on syntynyt.

Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta

Samalla kun lailla 1304/1994 maaseutuelinkeinolaista poistettiin maankäyttötoimintaa koskevat säännökset, maatilatalouden kehittämisrahastosta annettua lakia muutettiin lailla 1307/1994 niin, että kyseisen lain nojalla voidaan myös luovuttaa käypää hintaa vastaan rahaston varoilla hankittua maata maatilatalouden rakenteen parantamiseen ja maaseutuelinkeinojen edistämiseen siten, kuin maa- ja metsätalousministeriö tarkemmin määrää. Maan hankkimisesta ja myymisestä maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain mukaisiin tarkoituksiin annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (356/2001) on säädetty menettelystä maata myytäessä. Kauppakirjojen ehdot perustuvat edelleen työvoima- ja elinkeinokeskusten laatimiin käyttösuunnitelmiin. Kauppahinnat on tullut pääsääntöisesti maksaa käteisellä kauppakirjaa allekirjoitettaessa, mutta työvoima- ja elinkeinokeskus on voinut harkintansa mukaan jättää osan myyntihinnasta

enintään vuoden ajaksi velaksi. Velaksi jäävälle myyntihinnan osalle peritään korkolain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Viivästyneille maksuerille peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen on myös huolehdittava siitä, että myyntihintasaamisella on riittävät vakuudet.

Muihin tarkoituksiin rahaston hallinnassa olevaa maata voidaan luovuttaa siten, kuin oikeudesta luovuttaa valtion maaomaisuutta ja tuloatuottavia oikeuksia annetussa laissa (687/1978) säädetään.

Maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain nojalla syntyneitä myyntihintasaamia ei ole perinnässä, mutta niitä voi uusien maanmyyntien yhdessä syntyä. Niiden perinnästä vastaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus.

Kumottu porotilalaki

Porotaloudesta toimeentulonsa saavien henkilöiden asuinolojen parantamiseksi säädetyllä porotilalalla (590/1969) perustettiin valtionmaasta porotiloja ja annettiin lisäalueita, osuuksia ja oikeuksia porotiloihin.

Porotilalain mukaisessa maankäyttötoiminnassa noudatettiin pääosin alunperin maankäyttölain menettelyjä ja myyntihintaehtoja. Sen jälkeen, kun maankäyttölaki kumottiin, vastaaviin seikkoihin sovellettiin maatilalain mukaista menettelyä.

Porotilalain mukaisia saamia on vielä tavanomaisessa perinnässä noin 450 kappaletta. Perinnän hoitaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus.

Kumottu porotalouslaki

Porotalouslaki (161/1990) oli voimassa vuosina 1990—1999. Sillä kumottiin aikaisempi porotilalaki. Porotalouslain nojalla tuettiin porotaloutta harjoittavien henkilöiden toimeentulomahdollisuuksia ja parannettiin heidän elinolosuhteitaan poronhoitolaissa (444/48) tarkoitetulla poronhoitoalueella.

Lain nojalla perustettiin porotaloustiloja sekä annettiin niihin lisäalueita sekä osuuksia ja oikeuksia. Niiden antamisesta päätettiin

käyttösuunnitelmassa, jonka laati yleensä suunnittelutoimikunta joko maatalouspiirin tai maatilahallituksen määräyksestä

Käyttösuunnitelmassa päätettiin muodostettavat lisäalueet sekä niistä maksettavat hinnat, ne henkilöt, joille lisäalueet oli tarkoitettu myytäväksi, lisäalueiden hintojen maksuehdot sekä tarvittaessa ehdotus omaisuuden käyttämisestä muuhun kuin porotalouslain tarkoituksiin. Vastaavat seikat tuli selvittää myös osuuksista ja oikeuksista. Hinnan määrittämiseksi laadittiin vielä erikseen tilusselitelmiä ja arviokirjoja. Käyttösuunnitelman vahvisti maatalouspiiri tai maatilahallitus

Alkuaan maata ja oikeuksia myydessä sovellettiin myös maatilalain säännöksiä muun muassa kauppakirjojen laatimisesta ja allekirjoittamisesta, hinnanperimispäätösten tekemisestä osuuksien ja oikeuksien luovutusten osalta, sekä myyntihinnan, sen koron ja uloshakukulujen panttioikeudesta samoin kuin tämän vuoksi kiinnitysrekisteriä varten tehtävistä ilmoituksista.

Sen jälkeen, kun maatilalaki korvattiin maaseutuelinkeinolailla, porotilalakia sovellettaessa oli noudatettava vastaavia maaseutuelinkeinolain säännöksiä.

Porotaloustilaan liitettävän lisäalueen myyntihinnan maksuaika oli vähintään seitsemän ja enintään 20 vuotta sekä vuotuinen korko kolme prosenttia. Muiden alueiden sekä osuuksien ja oikeuksien myyntihintojen maksuaika on enintään viisi vuotta sekä vuotuinen korko kahdeksan prosenttia. Myös niin sanottu käteiskauppahinnan osa voitiin antaa velaksi enintään viiden vuoden takaisinmaksuajalla kahdeksan prosentin korolla. Vuotuiseksi koroksi on muutettu myöhemmin 2,5 prosenttia.

Lakiin sisältyi myös valtuutus korottaa lisäalueen myyntihinnan vuotuinen korko valtioneuvoston päätöksellä enintään vastaaviin tarkoituksiin annetuista ensisijaisista kiinnityslainoista yleisesti perittävän koron suuruisiksi. Myös porotalouslain nojalla voitiin velalliselle myöntää maksuhelpotuksia samoin perustein kuin vastaavia helpotuksia voitiin myöntää maatilalain mukaisille myyntihintasaamisille.

Myyntihintasaamisten perinnästä vastaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Perinnässä olevia myyntihintasaamia on joitakin kappaleita.

Kumottu luontaiselinkeinolaki

Maan kaikkein pohjoisimmissa kunnissa on tuettu luontaiselinkeinojen harjoittajia vuosina 1984—1999 luontaiselinkeinolain (610/1984) nojalla. Tarkoituksena on ollut luontaiselinkeinoja harjoittavien henkilöiden toimeentulomahdollisuuksien ja elinolosuhteiden parantaminen maan pohjoisilla alueilla antamalla maata, osuuksia ja oikeuksia sekä luottoa ja avustuksia sekä muilla laissa säädettyillä toimenpiteillä. Tukimuotoihin on kuulunut myös valtion omistaman maan ja maahan liittyvien oikeuksien myyminen luontaiselinkeinojen harjoittajille. Tilat, alueet ja osuudet myytiin Lapin maatalouspiirin maataloustoimiston (nykyisin työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosasto) laatiman käyttösuunnitelman perusteella. Käyttösuunnitelmasta tuli käydä selville muodostettavat tilat ja lisäalueet sekä niistä maksettavat hinnat, ne henkilöt, joille tilat ja lisäalueet on tarkoitettu myytäväksi, ja hintojen maksuehdot sekä ehdotus omaisuuden käyttämisestä muuhun kuin tämän lain tarkoituksiin. Vastaavaa menettelyä sovellettiin myös osuuksien ja oikeuksien osalta. Hinnaksi tuli määrätä paikkakunnan käypä hinta, mitä varten alueesta oli laadittava tilusselitelmä ja arviokirja.

Kauppakirjojen laatimisesta ja allekirjoittamisesta, hinnanperimispäätösten tekemisestä osuuksien ja oikeuksien luovutusten osalta, sekä myyntihinnan, sen koron ja uloshakukulujen panttioikeudesta samoin kuin tämän vuoksi kiinnitysasiain pöytäkirjaa varten tehtävistä ilmoituksista tuli soveltuvin osin noudattaa, mitä maatilalaissa vastaavista seikoista säädettiin. Maatilalain tultua kumotuksi maaseutuelinkeinolailla luontaiselinkeinolaki muutettiin lailla 1296/1990 siten, että vastaaviin seikkoihin tuli soveltaa maaseutuelinkeinolain asianomaisia säännöksiä.

Alun perin myyntihintojen vähintään 10 ja enintään 20 vuoden takaisinmaksuajat muutettiin lailla 1296/1990 enintään 30 vuoden takaisinmaksuajaksi ja uusien myyntihintasaamisten korko nostettiin kahdesta neljään prosenttiin Muiden alueiden sekä osuuksien ja oikeuksien myyntihintojen maksuaika nostettiin samalla enintään viidestä vuodesta kymmeneen vuoteen. Niiden vuotuinen korko oli kahdeksan prosenttia. Se osa luontaiselinkeinotilan tai lisäalueen myyntihinnasta,

jota ei annettu säännönmukaisin maksuehdoin velaksi, oli maksettava kauppakirjaa allekirjoitettaessa tai määrääjassa, joka ei saanut olla viittä vuotta pitempi kaupantekopäivästä lukien. Jos tätä myyntihinnan osaa ei maksettu kauppakirjaa allekirjoitettaessa, tuli siitä maksaa kahdeksan prosentin suuruista vuotuista korkoa. Lailla 1306/1994 takaisinmaksuajan enimmäisajaksi palautettiin 20 vuotta ja koron määrääytymisperusteet muutettiin niin, että myös myyntihintasaamisissa siirryttiin markkinaehtoiisiin, vaihtuviin korkoihin, joihin sisältyi korkoetus. Tämä toteutettiin perimällä velalliselta kokonaiskorkoa viisi prosenttiyksikköä alemmaa korkoa, kuitenkin vähintään kahden prosentin korkoa. Lailla 574/1997 niiden myyntihintasaamisten korot, jotka ylittivät 2,5 prosenttia, alennettiin 1.11.1996—31.12.2001 väliseksi ajaksi kuitenkin 2,5 prosenttiin ja samalla ensiksi mainitulla lailla valtioneuvostolle annettiin valtuutus muuttaa korkoja enintään kahdella prosenttiyksiköllä yleisessä korkotasossa tapahtuneita muutoksia vastaavasti.

Lain 30 §:n mukaan vakuuksista, myyntihintojen takaisinperimisestä, lykkäysten myöntämisestä samoin kuin muistakin myyntihintoja koskevista seikoista oli luontaiselinkeinolaissa säädetty poikkeuksin soveltuvin osin voimassa, mitä maatilalaissa vastaavista seikoista säädettiin. Lailla 1296/1990 viittaukset muutettiin kohdistumaan maaseutuelinkeinolain vastaaviin säännöksiin.

Luontaiselinkeinolain nojalla voitiin suorittaa myös valtion toimesta tehtäviä tie- ja vesihuoltotöitä, joiden kustannuksista tilan omistajalta perittiin se määrä, jolla tilan arvon katsottiin nousseen näiden töiden johdosta. Perittävän määrän takaisinmaksuaika oli 10 vuotta ja vuotuinen korko kolme prosenttia. Perittävästä määrästä, sen koron ja uloshakukulujen panttioikeudesta sekä niistä kiinnitysasiain pöytäkirjaan tehtävästä ilmoituksesta oli soveltuvin osin voimassa, mitä maatilalaissa osuuden hinnan osalta säädettiin. Takaisinperinnästä ja lykkäysten myöntämisestä, irtisanomisesta ja muistakin seikoista, jotka liittyivät kysymyksessä olevaan osuuteen, oli vastaavasti soveltuvin osin voimassa, mitä maatilalaissa osuuksien hinnan osalta säädettiin. Myös tältä osin viittaukset muutettiin lailla 1296/1990 kohdistumaan maaseutuelinkeinolain säännöksiin.

Lain 37 §:ssä luontaiselinkeinotilan luovuttamista, vuokraamista, osittamista ja jakamista rajoitettiin niin, että näitä koskeva oikeustoimi, joka toteutetaan ilman maatilahallituksen lupaa, on mitätön. Ilman maatilahallituksen lupaa ei tilaa myöskään saanut osittaa tai jakaa. Rajoitukset ovat voimassa 30 vuotta kyseistä aluetta koskevan kauppakirjan allekirjoituspäivästä lukien. Maatilahallituksella oli kuitenkin mahdollisuus vapauttaa tila tai sen osa näistä rajoituksista. Kyseiset rajoitukset tuli ilmoittaa maarekisteriin merkittäviksi. Niitä koskevista ilmoituksista säädettiin tarkemmin asetuksella. Rajoituksista vapauttamisesta päättää nykyisin Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus, joka myös päättää myyntihintasaamisten irtisanomista. Irtisanomisperusteita ovat muun muassa lyhennyksen ja korkojen maksuviivästyminen. Lailla säädettiin lisäksi eräistä muista perusteista. Rajoitukset ja velvoitteet oli myös otettava kauppakirjojen ehdoiksi.

Takaisin perittäväksi määrätystä saamisen pääomasta ja avustussummasta tuli suorittaa päätöksen antamisesta tai, jos irtisanominen tapahtui 37 §:n 1 momentin viimeisen virkkeen nojalla, omistusoikeuden siirtymisestä lukien vuotuista korkoa, joka vastaa Suomen Pankin kulloinkin perimää peruskorkoa lisätynä yhdellä prosenttiyksiköllä.

Luontaiselinkeinolain muuttamista koskevien säädösten ja sen kumonneen porotalous- ja luontaiselinkeinojen rahoituslain siirtymäsäännöksissä pääsääntönä on, että sekä myyntihintasaamisen ehtoihin että saamisen hoitamista koskevien viranomaisien toimivaltoihin sovelletaan niitä säännöksiä, jotka olivat voimassa saamisen syntyessä.

Luontaiselinkeinolain mukaisista myyntihintasaamisten perinnästä vastaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Perinnässä olevien luontaiselinkeinolain mukaisia myyntihintasaamisia on vajaat 150 kappaletta.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki

Porotalouslaki ja luontaiselinkeinolaki on kumottu voimassa olevalla porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslailla (45/2000). Myöskään tähän lakiin ei enää sisälly maanhankintaa ja käyttämistä koskevia säännök-

siä. Maankäyttötoiminta myös porotalous- ja luontaiselinkeinotilojen osalta toteutetaan maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain nojalla. Sen sijaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain voimaantulosäännöksiin sisältyy vastaava siirtymäsäännös kuin aikaisempiinkin lakeihin siitä, että aikaisempien lakien nojalla syntyneisiin valtion myyntihintasaamisiin sovelletaan edelleen sitä lainsäädäntöä ja niiden mukaisia sopimusehtoja, joiden perusteella saaminen on syntynyt.

Kumottu kolttalainsäädäntö

Viime sotien jälkeen Petsamon alueelta Suomeen siirtyneiden kolttien asuttamiseksi on perustettu asuntotiloja eräiden kolttien asuttamisesta annetulla lailla (273/1955), kolttien maanjärjestelylailla (593/1969) ja kolttailailla (611/1984). Lakeja on sovellettu ainoastaan Inarin kunnassa. Viimeksi mainitussa laissa on erikseen määritelty niin sanottu kolttalue, jolla lakia sovelletaan.

Asuntotontteja ja kolttatiloja perustettaessa ja lisäalueita sekä osuuksia ja oikeuksia annettaessa eräiden kolttien asuttamisesta annettua lakia sovellettaessa noudatettiin maanhankintalain säännöksiä, kolttien maanjärjestelylakia sovellettaessa maankäyttölain säännöksiä ja kolttalakia sovellettaessa maatilalain säännöksiä.

Aikaisemman kolttalainsäädännön mukaisia myyntihintasaamisia on tavanomaisessa perinnässä vielä noin 30 kappaletta. Saamisten perinnästä vastaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus.

Kolttalaki

Voimassa olevalla kolttailailla (253/1995) on kumottu kolttalaki (611/1984), jolla puolestaan kumottiin aikaisemmat kaksi kolttien asuttamisesta annettua lakia.

Uuden kolttalain nojalla toteutetaan edelleen maankäyttötoimintaa Inarin kunnassa laissa määritellyllä kolttalueella. Lisäksi kolttile voidaan myöntää maanhankintaan, kolttatilojen rakentamiseen sekä elinkeinotoiminnan edistämiseen valtionlainaa kyseisen lain nojalla.

Myyntihintasaamisten takaisinmaksuaika on enintään 25 vuotta. Saaminen on koroton

ja lyhennysvapaa ensimmäiset kaksi vuotta. Loppuaikana perittävä korko on vuonna 2002 muutettu kolmeksi prosentiksi. Osa kauppahinnasta voidaan määrätä maksettavaksi enintään viidessä vuodessa kahdeksan prosentin korolla.

Tilat ja alueet ovat myyntihinnan, koron ja perimiskulujen maksamisen panttina ja hinta saadaan ottaa tilasta ja alueesta ilman eri päätöstä laissa 367/1961 säädetyllä tavalla.

Valtion suorittamista kustannuksista voitiin alun perin periä tilan omistajalta kymmenen prosenttia kymmenen vuoden maksuajalla neljän prosentin korolla. Korko on nykyisin 2,50 prosenttia.

Tilat ovat luovutusrajoitusten alaisia 20 vuotta tilan myynnistä lukien jona aikana luovutukseen vaaditaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen lupa. Myyntihintasaamiset voidaan irtisanoa usealla eri perusteella, myös maksuviivästyksen johdosta.

Myönnettyjen lainojen laina-aika on enintään 25 vuotta ja korko vuodesta 2001 alkaen kolme prosenttia. Lainojen koron ja lyhennysten periminen aloitetaan kahden vuoden kuluttua lainan myöntämisestä. Lainan myöntää työvoima- ja elinkeinokeskus ja lainapäätöksen maksaa lainansaajalle maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Se myös perii myyntihintasaamiset ja valtiolainat.

Kolttalain mukaisia myyntihintasaamisia ja valtiolainoja on yhteensä noin 100 kappaletta. Uusia saamisia ei käytännössä juurikaan synny, mutta lainoja myönnetään vuosittain enimmillään joitakin kymmeniä kappaleita.

Laki pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle (23/1938)

Pakkohuutokaupalla myyty, maaseudulla sijaitseva tila on voitu pitkään lunastaa valtiolle ja käyttää asutustarkoituksiin. Käytännössä lakia on viime vuosikymmenten aikana käytetty lähinnä silloin, kun on haluttu turvata tilan aikaisemman omistajan perheen asuinolot. Tämän vuoksi niissä laeissa, joissa

on säädetty maankäyttötoiminnasta, on ollut viittaus pakkohuutokaupalla myytävien tilojen lunastamisesta valtiolle annettuun lakiin siten, että sen nojalla lunastetut tilat tai asuinrakennus tontteineen on voitu myydä entisen omistajan puolisolalle tai lapsille tai näille yhdessä poiketen säännöksistä, joissa säädetään maan saannin edellytyksistä. Tila on voitu myydä myös muulle sukulaiselle. Sen sijaan menettelyyn ja myyntihintojen ehtoihin on pääsääntöisesti sovellettu kulloinkin voimassa ollutta maankäyttötoimintaa ohjaavaa lainsäädäntöä. Korkoihin ja takaisinmaksuaikoihin on kuitenkin voitu soveltaa lievempiä ehtoja. Esimerkiksi maaseutuelinkeinolain nojalla pakkohuutokauppalain tarkoituksiin on myyty maata siten, että myyntihintasaamisen takaisinmaksuaika on ollut 15 vuotta ja vuotuinen korko kolme prosenttia.

Myyntihintasaamisten perinnästä vastaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Perinnässä olevia myyntihintasaamisia on muutamia kappaleita.

2.1.5. Käytäntö

Suurin osa siirrettäväksi ehdotetuista lainoista ja saamisista perustuu kumottuun lainsäädäntöön, jonka nojalla ei enää myönnetä lainoja tai synny uusia saamisia. Vaikka voimassa olevaan kestäväan metsätalouden rahoituksesta annettuun lakiin sisältyykin vielä mahdollisuus lainojen myöntämiseen, pidemmällä aikavälillä myös metsänparannuksen rahoittamisessa siirryttäneen muussa muodossa toteutettavaan rahoittamiseen.

Kappalemäärin eniten on myönnetty juuri metsänparannuslainoja, mutta keskimäärin ne ovat pääomiltaan varsin pieniä. Pääomiltaan keskimäärin suurimpia ovat kolttalainat, vaikka niiden määrä on vähäisin. Keskimääräisestä lainan määrästä ei kuitenkaan voi vielä päätellä lainapäätösten vaihteluväliä. Osassa saamisia ne ovat hyvin pieniä, kuten juuri metsänparannuslainoissa. Samoin myyntihintasaamisissa on hyvin pieniä saamisia, vaikka keskimääräinen jäljellä oleva saaminen onkin 9 380 euroa.

Vuoden 2005 lopussa lainoja ja saamisia oli hoidettavana seuraavasti:

Luoton tarkoitus	Pääoma 1000 euroa	Määrä kpl	Kehitysennuste	Jäljellä oleva-keski-määräinen pääoma 31.12.2005 euroa	Perintää hoitava viranomainen
Metsänparannus	26 300	47 000	Vähenevä	560	Lääninhallitus
Maanparannus	5 000	2 700	Poistuva	1 850	Lääninhallitus
Siirtokustannusten tukeminen	440	200	Poistuva	2 200	Lääninhallitus
Kolttien elinolojen parantaminen	1 000	100	Ennallaan	10 000	Tike*
Peruskuivatus	300	200	Kasvava	1 500	Tike*
Maan myynti	22 600	2 300	Poistuva	9 830	Tike*
Uusjaot ja vesitilusjärjestelyt	23 400	3 600	Kasvava	6 500	Maanmittaus-toimistot
Yhteensä	79 040	56 100			

*Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus

Edellä taulukossa uusjaoissa ja vesitilusjärjestelyistä syntyneiden saamisten määrässä ovat mukana vain takaisinmaksussa olevat saamiset. Maanmittaustoimistoissa on lisäksi arviolta yli 4 000 sellaista saamista, joita ei ole vielä viety järjestelmään sen johdosta, että niiden takaisinmaksu alkaa vasta viiden vuoden kuluttua saamisen syntymisestä. Maanmittaustoimistot ovat pitäneet toistaiseksi tarkoituksenmukaisimpana käsitellä näitä saamisia siten, että ne tallennetaan lainanhoitojärjestelmään vasta siitä vaiheesta, kun varmasti tiedetään se velallinen eli maksun alkamisajankohdan kiinteistön omistaja, jolta saamista aletaan periä, samoin kuin velan täsmällinen määrä. Sekin voi muuttua ennen takaisinmaksun alkamista sen johdosta, että velalliset maksavat osasuorituksia enenaikaisesti.

Ongelmaluottoja edellä mainituista lainoista ja saamisista oli kaikkiaan noin 3 000 kappaletta. Lääninhallituksilla oli vuoden 2005 lopussa noin 2 500 metsänparannuslainan maksuja ulosotossa ja maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksella noin 350 myyntihintasaamisen ja maankuivatuslainan. Tietopalvelukeskuksen perinnässä olevissa

saamisissa oli vuonna 2005 yhteensä 2 700 kannon saamiset maksamatta vuoden 2005 lopussa. Näistä 500 kantoa oli vuoden 2005 maksuja. Myös maanmittaustoimistoilla oli vuoden 2005 lopussa ulosotossa lainan maksuja.

Työmäärään tulee vaikuttamaan myös se, että lainmuutoksen johdosta valtion eräänntyneitä myyntihintasaamisia ei enää voida lähettää sellaisenaan ulosottoon, vaan jokaisesta maksuerästä, joka aiotaan toimittaa ulosottoon, pitää saada velkomusta koskeva tuomioistuimen lainvoimainen päätös.

Ulosotossa olevista maksuista ulosottoviranomaiset perivät joka kerta 6,80 euron suuruisen käsittelymaksun, jos velallisella ei ole sellaisia tuloja tai varallisuutta, josta saatavan voi periä. Maksun saa periä velalliselta seuraavalla kerralla, kun lainaa peritään. Siinä tapauksessa, että ulosottoyrityksiä kertyy samasta maksusta tai saman saamisen eri maksuista runsaasti, pelkät käsittelymaksut saattavat lisätä perittävää määrää yli 100 eurolla, jopa lähemmäs 200 eurolla. Lisäksi ulosotoista kertyy kustannuksia myös velkojalle, sillä ulosottoviranomaiset perivät velkojalta tilitysmaksun, jonka suuruus on 0,5

prosenttia tilityksestä, kuitenkin enintään 200 euroa. maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskukselle kertyi tilitysmaksuista kustannuksia 629 euroa vuonna 2004, mutta vuonna 2005 jo 2 800 euroa. Saamiset jäävät rästiin, koska ulosottoviranomaiset harvoin toimittavat omaisuuden ulosmittausta siinäkään tapauksessa, että ulosottopyynnössä on nimenomaan pyydetty laajaa ulosottoa ja mainittu saamisen panttivakuudesta. Rästiin jääneistä saamisista puolestaan kertyy velallisille runsaasti viivästyskorkoja, jotka pahimmillaan ylittävät itse velan pääoman.

Velkajärjestelyissä oli vuoden 2005 lopussa lääninhallituksen perittävänä olevista metsänparannuslainoista noin 100 lainaa ja maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukes-

kuksen perittävänä olevista myyntihintasaamisista noin 160 saamista. Maanmittaustoimistojen perittävänä olevia saamia ei tuolloin ollut velkajärjestelyissä.

Lääninhallitukset ovat arvioineet käyttävänsä perintätehtäviin vuosittain yhteensä keskimäärin 10 henkilötyövuoden työpanoksen. Maanmittaustoimistojen vastaava arvio on 0,4 henkilötyövuotta. Toisaalta maanmittaustoimistoissa on odottamassa yli 4 000 maanmittaustoimituksissa syntyneitä saamia, joita ei ole viety YLS-järjestelmään, koska niiden perintä alkaa vasta viiden vuoden kuluttua maanmittaustoimituksen päättymisestä. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksessa perintätehtäviä hoitaa 7 henkilöä.

Lainojen hoidon henkilökustannukset vuonna 2005 olivat seuraavat:

Hoitava viranomainen	Henkilötyövuosia	Menot yhteensä (arvio) milj.euroa
Lääninhallitukset	10,0	0,40
Tietopalvelukeskus	7,0	0,30
Maanmittaustoimistot	0,4	0,03
Maa- ja metsätalousministeriö	-	0,15
Yhteensä	17,4	0,88

Edellä mainittuihin henkilökustannuksiin kuuluvat myös henkilöstöstä aiheutuvat erillismenot. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriölle aiheutui järjestelmän käytöstä ja järjestelmätoimittajan kanssa tehdystä sopimuksesta kustannuksia noin 0,15 miljoonaan euroa.

Lainanhoito vaikuttaa osaltaan myös muun henkilöstön työpanoksen käyttöön, sillä tehtävät edellyttävät osaltaan myös esimiesasemassa olevien henkilöiden työpanosta sekä oikeudellista asiantuntemusta varsinkin ulosotto- ja pakkohuutokauppa-asioissa, mitä ei ole laskettu mukaan edellä mainittuihin lääninhallitusten, maanmittaustoimistojen eikä maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen henkilötyövuosiin.

2.2. Nykytilan arviointi

2.2.1. Lainsäädännön kehitys

Voimassa oleva maataloushallinnon saata- vajarjestelmä on syntynyt useiden vuosi-

kymmenten kuluessa ja sen tavoitteet ovat vaihdelleet vuosien kuluessa. Lisäksi lainoja tai myyntihintasaamia on käytetty usein hyvinkin tarkkarajaisten pienehköjen kohderyhmien erityisten tarpeiden tyydyttämiseen. Lainojen ja saamisten erilaisia ehtoja säädetäessä on yleensä ajateltu lainasaajia tuen saajana tai ainakin kohderyhminä, joiden toimenpiteisiin lainojen tai saatavien ehdoilla on haluttu vaikuttaa.

Seurauksena on ollut hyvin heterogeeninen laina- ja saatavajärjestelmä, jonka toimeenpano on vielä eriytynyt sen mukaan, minkä viranomaisen hallinnoimasta tukijärjestelmästä kulloinkin on kysymys.

2.2.2. Perintää hoitava viranomainen

Aina perintää hoitava viranomainen ei ole sama kuin tukijärjestelmästä vastaava viranomainen. Ainoastaan maanmittaustoimistot sekä vastaavat tukijärjestelmästä että perivät tuen myöntämisestä seuraavat saamiset. Sen sijaan metsänparannuslainan myöntää metsä-

keskus, mutta perii lääninhallitus, joka ei kuulu Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan viranomaisiin. Valtion myyntihintasaamiset ovat työvoima- ja elinkeinokeskuksen hallinnoimien tukijärjestelmien osa, mutta saamiset perii suurimmaksi osaksi maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Pieni osa vanhimmista myyntihintasaamista on lääninhallituksen perittävinä.

Monta toimijaa mahdollistaa epäyhtenäisen perinnän.

2.2.3. Lainanhoitojärjestelmä

Aikanaan valtionhallinnon kaikki automaattisen tietojenkäsittelyn avulla perittävät lainat hoidettiin järjestelmätoimittajan Valtiokonttorin käyttöön kehittämällä ja ylläpitämällä YLS-järjestelmällä. Järjestelmätoimittaja on yhteistyössä kunkin perintäviranomaisen kanssa muokannut YLS-järjestelmän viranomaisen toimintaan ja tarpeisiin soveltuvaksi. Kullakin perintäorganisaatiolla on omat sopimuksensa järjestelmätoimittajan kanssa.

Valtiokonttori on kuitenkin jo vuoden 2003 alusta lukien ottanut käyttöön uuden lainanhoitojärjestelmän Laihon, jota Valtiokonttori käyttää muiden hallinnonalojen lainojen hoitamiseen. Laiho-järjestelmän kehittämisessä ei ole otettu huomioon maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen hoidon tarpeita. Näiden lainojen ja saamisten hoitojärjestelmänä on edelleen YLS, joka on maa- ja metsätalousministeriön vastuulla.

YLS-järjestelmä on kuitenkin luotu jo 1980-luvulla. Järjestelmä on toteutettu IDMS tietokantaratkaisuna, joka on jo vanhentunutta ohjelma-arkkitehtuuria. Nykyisin vastaavat tietojärjestelmät perustuvat ns. relaatiotietokantaratkaisuihin kuten Valtiokonttorin Laiho-järjestelmä.

YLS-järjestelmä on teknisesti ja toiminnallisesti tulossa käyttöikänsä loppuun. Valtiokonttori ja järjestelmätoimittaja eivät enää tue YLS-järjestelmän kehittämistä ja järjestelmätoimittajan tuki YLS-järjestelmän ylläpitoonkin on vähenemässä, joten järjestelmän muutos on edessä joka tapauksessa. Järjestelmän toimintavarmuutta on lähivuosina enää vaikea taata.

Valtiokonttorilla taas on jo samantyyppiseen toimintaan valmis tietojärjestelmä, jon-

ka kehittämiseen maa- ja metsätalousministeriö jo on osallistunut. Lisäksi Valtiokonttorilla on myös asiantuntemusta niissä kysymyksissä, jotka liittyvät saamisten perintään sekä oikeudelliselta että käytännön kannalta. Valtiokonttori voi hallinnoimiensa lainojen osalta esimerkiksi hyväksyä laina-ajan pidennyksiä ja eräpäivämuutoksia, myöntää viivästyskorkohelpotuksia ja avustuksia sekä muuttaa lainojen lyhennysaikatauluja. Lisäksi Valtiokonttori antaa suostumuksia velkajärjestely- ja yrityssaneerausasioissa sekä hoitaa lainojen oikeudellisen perinnän ja antaa käräjäoikeuksille vakuusasioihin liittyviä suostumuksia sekä lähettää vallintarajoitusasioihin liittyviä ilmoituksia.

Epäyhtenäinen perintäjärjestelmä muodostaa myös riskin erilaisten käytäntöjen muodostumiselle perinnässä ja sen, että perinnän tehokkuus voi vaihdella eri organisaatioissa. Tähän on muun muassa Valtiontalouden tarkastusvirasto kiinnittänyt huomiota tarkastustoiminnassaan.

Automaattisten perintäjärjestelmien muuttaminen on myös sellaisenaan työläs tehtävä, koska erityisesti maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen perittävänä olevat myyntihintasaamiset voivat olla laina-ajoiltaan hyvin pitkiä, jopa useita kymmeniä vuosia ja saamisia koskevaa lainsäädäntöä on muutettu usein, mutta niin, että aikaisemmin syntyneisiin saamisiin kuitenkin on sovellettu saamisen syntyaikana voimassa ollutta lainsäädäntöä. Seurauksena on, että perinnässä on runsaasti eriehtoisia saamisia, joiden pääomat eivät enää ole merkittäviä, mutta joiden kappalemäärät ovat suuria.

Niiden kaikkein vanhimpien saamisten perintää, hoitavat lääninhallitukset ja jota ei ole tähän mennessä vielä viety tietojärjestelmään, ei ole tarkoituksenmukaista automatisoida tässä yhteydessä.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Esityksen keskeisenä tavoitteena on turvata maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan valtionlainojen ja myyntihintasaamisten taakaisinperinnän jatkuvuus uudistamalla niiden

perintäjärjestelmä. Samalla perintää tehostettaisiin taloudellisesti keskittämällä perintä yhdelle viranomaiselle.

Esityksessä ehdotetaan, että maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla syntyneiden valtionlainojen ja myyntihintasaamisten perintä siirretään Valtiokonttorin tehtäväksi. Valtiokonttori hoitaisi siirron jälkeen saamisten ja lainojen säännönmukaiseen kantoon eli maksulippujen lähettämiseen ja maksujen vastaanottamiseen liittyvät tehtävät ja saamisten ulosottoon sekä pakkohuutokauppojen hakemiseen liittyvät tehtävät. Samoin Valtiokonttori huolehtisi pääosin saamisten panttivastuuta koskevista ilmoituksista tilojen vapautuessa saamisen tultua maksetuksi loppuun. Valtion myyntihintasaamisten ilmoitukset rekisteriviranomaiselle tekisi kuitenkin edelleen tukijärjestelmästä vastaava viranomaislain saatuaan Valtiokonttorilta tiedon saamisen loppuunmaksusta.

Valtiokonttori hoitaisi lisäksi muiden kuin valtion myyntihintasaamisen ja peruskuivaustulainojen maksuhelpotuksiin ja saneerausmenettelyihin liittyvät asiat. Lisäksi Valtiokonttori voisi irtisanoa saamisen tai lainan maksuviivästyksen johdosta. Myyntihintasaamisista sen tulisi kuitenkin pyytää työvoima- ja elinkeinokeskuksen lausunto.

Samalla lainojen ja saamisten ehtoja yhdenmukaistettaisiin viivästyskorkeiden osalta ja mahdollistettaisiin eräiltä osin perittävien korkojen yhdenmukaistaminen.

Tavoitteena on, että Laiho-järjestelmää kehitetään niin, että siinä otetaan huomioon maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen hoitoon liittyvät vaatimukset. Parhailtaan käynnissä olevan kehittämistyön arvioidaan valmistuvan siten, että Laiho-järjestelmää voitaisiin käyttää esityksessä siirrettäväksi ehdotettujen lainojen perinnässä vuoden 2008 alussa. Siihen asti lainat ja saamiset hoidettaisiin maa- ja metsätalousministeriön vastuulla olevalla YLS-järjestelmällä.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Siirron toteuttamiseksi ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden maa- ja metsätalouden hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi. Lisäksi voimassa olevien saamisista ja lainoista koskevien lakien toimivaltasäännöksiä ehdotetaan

vastaavilta osin muutettavaksi. Samoin voimassa olevien lakien aikaisempaa lainsäädäntöä koskevia siirtymäsäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi.

Laki tulisi voimaan vuoden 2007 alusta. Saatava- ja lainakannan siirto ehdotetaan toteutettavaksi vaiheittain. Vastuu lainoista ja saamisista siirtyisi Valtiokonttorille vuoden 2008 alusta lukien. Siirto ehdotetaan toteutettavaksi siten, että siirto olisi loppuun asti toteutettu vuoden 2008 aikana. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen perinnässä olevien lainojen ja myyntihintasaamisten lainanhoitojärjestelmänä olisi YLS vuoden 2007 loppuun asti, jonka jälkeen perintä hoidettaisiin Laiho-järjestelmällä. Näiden saamisten siirto Valtiokonttoriin aloitettaisiin kuitenkin jo 1 päivästä toukokuuta 2007.

4. Vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksiin sisältyvien lainojen ja saamisten ehtojen muutoksilla ei arvioida olevan juurikaan taloudellisia vaikutuksia tai ne jäävät vähäisiksi.

Sen sijaan itse lainanhoitojärjestelmästä ja sen hoidosta aiheutuvien kustannusten arvioidaan vähenevän.

Esityksen tavoitteena on tehokkaampi valtion lainojenhoitojärjestelmä, joka on myös toiminnaltaan varmempi kuin itse tietojärjestelmän kuin hoitavan organisaation osalta.

Esityksen suurin taloudellinen hyöty on siinä, että olemassa olevaa Laiho-järjestelmää kehitetään maa- ja metsätalousministeriön lainojen hoitoa varten. Laiho-järjestelmän kehittämistyön kustannuksiksi arvioidaan 1,1 milj. euroa, josta vastaisi maa- ja metsätalousministeriö. Vaihtoehtona olisi YLS-järjestelmää korvaavan erillisen järjestelmän kehittäminen, mikä ei ole taloudellisesti perusteltua.

Lainojen perushoidon vuotuisten kustannusten arvioidaan alenevan. Vuonna 2005 lainojen perushoidon henkilöstömenot olivat yhteensä noin 0,9 miljoonaa euroa, kun mukaan otetaan lääninhallitusten, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen ja maanmittaustoimistojen henkilöstömenot. Tavoitteena on, että vuotuiset lainojen pe-

rushoidon henkilöstömenot Valtiokonttorissa olisivat noin 0,6 miljoonaa euroa vuodessa. Kustannussäästö olisi siten noin 0,3 miljoonaa euroa vuodessa.

Tavoitteena on turvata Valtiokonttorin tarvitsemat henkilöstövoimavarat siirroilla maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksesta, lääninhallituksista ja maanmittauslaitoksesta. Siirrot toteutettaisiin joko ottamalla ne huomioon asianomaisia viranomaisia koskevissa määrärahoissa valtion talousarvioesityksissä tai virastojen välisinä virkasiirtoina. Jos metsänparannuslainojen hoidosta perittäisiin edelleen lainanhoitokustannukset kattava maksu lainan saajalta, maksukertymä kattaisi noin 0,4 miljoonaa euroa Valtiokonttorin kustannuksista.

Saatavien turvaamisesta aiheutuviin menoihin eli pääosin ulosoton hakemisesta aiheutuviin menoihin on valtion myyntihintatasaamisen osalta käytetty maatilatalouden kehittämisrahaston varoja. Siirron jälkeen näihin Valtiokonttorin kustannuksiin käytettäisiin tarkoitukseen osoitettuja valtion talousarvion menoja.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen, lääninhallitusten ja maanmittaustoimistojen perintätehtävät siirrettäisiin Valtiokonttorille niin, että lääninhallitukset hoitaisivat enää niiden hyvin vanhojen saamisten perinnän, joita ei ole siirretty tietojärjestelmällä hoidettavaksi. Näihin saamisiin liittyvien tehtävien arvioidaan lakkaavan samaan aikaan, kun tietojärjestelmällä hoidetut lainat ja saamiset siirretään Valtiokonttorin tehtäväksi.

Valtiokonttorille turvattaisiin tarvittavat voimavarat tehtävien hoitamiseen. Valtiokonttorissa arvioidaan tarvittavan noin 12 henkilötyövuotta vastaava määrä henkilökuntaa siirrettyjen tehtävien hoitamiseen. Tehtäviin on tarkoitus siirtää maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksesta Valtiokonttoriin kahdeksan henkilöä virkoineen. Siirtoon ei vaadittaisi virkamiehen suostumusta muuten kuin siinä tapauksessa, että tehtävä siirrettäisiin henkilön työssäkäyntialueen ulkopuolelle.

Suoraan lain nojalla lääninhallituksista tai

maanmittaushallinnosta ei siirrettäisi Valtiokonttoriin henkilöstöä. Tavoitteena kuitenkin on, että lääninhallituksista siirtyisi kaksi henkilöä Valtiokonttoriin.

Tehtävien siirron vaikutus maanmittaustoimistojen ja lääninhallitusten henkilöstötarpeeseen ja -kustannuksiin arvioidaan vuotuista talousarviota laadittaessa.

4.3. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Esityksellä ei katsota olevan juurikaan vaikutuksia eri kansalaisryhmien asemaan.

Lainaa ja saamista hoitava viranomainen on jo pitkään ollut keskushallintoviranomainen eikä lainojen ja saamisen hoitoon yleensä liity sellaisia asioita, jotka edellyttäisivät henkilökohtaista käyntiä viranomaisen luona. Joissakin osissa maata on saattanut syntyä sellaisia palvelukäytäntöjä, jotka ovat edistäneet henkilökohtaista käyntiä perintää hoitavan viranomaisen luona. Tällaisten lainansaajien asiointimahdollisuudet suoraan viranomaisen kanssa paikalla käyden tulisivat olennaisesti vähenemään. Toisaalta Valtiokonttori hoitaa jo nyt myös valtakunnallisia lainajärjestelmiä ilman, että sillä on paikallisia tai alueellisia toimipisteitä.

Se hallinnollinen tietämys, joka siirrettävien lainojen hoitoon liittyy ja jonka voidaan arvioida vaikuttavan velallisten mahdollisuuksiin saada lainojaan ja saamisiaan koskevaa asiantuntevaa neuvontaa, turvattaisiin siirron jälkeenkin sillä, että osaavaa henkilöstöä siirretään Valtiokonttoriin. Voidaan odottaa, että lainansaajien ja myyntihintavelallisten saama palvelu yhdenmukaistuu, kun perintätehtäviä keskitetään. Tämä edistää henkilöiden yhdenvertaista kohtelua.

Lainojen ja saamisten ehtojen yhdenmukaistaminen eräiltä osin yksinkertaistaisi lähinnä hallinnon tehtäviä, mutta osaltaan myös toisi varsinkin viivästyskorkojen muutoksen osalta joillekin velallisille helpotusta saamisen hoitoon. Toisaalta tällä muutoksella tavoitellaan osaltaan myös näiden velallisten aseman saattamista lähemmäksi niitä velallisia, joiden saamisissa jo on otettu huomioon se, että korkotaso saattaa eri aikoina maan taloudellisesta tilanteesta riippuen vaihdella huomattavastikin. Vastaava tilanne olisi niiden saamisten osalta, joiden korko muutettaisiin.

siin EU:n viitekorkosidonnaiseksi. Toisaalta näiden velallisten korot eivät voisi nousta korkeammiksi, kuin mitä ne ovat olleet ehdotetun lain voimaan tullessa.

Lainan hoitokulujen siirtäminen velallisen maksettavaksi osassa lainoja ja saamia yhdenmukaistaisi maksukäytäntöä, mutta toisaalta saattaisi lisätä olennaisesti sellaisten pienten velkojen rasittavuutta, joissa on pieni pääoma, mutta pitkä takaisinmaksuaika. Tarkoituksena kuitenkin on, että etenkin sosiaalisiin perusteisiin myönnettyissä lainoissa ja myyntihintasaamisissa maksullisuutta pääsääntöisesti ei käytettäisi.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Laiho-järjestelmän kehittäminen Valtiokonttorin tarpeisiin käynnisti valtionhallinnossa keskustelun valtionlainojen ja -saamisten perintäorganisaatioista. Vaikka maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala joutuikin jättäytymään pois alkuvaiheessa Laiho-järjestelmän käyttäjistä, tavoite keskittää valtionlainojen ja -saamisten perintä Valtiokonttorille johti maa- ja metsätalousministeriön ja valtiovarainministeriön yhteiseen tavoitteeseen keskittää myös maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainanhoitopalvelut Valtiokonttorin hoidettavaksi niin, että samalla turvataan lainanhoitopalveluun tarvittavat resurssit. Tarkoituksena oli, että Valtiokonttori tuottaisi vuoden 2008 alusta maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainanhoitopalvelut

Valtiokonttori organisoisi Laiho-järjestelmän käyttöön maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla tähtäävän hankkeen toteuttamisen yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 28 päivänä elokuuta 2004 työryhmän toteuttamaan maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen hoidon kehittämis- ja keskittämishankkeen (MMM043:00/2004). Hankkeen tarkoituksena oli kehittää Valtiokonttorin Laiho-lainanhoitojärjestelmää niin, että sen avulla voidaan tulevaisuudessa hoitaa myös maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainat. Perustettu työryhmä toimii Valtiokonttorin hankkeen johtoryhmänä.

Hankkeen aikataulun mukaan lainojen hoito voisi siirtyä Laiho-järjestelmään vuoden 2008 alusta.

Hallituksen esitys on valmisteltu osana hanketta maa- ja metsätalousministeriössä. Esityksen valmisteluun ovat osallistuneet myös Valtiokonttorin, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen sekä maanmittauslaitoksen edustajat. Lisäksi valmistelun aikana on kuultu lääninhallitusten ja työvoima- ja elinkeinokeskusten edustajia.

5.2. Lausunnot

Esityksestä on pyydetty lausunto valtiovarainministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, oikeusministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskukselta, maanmittauslaitokselta, maanmittaustoimistoilta, lääninhallituksilta, työvoima- ja elinkeinokeskuksilta, maatilatalouden kehittämisrahaston johtokunnalta ja Valtiokonttorilta.

Annetuissa lausunnoissa on pääsääntöisesti pidetty lainojen ja saamisten perimisen keskittämistä Valtiokonttoriin parannuksena nykyiseen hajautettuun perintään verrattuna tai ehdotukseen ei ole ollut huomautettavaa. Ainoastaan Oulun lääninhallituksen lausunnossa on kiinnitetty huomiota asiakaskäynteihin ja maksuihin lääninhallituksen kassaan sekä henkilökohtaiseen palveluun ja epäilty palvelun heikkenevän ainakin alkuaikana.

Oikeusministeriö ja Ympäristöministeriö eivät ole antaneet lausuntoa. Valtiovarainministeriö on lausunnossaan lainanhoidon maksullisuuden osalta katsonut, ettei lähtökohtaisesti viranomaisten välisten suoritteiden maksullisuuden perusteisiin tulisi soveltaa valtion maksuperustelakia, koska se on tarkoitettu viranomaisen ja kansalaisen välisessä toiminnassa käytettäväksi maksuperusteeksi. Jos kuitenkin maksullisuudesta on tarpeen säätää, tulisi laista käydä ilmi peruste yksiselitteisesti. Valtiovarainministeriö on myös vastustanut lain tasolla säädettäväksi siitä, että osasta siirrettäviä lainoja ei lainansaajalta saisi periä lainanhoitokustannuksia. Valtiovarainministeriö katsoo, että näihin maksuihin tulisi soveltaa valtion maksuperustelakia. Ministeriö kuitenkin totesi, että se on asettanut työryhmän selvittämään vaihtoehtoja Valtiokonttorin hoidossa jo olevien ja

Valtiokonttorin hoitoon siirrettävien lainojen hoidosta valtiolle aiheutuvien kustannusten perimiseksi lainansaajalta. Ministeriö on vastustanut sellaisen rajoituksen ottamista lakiin, joka estää tai rajoittaa maksuperustelain yleisiin periaatteisiin perustuvien ja eri hallinnonaloilla yhtenäisen maksupolitiikan omaksumista. Lisäksi valtiovarainministeriö on kiinnittänyt huomiota siihen, milloin viran siirtoon vaaditaan virkamiehen suostumus.

Sisäasiainministeriö on lausunnossaan korostanut säännöstä, jolla myös Valtiokonttori voisi periä jatkossakin lainansaajalta maksua samoin periaatein kuin lääninhallitukset ovat perineet.

Valtiokonttori on puolestaan lausunnossaan pitänyt siirtoa perusteluna ottaen huomioon, että valtion antolainojen hallinnoinnin keskitäminen tehostaa kokonaisuudessaan lainanhoidon tuottavuutta. Valtiokonttori on lausunnossaan arvioinut keskittämisen yhtenäistävän myös perintään liittyviä periaatteita ja edistävän kansalaisten yhdenvertaisuutta. Valtiokonttori on tähän liittyen epäillyt eräitä tehtäviä koskevien lausuntomenettelyjen esittävän lainojen riittävän tehokasta hoitamista tekemällä hallinnosta moniportaisen ja pirstaleisen. Valtiokonttori on myös korostanut lainanhoidon suoritteiden maksullisuutta sekä sitä, että substanssihallinnon tulisi joka tapauksessa vastata aiheuttamisperiaatteen mukaisesti lainanhoidosta aiheutuvista sekä välillisistä että välittömistä kustannuksista sen jälkeenkin, kun siirto ja henkilöstöjärjestelyt on tehty. Lisäksi lausunnossa on esitetty osaksi perusteluihin ja osaksi säädöksiin teknisiä täsmennyksiä ja korjauksia.

Etelä-Suomen lääninhallituksen lausunnossa on todettu, etteivät metsänparannuslainoista perittävät hoitokustannukset ole lääninhallituksille nettotuloutettavaa julkisoikeudellista tuloa, vaan ne tilitetään talousarviossa sisäministeriön hallinnonalan muihin tuloihin. Lisäksi on todettu lääninhallitusten huolehtivan valtion saamisten valvomisesta pakko- huutokaupoissa silloinkin, kun metsäkeskukset eivät ole tiedottaneet lääninhallituksille hankkeista. Länsi-Suomen lääninhallitus on huomauttanut, että sillä on edelleen manuaalisessa perinnässä vanhoja, siirron ulkopuolisia maa- ja metsätaloushallinnon alaisia lainoja noin 180 kappaletta, jotka ovat erittäin työllistäviä ja joiden perintätehtäviä ulottuu

2010-luvulle. Myös Oulun lääninhallitus on korostanut, että ennen siirtoa selvitetään manuaalisessa perinnässä olevat saatavat. Kaikkiaan lääninhallituksella on perittävänä 13 000 maa- ja metsänparannuslainaa, joista manuaalisessa perinnässä on 300.

Maanmittauslaitoksen lausunnossa sekä Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimistojen lausunnoissa on todettu, ettei vuokra-alueiden lunastamisesta kaupungeissa ja kauppaloissa annetun lain mukaisia lainoja ole enää lääninhallitusten perinnässä ja että maanmittaustoimitusten tukemisesta valtion varoin annetun lain mukaisten lainojen hoito ei eroa uusjakojen tukemisesta annetun lain mukaisten lainojen hoitamisesta, joten myös ne tulisi siirtää Valtiokonttorin hoidettavaksi. Pohjanmaan maanmittaustoimisto on lisäksi pitänyt kankeana ehtoa, että lainan saa maksaa takaisinmaksuehdoista poikkeavassa järjestyksessä vain Valtiokonttorin suostumuksella.

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus on esittänyt, että myös asutuslain ja asutuslainsäädännön kumoamiseen liittyvistä toimenpiteistä annetun lain mukaisten myyntihintasaamisten perintä siirrettäisiin Valtiokonttorille, jotta saamiset tulisivat asianmukaisesti perityksi loppuun ja tietopalvelukeskus saisi maatilatalouden kehittämisrahaston kirjanpitoon asianmukaiset raportit saatavista. Lisäksi lausunnossa on toivottu täsmennettäväksi perusteluja seurantatietojen sisältöä ja lyhennettäväksi raportointiväliä. Lausunnossa on myös esitetty täsmennettäväksi teknisen käyttöyhteyden saavia viranomaisia ja niiden käyttöoikeuksia samoin kuin maatilatalouden kehittämisrahaston kirjanpidosta vastaavaa viranomaista. Lausunnossa on myös edellytetty, että lainoista ja saamisista perittäviin korkoihin ei tehtäisi takautuvia muutoksia. Tietopalvelukeskus on katsonut myös, että ainakin perusteluissa tulisi mainita, ettei korvausta peritä, vaikka perinnän hoitaisi Valtiokonttorin palvelukeskus. Lisäksi lausunnossa on esitetty eräitä säädösteknisiä muutoksia.

Työvoima ja elinkeinokeskuksista esityksestä ovat esittäneet huomioita Lapin, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskukset. Lausunnoissa siirtoa on pidetty perusteltuna ja hallinnonalojen välistä työnjakoa sel-

keyttävänä. Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus on kiinnittänyt huomiota siihen perintävaiheeseen, jossa saamisen vakuutena oleva kiinteistöä ollaan myymässä pakkohuutokaupalla. Lausunnossa on myös todettu, että työvoima- ja elinkeinokeskus on maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimittaminen raporttien perusteella toteuttanut puunmyyntivalvonnan, joka sisältyy eräisiin siirrettävien lainojen ja saamisten perusteena olevaan lainsäädäntöön, joka sisältää myös kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisten puunmyyntiluvat eräissä tapauksissa. Lisäksi työvoima- ja elinkeinokeskus on ollut huolissaan raporttitietokannan ajantasaisuudesta, mikä on tarpeen muun muassa maksuhelpotuksia myönnettäessä. Työvoima- ja elinkeinokeskus on myös kannattanut viivästyskorkojen yhtenäistämistä. Lisäksi lausunnossa on esitetty täsmennyksiä sekä esityksen perusteisiin että säädöksiin.

Esityksessä on otettu valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin lausunnoissa edellytetty lainanhoidon maksullisuus huomioon siten, että esityksen 23 §:stä on poistettu kielto periä hoitomaksua velalliselta niistä lainoista ja saamisista, joista ennen siirtoa ei ole peritty. Säännös on korvattu mahdollisuudella periä maksu osasta lainoja ja saamia. Valtiokonttorin lausunnossa esitettyä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan korvausvelvollisuutta kustannuksista käsitellään taloudellisissa vaikutuksissa. Esityksessä on myös otettu huomioon se, ettei lainaehtoihin ehdoteta tehtäväksi muutoksia ennen siirtoa. Valtiokonttorin ehdottamat yksityiskohtaiset muutokset on pääosin otettu huomioon.

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen samoin kuin maanmittaustoimistojen ja maanmittauslaitoksen esittämät tekniset korjaukset on otettu huomioon, samoin kuin perintäviranomaisen muuttumisesta tiedottamisesta. Sen sijaan lausunnossa ehdotettua vanhan asetuslainsäädännön mukaisten lainojen tai vuokra-alueiden järjestytoimituksista syntyneiden saamisten taikka vanhoista uusjaoista syntyneiden kaikkien tehtävien saamisen siirtämistä Valtiokonttorin hoidettavaksi ei ole otettu huomioon, koska tarkoitus on ollut nimenomaan siirtää vain YLS-järjestelmällä hoidettavat lainat, ei sen sijaan manuaaliperinnässä olevia lainoja huolimatta siitä, että ne muutoin hoitotaval-

taan ovat samankaltaisia kuin siirrettäväksi ehdotetut lainat ja saamiset. Tässä vaiheessa ei ole enää tarkoituksenmukaista automatisoida näiden lainojen ja saamisen hoitoa eikä Valtiokonttorille puolestaan ole tarkoitus siirtää manuaaliperinnässä olevia lainoja ja saamia. Aikaisempien maanmittaustoimituksia koskevien lakien nojalla syntyneitä saamia ei ole varsinaisesti takaisinmaksettavina enää, mutta niitä koskevia tehtäviä saattaa olla vielä kesken. Tällaiset tehtävät on tarkoituksenmukaista säilyttää pääosin nykyisin toimivaltaisilla viranomaisilla. Esityksessä on myös pitäydtytty siinä lähtökohdassa, ettei velallinen voi yksipuolisesti muuttaa takaisinmaksueriä sopimatta ensin siitä velkojan kanssa.

Työvoima- ja elinkeinokeskusten lausunnoissa esitetty on pääosin otettu esityksessä huomioon. Lapin työvoima- ja elinkeinokeskuksen esitystä käyttöyhteyden saamisesta suoraan Valtiokonttorin Laiho-järjestelmään ei kuitenkaan ole tarkoitus toteuttaa, koska Laiho-järjestelmän rakenteeseen ei sisälly mahdollisuutta rajoittaa sinne tallennettuja tietoja niin, että ulkopuoliset tahot saisivat tiedon ainoastaan niiden käyttöön tarpeellisista lainatiedoista.

5.3. Valtiovarainministeriön maksullisuustyöryhmän muistio ja sen huomioon ottaminen

Valtiovarainministeriö asetti 20 päivänä maaliskuuta 2006 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää vaihtoehtoja Valtiokonttorin hoidossa jo olevien ja Valtiokonttorin hoitoon siirrettävien lainojen hoidosta valtiolle aiheutuvien kustannusten perimiseksi lainansaajilta. Työryhmän tehtävänä oli lainanhoidon maksullistamista arvioitaessa ottaa huomioon lainojen hoitokustannusten osalta rahoitussektorilla muutoin yleisesti noudatettavat käytännöt. Työryhmä keskittyi Valtiokonttorin hoitoon siirrettävien maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen tarkastelemiseen.

Työryhmä arvioi mietinnössään (Valtiovarainministeriö 11/2006) lainoitustoiminnan luonnetta lähinnä siltä kannalta, onko kysymyksessä monopolisuoritteen kaltainen tilanne, jossa lainan antaminen ja muu saamisen syntyperuste olisi luonteeltaan yksityis-

oikeudellinen, mutta valtiolla olisi tosiasiallinen monopoli lainan antamiseen tai muuhun toimenpiteeseen, vai julkisoikeudellinen hallintotoimenpide.

Työryhmä päätyi pitämään kysymyksessä olevaan lainoitusta julkisoikeudellisena hallintotoimintana ja lainanhoitoa julkisoikeudellisena suoritteena, koska ne perustuvat säädöksiin ja tietyllä viranomaisella on yksinoikeus niiden tuottamiseen. Tätä työryhmän mielestä puoltaa myös yksityishenkilön oikeussuoja. Lisäksi useassa tapauksessa lainansaaja ei voi itse vaikuttaa siihen, että hänen omistamansa tila joutuu valtion rahoittamien toimenpiteiden kohteeksi ja hänelle syntyy velkavastuu.

Työryhmä on katsonut, että nykyisin lainasaajat ovat eriarvoisessa asemassa sen johdosta, että heidän lainansa tai saamisensa maksullisuus perustuu siihen, mikä viranomainen on lainan tai saamisen perintäviranomainen. Ainoastaan lääninhallitukset perivät maksuperustelain mukaisen maksun metsänparannuslainoista.

Epätasa-arvoisuuden poistamiseksi työryhmä on suositellut laissa erikseen säädettäväksi maksullisuudesta sekä niistä perusteista, joilla maksullisuudesta voitaisiin poiketa. Tällaisina syinä työryhmä on pitänyt lainan tukiluonteisuutta, järjestelmän tiettyä pakko- luonteisuutta sekä sitä, että lainat ovat voineet syntyä jo useita vuosikymmeniä sitten.

Esityksessä on otettu työryhmän ehdotukset huomioon.

6. Muita asiaan vaikuttavia seikkoja

6.1. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy vuoden 2007 valtion talousarvioehdotukseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi myös tehtävistä, joita tulisi hoitamaan perustettava Maaseutuvirasto. Maaseutuviraston tarkempia toimivaltoja koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2006. Kyseisessä lainsäädännössä ja sen nojalla täsmennetään muun muassa millainen siirrettyjä lainoja ja saamia koskeva tiedontarve Maaseutuvirastolla on.

6.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Esityksessä ehdotetaan eräiltä osin korkojen alentamista. Varsinkin viivästyskorkojen saattaminen kansallisen korkolain tasolle saatetaan katsota EY:n perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitetuksi valtioneuoksi. Tämän vuoksi ehdotettu muutos toimitetaan Euroopan yhteisöjen komission arvioitavaksi tältä osin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi

1 §. Siirrettävät lainat ja saamiset. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi valtuutuksesta, jonka nojalla maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, maanmittaustoimistot ja lääninhallitukset voivat siirtää pykälässä lueteltujen lakien nojalla syntyneet ja myönnettyt lainat Valtiokonttorin hoidettavaksi. Kysymyksessä olevat lait koskevat tietopalvelukeskuksen osalta asutustoimintaan,

maatilojen rakenteen parantamiseen, porotalouteen ja kolttien asuinolojen parantamiseen sekä peruskuivatukseen myönnettyjä lainoja ja kyseisten lakien nojalla syntyneitä saamia. Saamiset ovat joko alueiden, tilojen, osuuksien tai etuuksien myynnistä syntyneitä kauppahintoja tai valtion suorittamista töistä hyödyn saajalta perittäviä kustannuksia. Suurin osa lainsäädännöstä on jo kumottu, mutta niiden säännöksiä sovelletaan edelleen niiden nojalla syntyneisiin lainoihin ja saamiin. Lääninhallitusten perittävinä olevat lainat ovat metsänparannuslainoja, jotka ovat syntyneet metsänparannuslain ja kestävän metsätalouden rahoittamisesta annetun lain nojalla. Lisäksi lääninhallituksen perittävinä on eräitä

vanhoja asutuslainoja ja maanmittaustoimistusten tukemista koskevien lakien nojalla syntyneitä saamisia. Maanmittaustoimistojen hoidettavana puolestaan on sekä voimassa olevan uusjakojen tukemisesta annetun lain että sitä aikaisemman uusjakojen ja muiden tilusjärjestelyjen tukemista koskevien komotujen lakien nojalla syntyneitä saamisia.

2 §. Määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin käsitteet, joita laissa käytetään. Keskeisiä ovat tukijärjestelmä ja lainajärjestelmä. Tukijärjestelmällä tarkoitettaisiin järjestelmää, josta säädettäisiin jossakin 1 §:ssä mainituista laeista ja jonka tarkoituksena on tai on ollut tukea yksityisen tai yhteisön toteuttamaa toimenpidettä myöntämällä toimenpiteeseen asianomaisessa laissa tarkoitettuun tavoin lainamuotoista tai muuta tukea. Lainajärjestelmällä puolestaan tarkoitettaisiin laina- tai saatavakokonaisuutta, joka on myönnetty tai syntynyt 1 §:ssä mainitun lain nojalla. Lainajärjestelmällä tarkoitettaisiin siten välinettä, jolla tukijärjestelmää toteutetaan. Tukijärjestelmästä vastaavalla viranomaisella tarkoitettaisiin työvoima- ja elinkeinokeskusta, jos kysymys on 1 §:n 1 kohdassa ja 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen lakien nojalla myönnettyjä lainoja ja syntyneitä saamisia koskevasta tukijärjestelmästä sekä maanmittaustoimistoa, jos kysymys on 1 §:n 2 kohdan d ja e alakohdassa ja 3 kohdassa tarkoitettujen lakien nojalla myönnettyjä lainoja ja syntyneitä saamisia koskevasta tukijärjestelmästä. Tukijärjestelmästä vastaavalla viranomaisella tarkoitettaisiin metsäkeskusta, jos kysymys on 1 §:n 2 kohdan a ja c alakohdassa kohdassa tarkoitettuja lainoja ja saamisia koskevasta tukijärjestelmästä.

3 §. Siirron toteuttaminen. Pykälässä säädettäisiin lainojen ja saamisten siirtämisestä. Siirto olisi toteutettava velallisen kannalta mahdollisimman joustavasti ja siten, että velallinen voi hoitaa velkaansa ja asioida perintäviranomaisen kanssa samoin kuin nykyisten perintäviranomaistenkin kanssa. Siirrosta ei saisi aiheutua velalliselle sellaista haittaa, joka saattaisi ilmetä tarpeettomina viivästyskorkoseuraamuksina, olennaisena lisätyönä yhteydenotoissa velkojaan tai olennaisella tavalla virheellisinä velkomuksina.

Valtioneuvoston asetuksella ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin ajankohdasta, jolloin siirto viimeistään on toteutettava ja me-

nettelystä siirtoa suoritettaessa. Tarkoitus on säätää, että kaikki 1 §:ssä tarkoitettujen lainojen saamiset olisi siirrettävä Valtiokonttorin hoidettavaksi 31 päivään joulukuuta 2008 mennessä.

Niiden viranomaisten, jotka nykyisin hoitavat lainojen ja saamisten perinnän eli maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen, lääninhallitusten ja maanmittaustoimistojen olisi hyvissä ajoin ilmoitettava siirrosta velalliselle. Tiedotteessa tulisi käydä ilmi, mistä alkaen perintäviranomaisen vaihtuu, miten mahdollisesti vääriin viranomaiselle suoritettavat maksut ohjautuvat oikealle perintäviranomaiselle ja mitä kaikkia tehtäviä Valtiokonttorille siirretään.

4 §. Lainojen ja saamisten ehdot. Toimivaltaisista viranomaisista lukuun ottamatta siirrettäviin lainoihin ja saamisiin sovellettaisiin niitä säännöksiä, määräyksiä ja sopimuksen ehtoja, jotka olivat voimassa ehdotetun lain voimaan tullessa. Poikkeuksena olisivat eräät jäljempänä mainitut saamisen korkoa koskevat ehdot, joita koskevasta alkuperäisistä lainan ja myyntihintasaamisen ehdoista voitaisiin poiketa ehdotetussa laissa säädettävällä tavalla. Lainan ja saatavan ehtoja on siten mahdollista muuttaa lailla myös ehdotetun lain tultua voimaan, siinä määrin kuin sellaisia muutoksia laillakaan voidaan tehdä jo myönnettyihin lainoihin ja syntyneisiin saamisiin. Näin ollen olisi mahdollista muuttaa ehtoja myös sinä aikana, jona laki on tullut voimaan, mutta saamista ei ole ehditty vielä siirtää Valtiokonttorin hoidettavaksi.

5 §. Valtiokonttorin hoitovastuun alkaminen. Valtiokonttorin vastuu lainan tai saamisen hoidosta alkaisi sinä päivänä, jona laina tai saaminen on siirretty Valtiokonttorin tietojärjestelmään. Vastaavasta päivästä lakkaisi siirtävän viranomaisen vastuu lainan tai saamisen hoidosta. Valtiokonttorin vastuu lainasta tai saamisesta ehdotetaan alkavaksi aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Tarkoitus on, että Valtiokonttori hoitaisi 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen lainojen ja saamisten perintätehtäviä 1 toukokuuta 2007 alkaen maa- ja metsätalousministeriön vastuulla olevalla YLS-järjestelmällä.

Lainojen siirto Valtiokonttorin hoidettavaksi on tarkoitus aloittaa vuoden 2007 puolella siten, että ensimmäisenä siirrettäisiin maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelu-

keskuksen hoidettavana olevat lainat ja myyntihintasaamiset. Tarvittaessa lainoja ja saamia saatetaan hoitaa jonkin aikaa rinnakkain, jotta uuden tietojärjestelmän toimivuudesta ja siirron onnistumisesta voitaisiin varmistua.

6 §. Valtiokonttorin perintä- ja maksutehtävät. Pykälän 1 momentissa määritettäisiin ne tehtävät, jotka siirron jälkeen kuuluisivat Valtiokonttorin toimivaltaan saamisten perinnässä ja maksuissa. Valtiokonttorin kuuluisi ensinnäkin vastata 1 §:ssä tarkoitettujen lainojen ja saamisten takaisin maksamiseen ja perintään liittyvistä tehtävistä. Valtiokonttori lähettäisi velallisille kuhunkin kantoon liittyvät maksuliput ja tarvittaessa maksumuistutukset sekä vastaanottaisi maksun. Ulosoton avulla tapahtuvasta perinnästä säädetäisiin 7 §:ssä. Valtiokonttori huolehtisi myös lainasaldojen ja lainoja koskevien maksujen lainakirjanpidosta. Lisäksi Valtiokonttori vastaisi lainavarojen tilittämiseen liittyvistä tehtävistä. Samoin Valtiokonttori huolehtisi velallisen liikaa maksamista maksuista ja niiden palauttamisesta sekä lainan tai saamisen määrän oikaisemisesta tai muista vastaavista seikoista. Saamisen määrän oikaiseminen voisi koskea vain perinnästä aiheutuneiden virheiden oikaisemista. Sen sijaan lainan tai saamisen syntyyn liittyvien virheiden oikaiseminen edellyttää aina, että asianomainen tukiviranomainen ensin oikaisee tai muulla tavalla korjaa tukiasiassa ilmenneen virheen ennen kuin Valtiokonttori voi toteuttaa vastaavan velan tai maksun määrää tai ehtoa koskevan oikaisun lainakirjanpidossa.

Pykälän 2 momentin mukaan Valtiokonttorin asiana olisi tulouttaa 1 §:n 1 kohdassa tarkoitetuista saamisista saadut varat pääsääntöisesti maatilatalouden kehittämisrahastoon sekä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista lainoista ja saamisista saadut varat valtion talousarviioon. Peruskuivatusta koskevat lainat voidaan myöntää paitsi maatilatalouden kehittämisrahaston varoista, myös valtion talousarviosta, jolloin ne myös tuloutetaan valtion talousarviioon. Tarkoitus on, että kehittämisrahastoon tuloutettavat lainojen lyhennykset ja korot maksettaisiin suoraan kehittämisrahaston pankkitileille ja siirto kehittämisrahaston kirjanpitoon tapahtuisi konekielellisesti, jolloin välttyttäisiin kahdenkertaiselta

kirjanpidolta. Kehittämisrahaston kirjanpidosta ja rahaliikenteestä vastaisi Maaseutuvirasto, mistä säädetäisiin maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain muuttamisesta annettavalla lailla, jonka on tarkoitus sisältyä Maaseutuviraston perustamisen johdosta muutettavia lakeja koskevaan hallituksen esitykseen.

Pykälän 3 momentin mukaan pykälässä säädetyistä tehtävistä voitaisiin tarvittaessa säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Samoin asetuksella voitaisiin säätää viranomaisesta, joka vastaa tuloutetuista varoista.

7 §. Perintä pakkotoimenpitein. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Valtiokonttorin velvollisuudesta huolehtia siitä, että lainaa tai saamista koskeva maksu toimitetaan ulosotosta vastaavalle viranomaiselle ulosottoimin perittäväksi, jos tuen saaja ei kohtuullisessa ajassa huomautuksen jälkeen maksa velottua korkoa tai lyhennystä tai molempia. Eri perintäviranomaisilla on ollut hieman eri käytäntöjä ulosottopyynnön tekemisissä. Osasta lainoja ja saamia perintäviranomaiset ovat lähettäneet ainoastaan yhden maksumuistutuksen, toisista kaksi. Lisäksi käytännöt ovat vaihdelleet myös sen osalta, onko jokainen yksittäinen maksamaton erä toimitettu ulosottoviranomaiselle vai onko mahdollisesti useampi maksamatta jäänyt erä toimitettu yhdessä. Tällä on vaikutusta siihen, kuinka pitkään saamiselle kertyy viivästyskorkoja maksun ollessa eräänä, mutta toisaalta jokaisesta erikseen pyydetystä ulosotosta kertyy velallisen maksettavaksi jäävä ulosottomaksu. Tarkoitus on, että Valtiokonttorille jäisi edelleen harkintavaltaa sen osalta, mikä on tarkoituksenmukaisin tapa sekä velallisen että velkojan etua ajatellen toteuttaa ulosottopyynnot. Maksun saisi toimittaa ulosotosta vastaavalle viranomaiselle automaattisen tietojen käsittelyn välityksellä siten kuin ulosottolaissa (37/1895) ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan Valtiokonttori huolehtisi myös pakkohuutokaupan hakeemisesta. Valtiokonttorin tulisi tarvittaessa ensin pyytää lainasta tai saamisesta työvoimaja elinkeinokeskuksen lausunto. Lausunnolla lähinnä varattaisiin työvoima- ja elinkeino-

keskukselle mahdollisuus etsiä velallisen kanssa muita menetelmiä tilan taloudellisten vaikeuksien selvittämiseksi, esimerkiksi vapaaehtoiset luovutukset, toiminnan uudelleen järjestely tai laina- tai saatavajärjestelyt siltä osin kuin työvoima- ja elinkeinokeskus voi esimerkiksi maatilatalouden rakennetoimenpiteitä koskevan lainsäädännön nojalla suosittaa valtiolainojen vakuusjärjestelyihin luottolaitoksen kanssa tai sopia vapaaehtoisia velkajärjestelyjä koskevan voimassa olevan lainsäädännön nojalla niistä. Samoin lausunnossa tulisi ottaa huomioon maatalouden harjoittamisesta johtuvat muut valtion saamiset, joilla ei ole vakuutta. Pakkokuutokauppaa haettaessa Valtiokonttorin tulee selvittää, onko sillä perittävänä muita 1 §:ssä tarkoitettuja erääntyneitä lainojen tai saamisten maksuja samalta velalliselta tai onko pakkokuutokaupan kohteena oleva kiinteistö vakuutena muista 1 §:ssä tarkoitetuista lainoista tai saamisista. Valtiokonttorin on huolehdittava valtion edun valvonnasta myös silloin, kun joku muu hakee sellaisen kiinteistön pakkokuutokauppaa, joka on myös 1 §:ssä tarkoitettua lainan tai saamisen vakuutena. Valtiokonttorin on lisäksi huolehdittava, että pakkokuutokaupaan osallistuu tarvittaessa joko Valtiokonttorin edustaja tai muu virkamies valtion edun valvojana. Jollei Valtiokonttorin edustaja ole läsnä pakkokuutokaupassa, ensisijaisesti velvollisuus olla läsnä valvomassa valtion etua pakkokuutokaupassa kuuluu työvoima- ja elinkeinokeskukselle.

Joissakin tilanteissa saattaa edelleen olla valtion saamisten turvaamiseksi tarkoituksenmukaisinta huutaa tila valtiolle. Erityisesti näissä tilanteissa tulisi Valtiokonttorin yhdessä asianomaisen työvoima- ja elinkeinokeskuksen kanssa selvittää, mikä olisi tarkoituksenmukaisin menettely ottaen huomioon valtion saamisten määrän, huudettavan tilan arvon ja sen myöhempi käyttö sekä velallisen tilanne.

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin tarvittaessa säätää määräajasta, jossa erääntyneen saamisen ulosottoa on pyydettyä. Lähinnä määräaika olisi tarpeen siinä tilanteessa, että velalliselle kertyy useita erääntyneitä saamia tai erääntynyt saaminen on huomattavan suuri ja viivästyskorot kasvavat nopeasti. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin myös siitä velan määrästä, jonka erään-

tyneen saatavan määrän tulisi ylittää, jotta pakkokuutokaupan hakeminen olisi mahdollista. Vähimmäismäärässä otettaisiin huomioon myös viivästyskorot. Poiketen siitä, mitä muualla säädetään, Valtiokonttori saisi hakea lainan tai saamisen vakuutena olevan kiinteän omaisuuden pakkokuutokauppaa vain, jos erääntynyt saaminen tai laina ylittää vähimmäismäärän, josta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

8 §. *Seuranta ja valvonta.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi seurantaa ja valvontaa varten annettavista tiedoista. Pykälän 1 momentin mukaan Valtiokonttorin tulisi antaa tukiviranomaisille sekä maa- ja metsätalousministeriölle ja perustettavalle Maaseutuvirastolle tiedot, joista säädetään valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 d §:n 1 momentissa. Tämän lisäksi Valtiokonttorilta edellytettäisiin säännöllistä raportointia. Raportit tulisi antaa tarpeen mukaan maa- ja metsätalousministeriölle sekä lainoja ja saamia koskevasta tukijärjestelmästä vastaavalle viranomaiselle samoin kuin Maaseutuvirastolle Valtiokonttorin hoitamista lainoista ja saamisista. Raportoinnista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Säännöllinen raportointi koskisi muun muassa vähintään neljännesvuosittain annettavia tietoja lainojen ja saatavien pääomista ja niiden muutoksista, maksetuista koroista, maksuviivästyksistä ja ulosottoon toimitetuista maksuista. Tiedot tulisi antaa laina- ja saatavalajeittain ja tarvittaessa raportointijaksoittain ja vuosittain kumulatiivisina. Tarvittaessa voitaisiin edellyttää kuukausittaista raportointia. Lisäksi voitaisiin edellyttää muuta säännöllistä raportointia. Myös perustettavalla Maaseutuvirastolla olisi oikeus tietojen ja raporttien saamiseen.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että Valtiokonttori olisi velvollinen antamaan tukijärjestelmästä vastaavalle viranomaiselle tiedot, jotka ovat tarpeellisia tukiviranomaista suorittaessa lainan tai saamisen ja niihin sisältyvän tuen käyttöä koskevia valvontoja ja tarkastuksia. Tiedot voisivat koskeva myös yksittäisiä velallisia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin erikseen Valtiokonttorin velvollisuudesta toimittaa tietoja asianomaiselle metsäkeskukselle maatilalain, luontaiselinkeinolain ja porotalouslain mukaisista myyntihintasaamisista

puunmyyntivarojen valvomiseksi. Puunmyyntivarojen valvontaan kuuluu myös kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisten kyseisten lakien nojalla tekemät myynmyyntilupapäätökset silloin, kun puun myynti tilalta on rajoitusten alaista.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta antaa pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot korvauksetta riippumatta siitä, tuottaako Valtiokonttori tiedot itse vain hankkiiko se ne palveluna muulta toimijalta.

9 §. Valtiokonttorin oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi. Pykälässä säädettäisiin Valtiokonttorin oikeudesta saada tukiviranomaisilta Valtiokonttorille ehdotetulla lailla siirrettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät velallisia koskevat tiedot. Oikeus tietojen saantiin koskisi myös muuten salassa pidettäviä tietoja.

10 §. Tietojen yhdistäminen. Pykälän 1 momentin mukaan Valtiokonttorilla ja 8 §:ssä tarkoitetuilla viranomaisilla olisi oikeus yhdistää 8 ja 9 §:n nojalla saamia tietoja keskenään sekä hallussaan jo oleviin tietoihin. Tämä tarkoittaisi myös massaluovutuksina saatujen tietojen yhdistämistä olemassa oleviin rekistereihin.

Pykälän 2 momentissa kuitenkin rajoitettaisiin yhdistettyjen tietojen luovuttamista ulkopuolisille. Tietoja ei saisi luovuttaa eteenpäin jollei kyse ole tietojen luovuttamisesta 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle taikka viranomaiselle, jolla lain nojalla on oikeus saada yhdistämällä muodostettu tieto.

11 §. Tietojen luovuttaminen. Pykälässä säädettäisiin, että työvoima- ja elinkeinokeskuksella, maanmittaustoimistolla, metsäkeskuksella, Maaseutuvirastolla, maanmittauslaitoksella, ja maa- ja metsätalousministeriöllä olisi oikeus saada lainoja ja saamisia koskevia tietoja Valtiokonttorilta. Pykälässä ehdotetaan, että Valtiokonttori voisi avata teknisen käyttöyhteyden työvoima- ja elinkeinokeskukselle, maanmittaustoimistolle, metsäkeskukselle, Maaseutuvirastolle, maanmittauslaitokselle ja maa- ja metsätalousministeriölle. Näillä olisi oikeus saada sen avulla tietoja niistä 1 §:ssä tarkoitetuista lainoista ja saamisista, jotka kuuluvat niiden toimialaan tukiviranomaisena tai valvonnasta vastaavana viranomaisena.

Käyttöyhteydellä tarkoitettaisiin tässä

mahdollisuutta tarkastaa kunkin viranomaisen toimialaan kuuluvia tietoja sellaisesta raportointitiedostosta, jonka Valtiokonttori laina- ja saatavajärjestelmästä luo. Sen sijaan käyttöyhteyden avulla ei olisi mahdollista päästä suoraan Valtiokonttorin Laihojärjestelmään, koska tällöin katseluoikeuksien rajaaminen vain sallittuihin tietoihin olisi erittäin työlästä ja kallista.

12 §. Perintäjärjestelmien muutokset. Pykälässä säädettäisiin, että Valtiokonttorin mahdollisuudet muutosten toteuttamiseen otettaisiin riittävästi huomioon silloin, kun olemassa olevia laina- ja saatavajärjestelmiä ollaan muuttamassa. Tämä koskisi sekä itse lainaehto- ja muutoksia että perintää koskevien menettelyjen muutoksia.

3 luku. Muutokset laina-aikaisissa toimivalloissa

13 §. Maksuhelpotukset. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi muutoksista maksuhelpotusten myöntämisestä koskeviin toimivaltoihin. Maksuhelpotuksilla tarkoitettaisiin tässä sekä lyhennysten ja korkojen maksun lykkäämistä että maksuvapautusta koron tai lyhennyksen suorittamisesta. Se, voidaanko ylipäättään myöntää maksuhelpotusta tai missä muodossa sen voi myöntää, määräytyisi edelleen sen lainsäädännön mukaisesti, johon saaminen tai laina perustuu.

Yhden tai useamman lyhennys- tai korkoerän maksuhelpotuksista päättäisi Valtiokonttori, jos maksuhelpotusta haetaan 1 §:n 2 kohdan a tai c—e alakohdassa taikka 1 §:n 3 kohdassa tarkoitettuna saamisen tai lainan lyhennykselle tai korolle eli metsänparannuslainoille ja uusjakoja ja tilusjärjestelyjä koskeville saamisille. Maksuhelpotuksia voisi hakea myös sekä lyhennyksille että koroille yhdessä. Ehdotetun lain 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettuihin lakeihin perustuvan lainan tai saamisen sekä 1 §:n 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna saamisen ja lainan eli valtion myyntihintasaamisen ja peruskuivatuslainan lyhennys- ja korkoerän maksuhelpotuksesta päättävästä viranomaisesta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Tarkoitus on, että tämä olisi työvoima- ja elinkeinokeskus, kuten tähänkin asti. Toimivaltaa ei ehdoteta siirrettäväksi tältä osin Valtiokonttorille sen

johdosta, että näitä saamia ja niiden maksuhelpotuksia koskeva lainsäädäntö on huomattavan runsas ja muuttunut moneen otteeseen. Työvoima- ja elinkeinokeskuksilla on tarvittava asiantuntemus kyseisen lainsäädännön soveltamisessa.

Pykälän 2 momentin mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen olisi hyvissä ajoin selvitettävä Valtiokonttorilta erääntyvän lyhennyksen ja koron määrä sekä velallisen aikaisemmin saamat maksuhelpotukset.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että menettelystä maksuhelpotuksia myönnettäessä voitaisiin säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Menettely koskisi lähinnä määräaikoja hakemuksen tekemisessä, tarvittavia selvityksiä ja sitä, millä tavoin myönnetty lykkäys toteutetaan. Lykkäysten tulisi edelleen koskea kokonaisia lyhennys- tai korkoeria. Jollei asiasta ole toisin säädetty, lyhennysvapaan ajan vaikutus voitaisiin ottaa huomioon joko siirtämällä lykätyn lyhennyksen maksu laina-ajan loppuun tai korottamalla jäljellä olevan laina-ajan rajoissa lykkäysajan kuluttua umpeen takaisin maksettavien erien määrää. Velallinen voisi edelleen valita, miten hän haluaa lykkäysten vaikutuksen otettavaksi huomioon. Aikaisemman soveltamiskäytännön jatkumiseksi valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää myös kerralla myönnettävän maksuhelpotuksen määrästä ja tavasta siinä tapauksessa, että maksuhelpotuksen myöntäminen alun perin on ollut mahdollista sen lain tai asetuksen mukaan, jonka perusteella laina on myönnetty tai saaminen syntynyt, mutta maksuhelpotuksen määrästä ja edellytyksistä ei ole säädetty eikä niistä ole ehtoa siinä päätöksessä, velkakirjassa tai kauppakirjassa, johon saaminen tai laina perustuu. Tarkoitus on, että olemassa olevaa käytäntöä edelleen pääosin noudatettaisiin sen jälkeenkin, kun lainojen ja saamisen hoitovastuu on siirretty Valtiokonttorille. Maksuhelpotuksia olisi tarkoitus myöntää enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Tämä ei koskisi sellaisia lainoja ja saamia, joille alun perinkään ei ole ollut mahdollista myöntää maksuhelpotuksia. Näille voitaisiin kuitenkin myöntää maksuhelpotusta maksuvapautuslain (529/1980) nojalla.

14 §. Lainojen ja saamisten siirrot. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi toimivallasta ja menettelystä lainaa tai saamista siirrettäes-

sä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, mikä viranomainen päättää velkavastuun siirtymisestä uudelle omistajalle sen kiinteistön omistuksen vaihtuessa, jonka omistaminen on ollut lainan tai saamisen syntymisen perusteena. Samoin säädettäisiin velkavastuusta vapauttamisesta, jos useammasta velallisesta joku vapautetaan vastuusta. Toimivalta velkavastuun siirtymisen tai vastuusta vapauttamisen hyväksymisessä olisi Valtiokonttorilla, jos kysymys on 1 §:n 2 kohdan a tai c alakohdassa tai 1 §:n 3 kohdassa tarkoitettusta lainasta tai saamisesta eli metsänparannuslainoista taikka uusjakoihin tai tilusjärjestelyihin liittyvästä saamisesta ja maanmittaustoimistolla, jos kysymys on 1 §:n 2 kohdan d tai e alakohdassa tarkoitettusta lainasta eli vanhoissa lunastus- ja tilusjakotoimituksissa syntyneistä saamisista. Toimivalta siirtojen hyväksymiseen olisi maanmittaustoimistolla myös silloin, kun takaisinmaksupäätöstä ei vielä ole tehty tai sitä ei ole tallennettu lainahoitojärjestelmään. Samoin metsäkeskuksella olisi toimivalta siirtää metsänparannuslaina, jonka takaisinmaksu ei ole vielä alkanut tai jota ei ole tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään, samoin kuin vapauttaa tällaisen lainan vastuusta. Jos kysymys on muusta 1 §:ssä tarkoitettusta saamisesta tai lainasta eli peruskuivatuslainasta, myyntihintasaamisesta tai kolttalainasta, toimivalta olisi työvoima- ja elinkeinokeskuksella.

Pykälän 2 momentin mukaan laina tai saaminen voitaisiin siirtää uuden omistajan vastattavaksi tai velkavastuusta vapauttaminen hyväksyä vain, jos velasta vastuussa oleva ja uusi omistaja tai vastaavasti velalliset yhdessä ovat kirjallisesti sopineet velkavastuun siirtymisestä uudelle omistajalle tai vastuusta vapauttamisesta. Siirtäminen edellyttäisi aina, että siinä lainsäädännössä, jonka nojalla laina tai saaminen on syntynyt, säädetyt siirtämisen edellytykset täytyvät. Jos saamisen siirtäminen ei ole ollut mahdollista, ei sellaista mahdollisuutta tulisi ehdotetun lain nojallakaan. Sama koskisi velkavastuusta vapauttamista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velkavastuun siirtämisestä ei pykälän 3 momentin mukaan vaikuttaisi velan vakuuteen eikä toimivaltaan päättää velan vakuudesta. Siten esimerkiksi lohkomistoimituksessa, jossa panttina olevasta tilasta erotetaan määräala

omaksi tilaksi niin, etteivät kantatilan rasi-
tukset siirry lohkotilan rasituksiksi, järjeste-
lyyn suostuminen olisi edelleen maanmit-
tauslaitoksen asia. Sen sijaan, jos panttina
olevasta tilasta luovutetaan määräala niin, et-
tä määräalan luovutuksensaaja ottaa vasta-
takseen tilaa rasittavasta valtionsaamisesta,
suostumuksen velkavastuun siirtämiseen an-
taisi Valtiokonttori. Ehdotettu pykälä ei
myöskään muuttaisi 1 §:ssä tarkoitettuun
lainsäädäntöön sisältyviä tai sen nojalla an-
nettuihin määräyksiin sisältyviä toimivaltoja
päättää niistä valtion saamisista ja lainoja kos-
kevista järjestelyistä, joissa samalla päätetään
sekä velkavastuusta että panttivastuusta.

Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvos-
ton asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin
menettelystä lainojen ja saamisten siirtämi-
sessä. Asetuksella säädettäisiin lähinnä siir-
tämisen hakemisesta, mahdollisesti tarvitta-
vista lausunnoista sekä vaadittavista selvityk-
sistä.

15 §. Saneerausmenettelyt. Pykälässä sää-
dettäisiin toimivallasta antaa suostumus yri-
tyssaneerauksesta annetussa laissa (47/1993)
tarkoitettuun menettelyyn tai yksityishenki-
lön velkajärjestelystä annetussa laissa
(57/1993) tarkoitettuun menettelyyn taikka
niitä vastaavaan vapaaehtoiseen laissa sää-
dettyyn menettelyyn. Suostumuksen antaisi
Valtiokonttori tai, jos työvoima- ja elinkei-
nokeskus on tukijärjestelmästä vastaava vi-
ranomainen, työvoima- ja elinkeinokeskus.
Jos toimivalta suostumuksen antamiseen
kuuluisi työvoima- ja elinkeinokeskukselle,
Valtiokonttorin tulisi antaa asiasta tälle lau-
sunto. Lausunnon tarkoituksena olisi varmis-
taa, että suostumusta annettaessa tuomiois-
tuimelle toimitetaan lainasta tai saamisesta
oikeat ja ajantasaiset tiedot varsinkin silloin,
kun saamiselle on kertynyt runsaasti erään-
tyneitä korkoja ja viivästyskorkoja ja että
muutkin lainan tai saamisen hoidossa esille
tulleet seikat otetaan huomioon.

**16 §. Lainojen ja saamisten vakuuksia kos-
kevat ilmoitukset.** Pykälässä säädettäisiin lai-
nojen vakuuksista ja niistä tehdyistä ja tehtä-
vistä panttivastuuilmoituksista. Lainojen hoi-
don siirtämisellä ei olisi vaikutusta lainojen
ja saamisten vakuuksien voimassaoloon tai
vakuuksiin muutoinkaan. Sellaisista lainoista
ja saamisista, joista tehdään panttivastuuil-
moitus jo ennen kuin rahoituspäätöksen mu-

kaiset kustannukset on jaettu lainoiksi tai
saamisiksi toimenpiteeseen osallistuvien tilo-
jen kesken, on toimitettava Valtiokonttorille
jäljennös ilmoituksesta, jollei toimitusta ole
tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään.
Valtiokonttorin tehtäviin on tarkoitus siirtää
lainoja ja saatavia koskeva valtion edun val-
vominen. Jotta Valtiokonttorilla olisi riittävä
tieto esimerkiksi pakkohuutokauppakuulutus-
ten perusteella arvioida tarvittavia toimenpi-
teitä, sillä on oltava riittävä tieto lainojen ja
saamisten vakuuksista. Tarvittaessa Valtio-
konttorille voitaisiin toimittaa jo jäljennös
valtion työnä tehtävän toimenpiteen tai valti-
on rahoittaman toimenpiteen rahoituspäätök-
sestä ja niiden tilojen hakemuksista, joita ra-
hoituspäätös koskee. Tieto on lisäksi tarpeen,
jotta Valtiokonttori voisi huolehtia vakuuksi-
en voimassapitämisestä ja vakuuksien voi-
massa olon valvomisen olisi mahdollista.

Valtiokonttorin asiana olisi ilmoittaa lain-
huuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtävää merk-
kintää varten rekisteriviranomaiselle 1 §:n
1 kohdan e ja o alakohdassa sekä 2 ja 3 koh-
dassa tarkoitettun saamisen tai lainan loppuun
maksamisesta. Valtiokonttori ilmoittaisi siten
maan- ja metsänparannuslainojen sekä uusja-
kojen ja tilusjärjestelyjen tukemista koskevi-
en lainojen ja saamisten loppuunmaksusta.

Pykälän 3 momentin mukaan muun 1 §:ssä
tarkoitettun saamisen tai lainan loppuun mak-
samisesta Valtiokonttorin olisi toimitettava
kirjallisesti tieto sille työvoima- ja elinkei-
nokeskuselle, jonka alueella oleva kiinteistö
on saamisen tai lainan panttina. Tiedon voisi
välittää sähköistä asiakirjaa käyttäen, mutta
ei esimerkiksi puhelimitse tekstiviestinä.
Työvoima- ja elinkeinokeskuksen olisi, kuten
tähänkin asti, ilman aiheutonta viivytystä il-
moitettava lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin
tehtävää merkintää varten kiinteistön vapau-
tumisesta panttivastuusta ja toimitettava kuit-
ti velalliselle.

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin tar-
vittaessa säätää tarkemmin menettelystä il-
moitettaessa panttivastuusta vapauttamisesta.

17 §. Muu vakuuksien hoito. Suostumuksen
1 §:n 1 kohdan a—d, f—n ja p alakohdassa
tarkoitettujen lainojen ja saamisten vakuus-
järjestelyihin ja panttivastuusta vapauttami-
seen antaisi edelleen työvoima- ja elinkei-
nokeskus noudattaen, mitä siitä on muualla lais-
sa tai lain nojalla säädetty. Säännös ei muut-

taisi käytännössä nykyistä tilannetta, mutta toimivallasta olisi tarkoituksenmukaista säätää laissa, koska nyt se kaikilta osin ei perustu säädöksiin, vaan osittain myös maatilahallituksen tai ministeriön määräyksiin tai yleiskirjeisiin. Vakuusjärjestelyjen edellytyksiin sovellettaisiin edelleen sitä lainsäädäntöä, johon saaminen tai laina ja sen hoito perustuu.

Muiden lainojen ja saamisten vakuusjärjestelyihin sovellettaisiin edelleen, mitä asianomaisessa laissa tai lain nojalla asiasta on säädetty.

18 §. Irtisanominen. Pykälässä säädettäisiin lainan tai saamisen irtisanomisesta. Pykälän 1 momentin mukaan pääsääntö olisi, että lainojen ja saamisten irtisanomisen perusteisiin ja toimivaltoihin sovellettaisiin edelleen niitä säännöksiä, joiden nojalla saaminen tuli irtisanoa ennen ehdotettavan lain voimaantuloa, tai niitä ehtoja, joista lainaa myönnettäessä velkakirjassa tai kauppakirjan ehtoissa on sovittu. Pykälän 1 momentin mukaan tästä poikettaisiin kuitenkin siltä osin kuin irtisanominen johtuu velallisen maksuviivästyksistä. Tällöin irtisanomistoimivalta olisi Valtiokonttorilla. Maksuviivästyksistä voisi koskea lyhennystä, korkoa, viivästyskorkoa tai niitä kaikkia. Myös se, milloin maksu on viivästynyt niin paljon, että sen perusteella saaminen voidaan irtisanoa, määräytyisi myös ennen ehdotetun lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön sekä kauppai- tai velkakirjan ehtojen perusteella. Soveltamiskäytäntöä irtisanomisissa ei ole tarkoitus olennaisesti muuttaa, mutta tavoitteena on kuitenkin luoda yhtenäinen käytäntö eri osiin maata ja yhdenmukaiset käytännöt samantapaisten lainojen ja saamisen irtisanomisissa.

Pykälän 2 momentissa edellytettäisiin, että Valtiokonttori pyytää tarvittaessa myyntihintasaamisen tai kolttalainan irtisanomisesta työvoima- ja elinkeinokeskuksen lausunnon. Lausunnonmenettelyllä turvattaisiin lain soveltamisen alkuvaiheessa, ettei irtisanomiskäytäntöihin tule äkillisesti huomattavan suurta muutosta, vaikka tavoitteena onkin saatavien perinnän tehostaminen keskittämisen ohella.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta valtioneuvoston asetuksella säätää tarvittaessa tarkemmin menettelystä lainaa tai saamista irtisanottaessa.

4 luku. Erinäiset säännökset

19 §. Lainan ja saamisen korko. Tukijärjestelmien tukivälineenä lainamuotoisessa tuessa on yleensä ollut pitkien maksuaikojen ohella korko, joka tavallisesti on määrätty jonkin verran myyntihetken tavanomaisin ehdoin myönnettyjen pankkilainojen korkoa matalammaksi. Korkotasoa on kuitenkin vaihdellut merkittävästi eri aikoina. Pitkien takaisinmaksuaikojen johdosta osa lainoista ja saamisista on sellaisia, että niiden korko ei enää sisällä lainkaan tukea tai on päinvastoin korkea verrattuna tämän päivän pankkilainoihin, joita olisi saatavissa samaan tarkoitukseen. Usein velallisilla onkin tapana maksaa tavallisella pankkilainalla sellaisia velkoja, joiden korko ylittää saatavissa olevan pankkilainan. Jos velan pääoma kuitenkin on vähäinen tai luottolaitos katsoo, ettei velallisella ole tarjota hyväksyttävää vakuuksia, valtionlainan tai -saamisen takaisinmaksaminen pankkilainalla ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista tai mahdollista. Vaikka valtionlainalla tai saamisella olisikin lakisäättäinen panttioikeus muita velkoja paremmalla etusijalla, sen tilalle ei ole mahdollista saada vastaavalla etusijalla pankkilainaa ilman toisten velkojien suostumusta. Nykyistä tavanomaista korkotasoa korkeampia korkoja on etenkin metsänparannuslainoissa, joiden korko voi olla kuusi prosenttia.

Toisaalta huomattavan matalia korkoja on etenkin vanhan maankäyttölainsäädännön nojalla syntyneissä myyntihintasaamisissa. Niissä korko voi olla kaksi tai joissakin tapauksissa jopa yksi prosentti.

Hallinnollisesti olisi tarkoituksenmukaista yhtenäistää saamisen korot perinnän yksinkertaistamiseksi. Tällöin kuitenkin menetettäisiin korkojen toimintaa ohjaava vaikutus. Jälkikäteen ei myöskään ole mahdollista ilman lain nimenomaista valtuutusta korottaa korkoja. Joissakin maankäyttötoimintaa koskevissa laeissa tällainen valtuutus on, mutta korottamisen edellytys, yleisessä korkotassossa tapahtuneet muutokset, puuttuvat tällä hetkellä.

Hallinnollisen toimeenpanon yhtenäistämiseksi ehdotetaan kuitenkin, että lainoilla olisi yhteinen enimmäiskorkotasoa. Sen vuoksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että sellai-

sista lainoista ja saamisista, joista ehdotetun lain voimaan tultua silloin, kun laina on siirretty Valtiokonttorin vastuulle, on maksettava suurempaa korkoa kuin Euroopan yhteisön komission valtiontukien myöntämistä varten vahvistamaa viite- ja diskonttokorkoa, on lainasta tai saamisesta maksettava seuraavasta eräpäivästä sen jälkeen, kun laina on siirretty Valtiokonttorin vastuulle, viite- ja diskonttokorkoa sen suuruisena kuin komissio sen kulloinkin vahvistaa, jos lainan korko mainittuna ajankohtana edelleen on korkeampi kuin edellä tarkoitettu viite- ja diskonttokorko. Kyseisen viitekoron määräksi on viimeksi 1 päivänä kesäkuuta 2006 vahvistettu 4,36 prosenttia. Muutoksesta olisi ilmoitettava velalliselle. Muutos ei kuitenkaan koskisi korkoa, jota peritään velalliselta velan ehtojen vastaisen toimenpiteen johdosta.

20 §. Viivästyskorko. Pykälässä ehdotetaan, että lainoista ja saamisista, joista ehdotetun lain voimaan tullessa on maksettava korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkoa suurempaa viivästyskorkoa, olisi lain tultua voimaan maksettava mainitun lainkohdan mukaista viivästyskorkoa. Korkolain mukaista viivästyskorkoa alettaisiin periä ensimmäisestä eräpäivästä sen jälkeen, kun laina tai saatava on siirretty Valtiokonttorin vastuulle. Korkolain mukainen viivästyskorko on 1 päivästä heinäkuuta 2006 ollut 10 prosenttia. Erityisesti niissä saamisissa, joissa viivästyskorko on 16 prosenttia, ero korkolain mukaiseen viivästyskorkoon on merkittävä. Tällainen viivästyskorko on yleensä saamisissa, jotka ovat syntyneet 1980-luvun loppupuolella.

Ehdotetulla säännöksellä ei kuitenkaan muutettaisi kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain 29 b §:n 3 momenttiin sisältyvää mahdollisuutta periä viivästyskoron sijasta viivästysmaksu.

21 §. Nopeutettu takaisinmaksu. Useassa 1 §:ssä tarkoitettussa laissa on jo säädetty menettelystä, miten velka peritään silloin, kun sen pääoma alittaa säädetyn määrän. Pykälässä ehdotetaan mahdollistettavaksi eräiden saamisten perimisestä kertakaikkiaan annetussa lain (682/1966) mukainen menettely loppuerien perimisessä, jollei velallinen tiedusteltaessa ilmoita vastustavansa sitä. Tiedustelu voitaisiin tehdä esimerkiksi edellisen lyhennyksen maksun yhteydessä.

Toisaalta velallinen ei voisi ilman Valtiokonttorin suostumusta oma-aloitteisesti ryhtyä maksamaan lainaa tai saamista takaisin suuremmissa erissä kuin päätöksen, kaupparikirjan tai velkakirjan mukaan lyhennyksiä on maksettava. Valtiokonttorilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa siihen, miten se toimeenpäänee muutetun maksuohjelman ja toisaalta varmistaa, että muutettu maksuohjelma täyttää saamisen perusteena olevan lainsäädännön mukaiset edellytykset.

Lainan tai saamisen lyhennyksen maksaminen ennen eräpäivää ei myöskään vaikuttaisi lainan koron maksuun kesken kantokauden, ellei kysymys olisi lainan tai saamisen viimeisen erän maksamisesta. Muissa tapauksissa lyhennyksen maksu ennen eräpäivää vaikuttaisi korkoon vasta maksua seuraavassa kannossa. Tällöin koron laskennassa otettaisiin huomioon pääoman pienentyminen jo ennen edellistä eräpäivää. Sen sijaan viimeisen lyhennyksen yhteydessä korko laskettaisiin maksupäivään, jos lainan saaja sitä pyytää. Maanmittaustoimiston tukijärjestelmissä lyhennys otettaisiin kuitenkin huomioon jo asiaomaista erää maksettaessa, jos velallinen niin haluaa.

22 §. Asiakirjojen siirto. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tarvittavista asiakirjasiirroista niissä tehtävissä, joissa Valtiokonttori tarvitsisi tuki- tai perintäviranomaisen hallussa olevia asiakirjoja. Siirtävien viranomaisten asiana olisi huolehtia siitä, että Valtiokonttorille siirretään kaikki ne asiakirjat, jotka lainojen ja saatavien hoitamiseksi ovat välttämättömiä. Jos siirtävä viranomainen käyttää samoja asiakirjoja sille jääviin lainaa tai saatavaa koskeviin tehtäviin, Valtiokonttorille olisi siirrettävä alkuperäisten asiakirjojen jäljennökset. Jos Valtiokonttori kuitenkin tarvitsee alkuperäistä asiakirjaa tällä lailla sille siirretyn tehtävän hoitamiseen, alkuperäinen asiakirja olisi siirrettävä Valtiokonttorille. Tällaisia asiakirjoja olisivat esimerkiksi kauppakirjat ja velkakirjat silloin, kun niiden perusteella haetaan tuomioistuimelta päätöstä ulosottokelpoisen päätöksen saamiseksi.

Valtiokonttorin säilytettäväksi siirrettyjen alkuperäisten asiakirjojen säilytysaikaan sovellettaisiin, mitä vastaavista maa- ja metsätaloushallinnon viranomaisen asiakirjoista säädetään.

23 §. Lainan hoidon kustannukset. Lainan

hoidon kustannusten kattamiseksi Valtiokonttorilla olisi oikeus kantaa velallisilta korvausta lainan hoidosta. Pääosassa siirrettävistä lainoista eli metsänparannuslainoissa jo nyt velallisen on maksettava lainanhoitomaksu, jonka suuruus on 10 euroa vuodessa lainaa kohden. Sen sijaan maanmittaustöiden hoitamista lainoista ja saamisista ei ole peritty lainanhoitokustannuksia velalliselta. Varsinkin myyntihintasaamisten on perinteisesti katsottu syntyneen sellaisen tukitoiminnan tuloksena ja olevan niin kiinteästi sidoksissa saamisen tukiluonteeseen, ettei hoitomaksun perimistä ole aikanaan tukijärjestelmistä säädettyä pidetty tarpeellisena.

Vuonna 1992 säädetyssä valtion maksuperustelaissa (150/1992) on säädetty yhtenäiset periaatteet valtion maksullisten suoritteiden maksujen määräytymiselle. Lain 1 §:n 4 momentin mukaan kyseinen laki ei koske valtion liikelaitoksia eikä valtion rahastoja, ellei rahastoista toisin säädetä. Valtion myyntihintasaamiset eli ehdotetun lain 1 §:n 1 kohdassa tarkoitetut lainat ja saamiset on myönnetty maatilatalouden kehittämisrahaston varoista, joka on talousarvion ulkopuolinen valtion rahasto. Maatilatalouden kehittämisrahastosta annetussa laissa ei säädetä, että rahastoon sovellettaisiin valtion maksuperustelakia. Siitä ei säädetä myöskään niissä laeissa, joiden mukaisesti maatilatalouden kehittämisrahaston varoja käytetään. Pääasiassa maksussa olevat valtion myyntihintasaamiset ovat syntyneet maatilalain nojalla, joka on kumottu 1990 annetulla maaseutuelinkeinolailla eli ennen maksuperustelain säätämistä. Sekä maaseutuelinkeinolaissa että sen kumonneessa maaseutuelinkeinojen rahoituslaissa siirtymäsäännöksissä säädetään ennen uuden lain voimaan tuloa syntyneisiin myyntihintasaamisiin noudatettavaksi niitä säännöksiä, jotka olivat voimassa uuden lain voimaantullessa. Lähtökohtana valtion maksuperustelain 1 §:n rahastoja koskevassa poikkeussäännöksessä on kuitenkin ollut, että se koskisi niitä rahastoja, joilla on oma organisaatio, ei sen sijaan muiden valtion viranomaisten toimia niiden hoitaessa valtio rahaston tehtäviä.

Vaikka valtion maksuperustelakia olisikin tullut soveltaa maatilatalouden kehittämisrahaston varoista myönnettyjä lainoja tai

myyntihintasaamisia hoidettaessa, tässä vaiheessa maksun asettaminen pitkään maksutomasti hoidetulle saamiselle ei ole täysin ongelmatonta, varsinkin, kun merkittävä osa lainoista ja saamisista on syntynyt jo ennen maksuperustelain säätämistä. Vaikka asiasta voitaisiinkin säätää lailla, voidaan maksutomuuden jatkamista perustella sillä, ettei kesken lainan tai myyntihintasaamisen lainakauden voida velalliselle asettaa velkojan yksipuolisin toimin sellaisia lisämaksuja, jotka eivät ole sisältyneet siihen lainsäädäntöön, jonka nojalla saaminen on syntynyt. Niitä ei ole sisällytetty myöskään velka- ja kauppakirjoihin, joissa lainasta tai myyntihintasaamisesta on yksityiskohtaisesti sovittu, huolimatta siitä, että niidenkin perusteena on hallintopäätös. Hallintopäätöskin voi tuoda sellaista luottamuksensuojaa, ettei lisämaksujen asettaminen edes lailla välttämättä kaikissa tilanteissa ole mahdollista. Tämä koskee erityisesti uusjako- ja muissa tilusjärjestelyissä syntyneistä lainoista, jotka on rahoitettu valtion talousarviosta ja joita näin ollen koskee valtion maksuperustelaki, mutta joista ei myöskään ole peritty maksuja. Toisaalta valtion maksuperustelaissa ei ole rajoitettu lain soveltamista myös sellaisiin toimenpiteisiin, jotka koskevat ennen lain voimaantuloa syntyneitä oikeussuhdetta.

Tarkoituksena ei ole, että siirron jälkeenkään kaikista lainoista ja saamisista perittäisiin maksua. Pääsääntönä kuitenkin olisi hoidon maksullisuus. Valtiokonttorin omasta aloitteestaan tuottamasta 1 §:ssä tarkoitetun lainan tai valtion saatavan hoidon suoritteesta voitaisiin periä velalliselta enintään suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvan kokonaiskustannusten määrää vastaava maksu (omakustannusarvo). Maksun tarkasta määrästä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Maksuun sovellettaisiin muutoin, mitä valtion maksuperustelaissa säädetään julkisoikeudellisesta suoritteesta.

Maksua ei kuitenkaan perittäisi sellaisista saamisista, joiden syntymiseen ovat vahvasta vaikuttaneet elinkeinon turvaaminen tai sosiaaliset syyt. Näin ollen maksua ei perittäisi saamisesta, joka perustuu pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annettuun lakiin, maankäyttölakiin, porotilalakiin, kolttien maanjärjestelylakiin, maatilalakiin, luontaiselinkeinolaikiin, kolтта-

lakiin (611/1984), porotalouslakiin, maaseutuelinkeinolakiin, eikä kolttalakiin (253/1995) perustuvista valtion myyntihintasaamisista eikä myöskään kolttalain (253/1995) mukaisista valtion lainoista.

Sen sijaan sellaisista suoritteista, joita velallinen itse pyytää Valtiokonttorilta, kuten saldodistuksista tai tilioitteista, voitaisiin periä maksu.

Valtiokonttorin suoritteiden maksullisuudesta säädettäisiin valtiovarainministeriön asetuksella.

24 §. Sopimukset. Pykälässä säädettäisiin siirtävien viranomaisten velvollisuudesta huolehtia, että siirrettävien lainojen ja saamisten tietojen käsittelyä koskevat sopimukset ulkopuolisten tahojen kanssa lakkaavat siitä päivästä alkaen, jona vastuu lainojen ja saamisten hoidosta siirtyy Valtiokonttorille. Vastaavasti Valtiokonttori huolehtisi siitä, että sillä on tarvittava tietojärjestelmätoimittajan tuki lainojen ja saamisten hoitamiseen.

25 §. Muutoksenhaku. Ehdotetun lain mukaan Valtiokonttori tekisi hallintolaissa (586/1996) tarkoitettuja hallintopäätöksiä muun muassa maksuhelpotuksista, lainojen ja saamisten siirroista ja irtisanomisista. Näihin päätöksiin saisi hakea muutosta valittamalla. Valitusviranomaisena olisi Helsingin hallinto-oikeus.

Sen sijaan ilmoitusta erääntyvän lainan tai saamisen lyhennyksen määrästä, erääntyvästä korkoerästä ja eräpäivästä samoin kuin ilmoituksen yhteydessä perittävästä lainan tai saamisen hoidosta perittävästä maksusta ei pidettäisi hallintopäätöksenä, koska velallisen tulisi ilman ilmoitustakin suorittaa maksut sen päätöksen tai muun asiakirjan perusteella, joka sisältää lainan tai saamisen ehdot. Myöskään kunkin ilmoituksen yhteydessä perittävää lainan tai saamisen hoitomaksua ei pidettäisi päätöksenä, vaan korvauksena lainan ylläpitokustannuksista ja ilmoituksista. Kyseistä maksua koskeva asia olisi kuitenkin mahdollista käsitellä hallintoriitana hallintolainkäyttölain 69 ja 70 §:n mukaisesti silloin, jos velallinen ja Valtiokonttori ovat eri mieltä perittävän maksun perusteista, määrästä tai henkilöstä, jonka vastuulla maksun suorittaminen on.

26 §. Henkilöstön siirto. Pykälässä säädettäisiin henkilöstösiirroista, jotka koskisivat 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja

lainoja ja saamia eli käytännössä enimmäkseen valtion myyntihintasaamia maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksessa hoitavaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen virkasuhteista henkilöstöä. Nämä henkilöt vastaavine virkoineen voitaisiin siirtää 1 päivästä toukokuuta 2007 lukien ehdotetun lain voimaan tullessa Valtiokonttorin virkoihin tai tehtäviin. Siirto tehtäisiin valtioneuvoston päätöksellä. Viran siirtäminen taikka viran nimen muuttaminen ei edellyttäisi virkamiehen suostumusta paitsi milloin se siirtyy toiselle työssäkäyntialueelle. Tarkoitus ei ole siirtää kyseisiä henkilöitä muulle paikkakunnalle. Siirtyvä henkilöstö säilyttäisi siirtymähetkellä aiempaan palvelusuhteeseensa liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa.

27 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Ehdotettu laki tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Sitä ennen voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Lain 19 ja 20 § tulisivat kuitenkin voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Ehdotetut korkoa koskevat muutokset ilmoitetaan Euroopan yhteisöjen komissiolle tutkittavaksi, katsooko komissio muutokseen sisältyvän valtioneuvoston päätöksen. Näiltä osin laki tulisi voimaan sen jälkeen, kun komissio on joko todennut, ettei kyseessä ole valtioneuvoston tuki tai ettei se vastusta tukea.

Pykälän 3 momentin mukaan Valtiokonttorin tehtäväksi voitaisiin siirtää 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen lainojen ja saamisten perintätehtäviä 1 päivästä toukokuuta 2007 alkaen. Valtiokonttori hoitaisi lainojen perintätehtäviä maa- ja metsätalousministeriön vastuulla olevalla YLS-järjestelmällä, kunnes Laiho-järjestelmä on käyttöön otettavissa.

Pykälän 4 momentissa rajoitettaisiin Valtiokonttorin vastuuta niistä tietojärjestelmään sisältyvistä virheistä, jotka ovat aiheutuneet aikaisempien tuki- ja perintäviranomaisien toimista. Jos siirretyissä tiedoissa havaittaisiin myöhemmin virheitä, jotka lainatiedoissa on ollut ennen siirtoa, virheen korjaamisesta ja siitä aiheutuvista kustannuksista vastaisi se viranomaisena, joka ennen siirtoa on ollut vastuussa lainaa koskevasta tukijärjestelmästä tai, jos virhe on syntynyt perinnässä, perivä viranomaisena. Jos kuitenkin virhe maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen perittävänä olevassa saamisessa tai lai-

nassa on aiheutunut itse tietojärjestelmästä, vastuu velalliseen nähden olisi maa- ja metsätalousministeriöllä.

Korkomuutoksia ei sovellettaisi ennen siirtoa.

Ennen siirtoa vireillä olevat hakemukset käsiteltäisiin loppuun niiden säännösten mukaisesti, joita lainaan tai saamiseen olisi tullut soveltaa ilman siirtoa.

1.2. Laki pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta

11 b §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 11 b §, jossa säädettäisiin, että lain nojalla syntyneiden myyntihintasaamisten perintään sovellettaisiin ehdotettua uutta lakia riippumatta siitä, mitä siinä lainsäädännössä säädetään tai sen nojalla on sovittu, jonka nojalla saaminen on syntynyt.

Ennen vastuun siirtoa vireillä olevat hakemukset käsiteltäisiin loppuun niiden säännösten mukaisesti, joita lainaan tai saamiseen olisi tullut soveltaa ilman vastuun siirtoa.

1.3. Laki maatilatalouden kehittämistä vastusta annetun lain muuttamisesta

3 §. Pykälän 2 momentissa säädetään valtion saamisen enimmäistakaisinmaksuajasta ja valtion saamiselle hankittavasta vakuudesta. Menettelystä määrää maa- ja metsätalousministeriö. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että menettelystä valtion myydessä maata ja myyntihinnan perimisestä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Muilta osin säännös säilyisi ennallaan.

3 b §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 b §, jonka mukaan myyntihintasaamisiin, jotka ovat syntyneet viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2007, sovellettaisiin ehdotettua uutta lakia.

1.4. Laki kolttalain muuttamisesta

38 §. *Myyntihintasaamisten ja lainojen irtisanominen.* Pykälässä säädetään perusteista, joilla valtion myyntihintasaaminen ja valtionlaina voidaan määrätä heti takaisin maksettavaksi, menettelystä saatavaa ulosotettaessa ja mahdollisuudesta saada työvoima- ja elinkeinokeskukselta ennakkotieto asiassa. Pykälän

1 momentin mukaan irtisanomisesta päättää työvoima- ja elinkeinokeskus. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Valtiokonttori päättää irtisanomisesta silloin, kun irtisanomisen perusteena on maksuviivästyminen. Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin menettelystä lainaa tai saamista irtisanottaessa.

41 a §. *Poikkeaminen lainan hoitoa koskevista säännöksistä.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 41 a §, jossa todettaisiin, että poiketen kolttalain tai sen nojalla annetuista säännöksistä valtion lainaan ja myyntihintasaamiseen, joka on syntynyt viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2007, sovellettaisiin, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa säädetään.

68 §. *Eräät aikaisemman lainsäädännön mukaiset toimenpiteet ja oikeussuhteet.* Pykälässä säädetään noudatettavaksi muun muassa kolttalakia aikaisemman kolttalainsäädännön nojalla syntyneisiin valtion myyntihintasaamisiin noudatettavaksi kyseisen aikaisempaa lainsäädäntöä. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että poiketen, mitä siinä aikaisemmassa lainsäädännössä säädetään, kyseisiin myyntihintasaamisiin sovellettaisiin ehdotettua lakia eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa menettelyä koskevia uuden ehdotetun lain 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettua lainsäädännöstä poikkeavia säännöksiä.

Ennen vastuun siirtoa vireillä olevat hakemukset käsiteltäisiin loppuun niiden säännösten mukaisesti, joita lainaan tai saamiseen olisi tullut soveltaa ilman vastuun siirtoa.

1.5. Laki peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain muuttamisesta

18 §. *Avustuksen takaisinperiminen ja lainan irtisanominen.* Pykälän 5 momentin mukaan lainan irtisanomispäätöksen tekee työvoima- ja elinkeinokeskus. Peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (530/1998) 23 §:n mukaan työvoima- ja elinkeinokeskus tekee lainan irtisanomispäätöksen lain 18 §:n 4 momentin

3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa saatua lainan kantoviranomaiselta eli maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksesta irtisanomista koskevan esityksen. Tällöin irtisanomisperusteena on koron tai lyhennyksen maksamisen viivästyminen, josta ajan tasalla olevaa tietoa on vain kantoviranomaisella. Irtisanomispäätöksen tekeminen ei näissä tilanteissa edellytä tietoa muiden lainahtojen noudattamisesta tai tuen myöntämiseen vaikuttaneista seikoista. Irtisanomispäätös olisi näin ollen maksuviivästyksen kyseessä ollessa perusteltua siirtää suoraan kantoviranomaisen tehtäväksi. Pykälän 5 momenttia muutettaisiin siten, että 4 momentin 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa lainan irtisanomispäätöksen tekisi suoraan kantoviranomainen eli Valtiokonttori.

23 §. Täytäntöönpanoviranomaiset. Pykälässä luetellaan lain täytäntöönpanoviranomaiset. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus korvattaisiin pykälässä Valtiokonttorilla, joka olisi peruskuivatuslain mukaisten valtionlainojen kantoviranomainen.

29 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Pykälän 3 momentissa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskukselle ja lääninhallitukselle osoitetut perintätehtävät siirtyisivät Valtiokonttorille. Ennen peruskuivatusoiminnan tukemisesta annetun lain voimaantuloa 1 päivänä marraskuuta 1997 tehtyihin lainapäätöksiin on sovellettu lakia valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustöiden kustannuksiin. Näiden lainojen takaisinperinnässä noudatettaviin menettelyihin sovellettaisiin kuitenkin säädettäväksi ehdotettua lakia eräiden maa- ja metsätaloushallinnon alan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi.

Ennen vastuun siirtoa vireillä olevat hakemukset käsiteltäisiin loppuun niiden säännösten mukaisesti, joita lainaan tai saamiseen olisi tullut soveltaa ilman vastuun siirtoa.

1.6. Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta

68 a §. Poikkeaminen lainan hoitoa koskevasta säännöksistä. Lakiin lisättäisiin uusi 68 a §. Viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2007 syntyneeseen myyntihintasaamiseen sovellet-

taisiin 1 päivästä toukokuuta 2007, mitä ehdotetussa lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi koskevassa laissa säädetään, siltä osin, kuin mainitun lain ja sen nojalla annettujen säädösten säännökset poikkeavat myyntihintasaamiseen 30 päivänä huhtikuuta 2007 sovellettavista säännöksistä.

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa menettelytapoja koskevia 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettua lainsäädännöstä poikkeavia säännöksiä.

71 §. Aikaisemman lainsäädännön soveltaminen. Pykälässä säädetään muun muassa valtionlainoihin ja myyntihintasaamisiin sovellettavasta lainsäädännöstä. Niihin sovelletaan niitä säännöksiä, jotka olivat voimassa porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain voimaantullessa. Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että aikaisempiin myyntihintasaamisiin sovellettaisiin ehdotettua uutta lakia siltä osin kuin siinä säädetään toisin kuin edellä mainitussa lainsäädännössä.

72 §. Aikaisemman lainsäädännön mukaiset maksuhelpotukset ja velkajärjestelyt. Pykälän mukaan lain 5, 6 ja 11 luvussa säädettyjä maksuhelpotuksia ja velkajärjestelyjä koskevia säännöksiä sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa syntyneisiin myyntihintasaamisiin. Samoin niitä sovelletaan avustusten ja tukien takaisin perimiseen ja lainojen ja saamisten irtisanomiseen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että näiden myyntihintasaamisten irtisanomiseen sovellettaisiin ehdotettua uutta lakia.

Ennen vastuun siirtoa vireillä olevat hakemukset käsiteltäisiin loppuun niiden säännösten mukaisesti, joita lainaan tai saamiseen olisi tullut soveltaa ilman vastuun siirtoa.

1.7. Laki maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta

74 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 74 a §, jossa säädettäisiin, että ennen maaseutuelinkeinojen rahoituslain voimaantuloa syntyneeseen valtion myyntihintasaamiseen sovellettaisiin ehdotettua uutta lakia.

Ennen vastuun siirtoa vireillä olevat hakemukset käsiteltäisiin loppuun niiden säännösten mukaisesti, joita lainaan tai saamiseen olisi tullut soveltaa ilman vastuun siirtoa.

1.8. Laki kestävän metsätalouden rahoituslain muuttamisesta

13 a §. *Lainan perintä.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 a §, jossa todettaisiin, että lainan perintää hoitavana viranomaisena toimii Valtiokonttori ja että sen tehtävien hoitoon sovellettaisiin ehdotettua uutta lakia.

38 §. Siirtymäsäännökset. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jossa todettaisiin, että myös kumotun metsänparannuslain nojalla myönnetyn lainan perintää hoitavana viranomaisena toimisi Valtiokonttori ja että sen tehtävien hoitoon sovellettaisiin ehdotettua uutta lakia.

Ennen siirtoa vireillä olevat hakemukset käsiteltäisiin loppuun niiden säännösten mukaisesti, joita lainaan tai saamiseen olisi tullut soveltaa ilman siirtoa.

1.9. Laki uusjakojen tukemisesta

10 a §. Pykälän voimassa olevan 2 momentin nojalla, kun takaisin perittävät kustannukset korkoineen on täysin maksettu, maanmittaustoimiston on lähetettävä ilmoitus asianomaiselle tuomarille tilan panttivastuusta vapautumista koskevan merkinnän tekemistä varten lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Tämä tehtävä siirtyisi esityksen yleisperustelujen mukaisesti maanmittaustoimistolta Valtiokonttorille. Tämän vuoksi pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi viittaus siihen, mitä ehdotettavassa eräiden maa- ja metsätaloushallinnon alan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain 16 §:n 2 momentissa säädetään.

Ennen siirtoa vireillä olevat hakemukset käsiteltäisiin loppuun niiden säännösten mukaisesti, joita lainaan tai saamiseen olisi tullut soveltaa ilman siirtoa.

1.10. Laki vuokra-alueiden järjestelystä kaupungeissa ja kauppaloissa

Vuonna 1962 annettu laki vuokra-alueiden järjestelystä kaupungeissa ja kauppaloissa ehdotetaan kumottavaksi vanhentuneena, koska sen mukaisia toimituksia ei enää tehdä. Lakiin, jolla mainittu laki kumottaisiin, ehdotetaan kuitenkin varmuuden vuoksi otettavaksi siirtymäsäännös siitä, että mahdollisesti

vireillä olevat asiat käsitellään loppuun mainitun lain mukaisesti, mutta lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtävään ilmoitukseen sovellettaisiin, mitä eräiden maa- ja metsätaloushallinnon alan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain 16 §:n 2 momentissa säädetään.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus tarvittaessa säätää muun muassa perittyjen varojen tulouttamismenettelystä ja viranomaisesta, joka vastaanottaa maatilatalouden kehittämisrahastosta olevan saamisen maksut. Asetuksen säätämistä tämän lain nojalla tarvittaisiin, jos tämän lain voimaantullessa ei vielä ole muuten säädetty siitä, mikä taho vastaa maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpidosta.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin myös siitä, missä ajassa erääntyneen saamisen ulosottoa on pyydetävä ja miten pienestä saamisesta voidaan pyytää pakkohuutokaupan toimittamista.

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää lisäksi maksuhelpotusmenettelystä ja kerralla myönnettävien lykkäysten määrästä. Samoin saamisten siirtomenettelystä voitaisiin säätää tarkemmin asetuksella sekä siitä, miten panttivastuuta koskevat ilmoitukset tehdään. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin menettelystä saamisista irtisanottaessa maksuviivästyksen johdosta.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Ehdotettuja lakeja sovellettaisiin siten, että 1 päivästä toukokuuta 2007 Valtiokonttori hoitaisi käytännössä osaa lainoista ja saamisista, mutta YLS-järjestelmällä ja maa- ja metsätalousministeriö vastaisi lainan hoidosta maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimivallan lakattua näiden tehtävien hoitamisessa. Toimivalta irtisanoa laina maksuviivästyksen johdosta siirtyisi Valtiokonttorille kuitenkin jo 1 päivänä toukokuuta 2007. Muutoin lakien soveltaminen alkaisi vuoden 2008 alusta.

4. Säättämisjärjestys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lailla seikoista, jotka koskevat pääsääntöisesti jo aikaisemmin lailla tai lain nojalla säädettyjä toimivaltoja. Kysymyksessä on viranomais-tehtävistä säättäminen. Metsäkeskukset eivät ole viranomaisia, mutta niille siirretyistä, tässä laissa tarkoitetuista tehtävistä säädetään jo muualla laissa.

Esitykseen sisältyy valtuus antaa valtioneuvoston asetuksella säännöksiä, joilla täsmennetään valtuutuksen rajoissa lakiin sisältyvää säännöstä. Valtuutukset ovat rajoitettuja ja koskevat pääasiassa menettelyä.

Esityksessä ehdotetaan eräiltä osin olemassa olevien saamisten ja lainojen koron ja viivästyskoron muuttamista. Koron muutos kuitenkin alentaisi koron määrään.

Ehdotettuun uuteen lakiin, joka koskee lainojen ja saamisten siirtämistä Valtiokonttorin hoidettavaksi, sisältyy kuitenkin säännös, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää hoitomaksua perittäväksi myös sellaisista olemassa olevista lainoista ja saamisista, joista ei ole toistaiseksi sitä peritty. Koska kysymyksessä saattaa olla seikka, joka koskee perustuslain 15 §:ssä tarkoitettua omaisuudensuojaa ja toisaalta kansalaisen oikeutettuja odotuksia hallintoon nähden, hallitus pitää tarpeellisena, että säättämisjärjestyskysymyksestä hankintaan perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä
Valtiokonttorin hoidettavaksi**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Siirrettävät lainat ja saamiset

Tämän lain nojalla maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksella, lääninhallituksilla ja maanmittaustoimistoilla, jäljempänä *siirtävät viranomaiset*, on oikeus siirtää Valtiokonttorin hoidettavaksi:

1) maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen hoidettavana olevat lainat ja valtion myyntihintasaamiset, jotka ovat syntyneet tai jotka on myönnetty seuraavien lakien nojalla:

a) laki pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle (23/1938);

b) laki eräiden kolttien asuttamisesta (273/1955);

c) maankäyttölaki (353/1958);

d) laki eräiden vuokra-alueiden lunastamisesta maalaiskunnissa (361/1958);

e) laki valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustöiden kustannuksiin (433/1963);

f) laki maatilatalouden kehittämisrahastosta (657/1966);

g) porotilalaki (590/1969);

h) kolttien maanjärjestelylaki (593/1969);

i) maatilalaki (188/1977);

j) luontaiselinkeinolaki (610/1984);

k) kolttalaki (611/1984);

l) porotalouslaki (161/1990);

m) maaseutuelinkeinolaki (1295/1990);

n) kolttalaki ((253/1995);

o) laki peruskuivatustoiminnan tukemisesta (947/1997);

p) porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki (45/2000);

2) lääninhallitusten hoidettavana olevat lainat ja valtion myyntihintasaamiset, jotka ovat syntyneet tai jotka on myönnetty seuraavien lakien nojalla:

a) metsänparannuslaki (140/1987);

b) laki valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustöiden kustannuksiin (433/1963);

c) kestävän metsätalouden rahoituslaki (1094/1996);

d) laki vuokra-alueiden lunastamisesta kaupungeissa ja kauppaloissa (218/1962);

e) laki maanmittaustoimitusten tukemisesta valtion varoin (42/1960);

3) maanmittaustoimistojen hoidettavana olevat valtion saamiset, jotka ovat syntyneet seuraavien lakien nojalla:

a) laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta (603/1977);

b) laki eräistä vesitilusjärjestelyistä (31/1980);

c) laki uusjakojen tukemisesta (24/1981);

d) laki vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä (451/1988).

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *tukijärjestelmällä* järjestelmää, josta säädetään 1 §:ssä mainitussa laissa ja jonka tarkoituksena on tai on ollut tukea yksityisen, yhteisön tai säätiön toteuttamaa toimenpidettä myöntämällä toimenpiteeseen asianomaisessa laissa tarkoitettu tavoin lainamuotoista tai muuta tukea;

2) *lainajärjestelmällä* laina- tai saatavakokonaisuutta, joka on myönnetty tai syntynyt 1 §:ssä säädetyn lain nojalla;

3) *tukijärjestelmästä vastaavalla viranomaisella*

a) työvoima- ja elinkeinokeskusta sekä maanmittaustoimistoa, jos kysymys on 1 §:n 1 kohdassa, 2 kohdan b, d tai e alakohdassa tai 3 kohdassa mainitun lain nojalla myönnettyjä lainoja ja syntyneitä saamisista koskevasta tukijärjestelmästä; taikka

b) metsäkeskusta, jos kysymys on 1 §:n 2 kohdan a tai c alakohdassa kohdassa tarkoitettuja lainoja ja saamisista koskevasta tukijärjestelmästä.

3 §

Siirron toteuttaminen

Lainan ja saamisen siirto on toteutettava siten, että velalliselle ei aiheudu lainan tai saamisen maksussa sanottavaa haittaa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ajankohdasta, jolloin siirto viimeistään on toteutettava, ja menettelystä siirtoa suoritettaessa.

Lainan tai saamisen perinnästä vastaavan viranomaisen on ilmoitettava velalliselle, mistä alkaen maksujen vastaanottajana toimii Valtiokonttori ja mitä muita tehtäviä Valtiokonttorille on siirretty.

4 §

Lainojen ja saamisten ehdot

Jollei jäljempänä tässä laissa toisin säädetä, siirrettäviin lainoihin ja saamisiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, määräyksiä ja sopimusehtoja.

Tämän lain estämättä velan ehtoja voidaan lailla muuttaa sen mukaan kuin 1 §:ssä tarkoitettussa lainsäädännössä säädetään tai siten kuin se muuten on lailla mahdollista.

5 §

Valtiokonttorin hoitovastuun alkaminen

Valtiokonttorin vastuu lainan tai saamisen hoidosta alkaa sinä päivänä, jona laina tai saaminen on siirretty Valtiokonttorin tietojärjestelmään. Samasta päivästä lakkaa siirtävän viranomaisen vastuu lainan tai saamisen hoidosta.

Valtiokonttorin vastuu alkaa kuitenkin aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

2 luku

Valtiokonttorin tehtävät

6 §

Maksu- ja perintätehtävät

Valtiokonttori vastaa 1 §:ssä tarkoitettujen lainojen ja saamisten takaisin maksamiseen, perintään, lainakirjanpitoon ja lainavarojen tilittämiseen liittyvistä tehtävistä. Valtiokonttori huolehtii myös maksuista, jotka aiheutuvat velallisen liikaa maksamista määristä, saamisen tai lainan määrän oikaisemisesta taikka muista vastaavista seikoista.

Valtiokonttori tulouttaa 1 §:n 1 kohdassa tarkoitetuista saamisista saadut varat maatalouden kehittämisrahastoon, jos laina on myönnetty tai saaminen syntynyt kehittämisrahaston varoista. Muista 1 §:ssä tarkoitetuista lainoista ja saamisista saadut varat Valtiokonttori tulouttaa valtion talousarvioon.

Valtiokonttorin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja viranomaisesta, joka vastaa tuloutetuista varoista, säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Pakkoperintä

Valtiokonttorin tulee huolehtia siitä, että lainaa tai saamista koskeva maksu toimitetaan ulosotosta vastaavalle viranomaiselle ulosottoimin perittäväksi, jos velallinen ei kohtuullisessa ajassa huomautuksen jälkeen maksa velottua korkoa tai lyhennystä.

Valtiokonttori huolehtii pakkohuutokaupan hakemisesta pyydettyään tarvittaessa 1 §:ssä

tarkoitetusta lainasta tai saamisesta ensin työvoima- ja elinkeinokeskuksen lausunnon. Pakkokuutokauppaa haettaessa Valtiokonttorin tulee selvittää, onko sillä perittävänä muita 1 §:ssä tarkoitettuja lainojen tai saamisten erääntyneitä maksuja samalta velalliselta tai onko pakkokuutokaupan kohteena oleva kiinteistö vakuutena muista 1 §:ssä tarkoitetuista lainoista tai saamisista taikka sellaisessa toimituksessa mukana, jota koskeva rahoituspäätös on jo tehty. Valtiokonttorin on huolehdittava valtion edun valvonnasta myös silloin, kun joku muu hakee sellaisen kiinteistön pakkokuutokauppaa, joka on myös 1 §:ssä tarkoitettua lainan tai saamisen vakuutena. Valtiokonttorin on huolehdittava, että pakkokuutokappaan osallistuu tarvittaessa joko Valtiokonttorin edustaja tai muu virkamies valtion edun valvojana. Jollei Valtiokonttorin edustaja ole läsnä pakkokuutokaupassa, ensisijainen velvollisuus olla läsnä on työvoima- ja elinkeinokeskuksen. Valtiokonttorin on myös selvitettävä yhdessä työvoima- ja elinkeinokeskuksen kanssa, onko valtion saamisen turvaamiseksi tarkoitettujen mukaista ostaa kiinteistö pakkokuutokaupassa valtiolle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää määräajasta, jossa erääntyneen saamisen ulosottoa on pyydetty. Sen estämättä, mitä muualla laissa tai lain nojalla säädetään, Valtiokonttori saa hakea lainan tai saamisen vakuutena olevan kiinteän omaisuuden pakkokuutokauppaa vain, jos erääntynyt saaminen tai laina ylittää vähimmäismäärän, josta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Seuranta ja valvonta

Sen lisäksi, mitä valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 d §:n 1 momentissa säädetään, Valtiokonttorin tulee toimittaa säännöllisesti maa- ja metsätalousministeriölle ja Maaseutuvirastolle sekä lainoja ja saamia koskevasta tukijärjestelmästä vastaavalle viranomaiselle tietoja hoitamistaan lainoista ja saamisista näiden säännöllistä seuranta varten siten, kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Valtiokonttori on velvollinen salassapito-

säännösten estämättä antamaan tukijärjestelmästä vastaavalle viranomaiselle ja Maaseutuvirastolle tiedot, jotka ovat tarpeellisia lainan tai saamisen ja siihen sisältyvän tuen käyttöä valvottaessa tai muussa toimivaltaansa kuuluvassa Valtiokonttorin hoidettavaksi siirrettyä lainaa tai saamista koskevassa tehtävässä.

Valtiokonttorin on siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään, toimitettava tiedot 1 §:n 1 kohdan i, j ja l alakohdassa tarkoitetuista myyntihintasaamisista asianomaiselle metsäkeskukselle ja kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle valtion edun valvomiseksi myytessä puuta myyntihintasaamisen rasittamalta tilalta.

Valtiokonttorin tai sen palvelukeskuksen on annettava 1—3 momentissa tarkoitettut tiedot korvauksetta.

9 §

Valtiokonttorin oikeus saada tietoja

Valtiokonttorilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada sille tällä lailla säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät velallisia koskevat tiedot tukiviranomaisilta.

10 §

Tietojen yhdistäminen

Valtiokonttorilla ja 8 §:ssä mainituilla viranomaisilla on oikeus yhdistää 8 ja 9 §:n nojalla saamia tietoja keskenään sekä hallussaan jo oleviin tietoihin.

Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen ellei kyse ole tietojen luovuttamisesta 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle tai viranomaiselle, jolla lain nojalla on oikeus saada yhdistämällä muodostettu tieto.

11 §

Tietojen luovuttaminen

Työvoima- ja elinkeinokeskuksella, maanmittaustoimistolla, metsäkeskuksella, Maaseutuvirastolla, maanmittauslaitoksella sekä maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada Val-

tiokonttorilta tietoja niistä 1 §:ssä tarkoitettuja lainoista ja saamisista, joista se vastaa tai jotka kuuluvat sen valvottavana olevaan tukijärjestelmään. Sama oikeus on sillä viranomaisella, joka vastaa maatilatalouden kehittämisrahaston kirjanpidosta. Valtiokonttori voi luovuttaa tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

12 §

Lainajärjestelmien muutokset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, miten varmistetaan Valtiokonttorin edellytykset hoitaa sille tämän lain nojalla siirrettyjä lainoja ja saamisista, jos niiden ehtoja taikka lainajärjestelmää tai sen hoitomenettelyä muutetaan.

3 luku

Muutokset laina-aikaisessa toimivallassa

13 §

Maksuhelpotukset

Yhden tai useamman lyhennys- tai korkoerän maksuhelpotuksista päättää Valtiokonttori, jos maksuhelpotusta haetaan 1 §:n 2 kohdan a tai c—e alakohdassa taikka 3 kohdassa tarkoitetun saamisen tai lainan lyhennykselle tai korolle. Edellä 1 §:n 1 kohdassa tai 1 §:n 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun saamisen ja lainan lyhennys- ja korkoerän maksuhelpotuksesta päättävästä viranomaisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Viranomaisen, joka aikoo myöntää maksuhelpotusta 1 momentin nojalla, on hyvissä ajoin selvitettävä Valtiokonttorilta eräännyvän lyhennyksen ja koron määrä sekä velallisen aikaisemmin saamat maksuhelpotukset.

Menettelystä maksuhelpotuksia myönnettäessä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös kerralla myönnettävän maksuhelpotuksen määrästä ja tavasta, jos maksuhelpotuksen myöntäminen on mahdollista sen lain tai sen asetuksen mukaan, jonka perusteella laina on myönnetty tai saaminen syntynyt, mutta maksuhelpotuk-

sen määrästä ja edellytyksistä ei säädetä, eikä siitä ole ehtoa siinä päätöksessä, velkakirjassa tai kauppakirjassa, johon saaminen tai laina perustuu.

14 §

Lainojen ja saamisten siirrot

Jos sen kiinteistön omistaja vaihtuu, jonka omistaminen on ollut lainan tai saamisen syntymisen perusteena, lainan tai saamisen siirtäminen uuden omistajan vastattavaksi taikka lainan tai saamisen velkavastuusta vapauttaminen voidaan hyväksyä siten kuin laissa tai sen nojalla säädetään tai on määrätty, päätöksellä, jonka tekee:

1) Valtiokonttori, jos kysymys on sellaisesta 1 §:n 2 kohdan a tai c alakohdassa tarkoitettua lainasta tai saamisesta, jonka takaisinmaksu on alkanut ja joka on tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään tai taikka 3 kohdassa tarkoitettua lainasta tai saamisesta, josta on tehty takaisinmaksupäätös ja joka on tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään;

2) maanmittaustoimisto, jos kysymys on 1 §:n 2 kohdan d tai e alakohdassa tarkoitettua lainasta taikka sellaisesta 1 §:n 3 kohdassa tarkoitettua lainasta tai saamisesta, josta ei ole tehty takaisinmaksupäätöstä tai jota ei ole vielä tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään;

3) metsäkeskus, jos kysymys on sellaisesta 1 §:n 2 kohdan a tai c alakohdassa tarkoitettua lainasta, jonka takaisinmaksu ei ole alkanut tai jota ei ole vielä tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään;

4) työvoima- ja elinkeinokeskus, jos kysymys on muusta 1 §:ssä tarkoitettua saamisesta tai lainasta.

Laina tai saaminen voidaan siirtää uuden omistajan vastattavaksi vain, jos velasta vastuussa oleva ja uusi omistaja tai velasta vastuussa olevat ovat kirjallisesti sopineet velkavastuun siirtymisestä uudelle omistajalle tai velallisen vapauttamisesta velkavastuusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velkavastuun siirtämisestä tai velkavastuusta vapauttamisesta ei vaikuta velan vakuuteen eikä toimivaltaan päättää velan vakuudesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää menettelystä lainojen ja saamisten siirtämisessä.

15 §

Saneerausmenettelyt

Suostumuksen yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuun menettelyyn tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) tarkoitettuun menettelyyn taikka niitä vastaavaan vapaaehtoiseen laissa säädettyyn menettelyyn antaa Valtiokonttori tai, jos menettely koskee 1 §:n 1 kohdassa tai 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua lainaa tai saamista, työvoima- ja elinkeinokeskus. Jos suostumuksen antaminen kuuluu työvoima- ja elinkeinokeskukselle, Valtiokonttorin on annettava sille lausunto, jonka tulee sisältää asian käsittelyyn tarvittavat tiedot lainasta tai saamisesta.

16 §

Lainojen ja saamisten vakuuksia koskevat ilmoitukset

Lainojen ja saamisten hoitovastuun siirtäminen Valtiokonttorille ei vaikuta lainoista tehtyihin panttivastuuilmoituksiin, eikä siirto muutoinkaan vaikuta lainojen vakuuksiin. Toimituksista, joista lähetään ilmoitus lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtävää merkintää varten ennen kuin toimituksessa syntävä laina tai saaminen on tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään, on toimitettava päätösajäljennös Valtiokonttorille.

Valtiokonttorin on ilmoitettava lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtävää merkintää varten rekisteriviranomaiselle 1 §:n 1 kohdan e tai o alakohdassa taikka 2 tai 3 kohdassa tarkoitettun saamisen tai lainan loppuun maksamisesta.

Muun 1 §:ssä tarkoitetun saamisen tai lainan loppuun maksamisesta Valtiokonttorin on toimitettava kirjallisesti tieto sille työvoima- ja elinkeinokeskukselle, jonka alueella oleva kiinteistö on saamisen tai lainan panttina. Työvoima- ja elinkeinokeskuksen on ilman aiheutonta viivytystä ilmoitettava lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtävää merkintää varten kiinteistön vapautumisesta panttivastuusta ja toimitettava kuitti velallselle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin menettelystä ilmoi-

tettaessa panttivastuusta vapauttamisesta.

17 §

Muu vakuuksien hoito

Suostumuksen 1 §:n 1 kohdan a—d, f—n tai p alakohdassa tarkoitettun lainan tai saamisen vakuusjärjestelyihin ja panttivastuusta vapauttamiseen antaa työvoima- ja elinkeinokeskus noudattaen, mitä laissa tai lain nojalla vakuusjärjestelyn edellytyksistä säädetään.

18 §

Irtisanominen

Sen estämättä, mitä muualla laissa tai lain nojalla säädetään lainan tai saamisen irtisanomisesta tai takaisinperinnästä osaksi tai kokonaan, päättää lainan tai saamisen irtisanomisesta ja takaisinperinnästä Valtiokonttori, jos irtisanominen perustuu lyhennyksen tai koron maksun viivästymiseen siten kuin muualla laissa tai lain nojalla säädetään tai kauppa- tai velkakirjan ehdoissa on sovittu irtisanomisesta maksuviivästyksen johdosta.

Ennen 1 §:n 1 kohdassa tai 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettun lainan tai myyntihintasaamisen irtisanomista Valtiokonttorin on tarvittaessa pyydettävä lausunto työvoima- ja elinkeinokeskukselta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin menettelystä lainaa tai saamista irtisanottaessa.

4 luku

Erinäiset säännökset

19 §

Lainan ja saamisen korko

Lainoista ja saamisista, joista tämän lain voimaan tullessa on maksettava suurempaa korkoa kuin Euroopan yhteisön komission valtioneuvostojen myöntämistä varten vahvistama viite- ja diskonttokorkoa, on maksettava viimeksi mainitun koron suuruista korkoa seuraavasta eräpäivästä sen jälkeen, kun laina on siirretty Valtiokonttorin vastuulle, jos

korko mainittuna ajankohtana edelleen on korkeampi kuin edellä tarkoitettu viite- ja diskonttokorko.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske korkoa, jota peritään velalliselta velan ehtojen vastaisen toimenpiteen johdosta.

Velalliselle on ilmoitettava koron muuttumisesta.

20 §

Viivästyskorko

Lainoista ja saamisista, joista tämän lain voimaan tullessa on maksettava korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkoa suurempaa viivästyskorkoa, on lain tultua voimaan maksettava mainitun lainkohdan mukaista viivästyskorkoa seuraavasta eräpäivästä sen jälkeen, kun laina on siirretty Valtiokonttorin vastuulle.

Viivästyneestä maksusta saa 1 momentissa säädetyn estämättä periä edelleen kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain 29 b §:n 3 momentissa tarkoitettua viivästysmaksua viivästyskoron sijasta.

21 §

Nopeutettu takaisinmaksu

Jos lainan tai saamisen viimeinen erä tai viimeiset erät on maksettava takaisin tavanomaisia lyhennyksiä suuremmissa erissä ja näiden lyhennysten määrä poikkeaa siitä, mitä eräiden saamisen perimisestä kertakaikkiaan annetussa laissa (682/1966) säädetään, voidaan lainan jäljellä oleva määrä periä mainitun lain mukaisesti takaisin, jollei velallinen tiedusteltaessa ilmoita vastustavansa sitä.

Valtiokonttorin suostumuksin lainan saa maksaa takaisin suuremmissa erissä tai lyhyemmässä ajassa kuin lainan myöntämisen tai saamisen syntymisen perusteena olevassa laissa tai sen nojalla säädetään.

Jos velallinen maksaa lainan tai saamisen lyhennyksen ennen eräpäivää eikä kysymys ole lainan tai saamisen viimeisen erän maksamisesta, on lainan tai saamisen korko maksettava kuitenkin eräpäivään asti. Edellä 1 §:n 2 kohdan e alakohdassa tai 3 kohdassa

tarkoitettun lainan tai saamisen korko voidaan kuitenkin maksaa vain maksupäivään asti.

22 §

Asiakirjojen siirto

Siirtävien viranomaisten on huolehdittava siitä, että Valtiokonttorille siirretään kaikki ne asiakirjat, jotka lainojen ja saamisten hoitamiseksi ovat välttämättömiä. Jos siirtävä viranomainen käyttää samoja asiakirjoja sille jääviin lainaa tai saamista koskeviin tehtäviin, Valtiokonttorille on siirrettävä alkuperäisten asiakirjojen jäljennökset. Jos Valtiokonttori kuitenkin tarvitsee alkuperäistä asiakirjaa tällä lailla sille siirretyn tehtävän hoitamiseen, alkuperäinen asiakirja on siirrettävä Valtiokonttorille.

Valtiokonttorin säilytettäväksi siirrettyjen alkuperäisten asiakirjojen säilytysaikaan sovelletaan, mitä vastaavista maa- ja metsätaloushallinnon viranomaisen asiakirjoista säädetään.

23 §

Lainan hoidon maksullisuus

Valtiokonttorin omasta aloitteestaan tuotamasta 1 §:ssä tarkoitettun lainan tai valtion saatavan hoidon suoritteesta voidaan periä velalliselta enintään suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää vastaava maksu. Maksun tarkka määrä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Maksuun sovelletaan muutoin, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään julkisoikeudellisesta suoritteesta.

Valtiokonttorin omasta aloitteestaan tuotamat lainan tai valtion saatavan hoidon suoritteet ovat velalliselle 1 momentista säädetystä poiketen maksuttomia, jos velka perustuu:

- 1) pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annettuun lakiin;
- 2) maankäyttölakiin;
- 3) porotilalakiin;
- 4) kolttien maanjärjestelylakiin;
- 5) maatilalakiin;
- 6) luontaiselinkeinolakiin;

- 7) kolttalakiin (611/1984);
 6) porotalouslakiin;
 7) maaseutuelinkeinolakiin; tai
 8) kolttalakiin (253/1995).

Valtiokonttorin tässä laissa tarkoitettujen lainojen hoidossa velallisen pyynnöstä tuotamien suoritteiden maksullisuus määräytyy siten kuin viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta säädetään valtion maksuperuste-laissa.

24 §

Sopimukset

Siirtävien viranomaisten on huolehdittava, että siirrettävien lainojen ja saamisten tietojen käsittelyä koskevat sopimukset ulkopuolisten kanssa lakkaavat siitä päivästä, jona vastuu lainojen ja saamisten hoidosta siirtyy Valtiokonttorille.

25 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun Valtiokonttorin päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten, kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Lainan tai saamisen hoidosta perittävää maksua koskevaan riita-asiaan sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 69 ja 70 §:ssä säädetään.

26 §

Henkilöstön siirto

Edellä 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja lainoja ja saamisia Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksessa hoitavaa virkasuh-teista henkilöstöä virkoineen voidaan siirtää 1 päivästä toukokuuta 2007 Valtiokonttorin virkoihin tai tehtäviin valtioneuvoston päätöksellä. Viran siirtäminen tai viran nimen muuttaminen ei edellytä virkamiehen suostumusta, ellei virkaa siirretä toiselle työssä-käyntialueelle. Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä aiempaan palvelusuhteeseen liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa.

27 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Tämän lain 19 ja 20 § tulevat kuitenkin voimaan valtioneuvoston asetuksella säädet-tävänä ajankohtana.

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-kuuta 2008.

Sen estämättä, mitä tämän pykälän 2 mo-mentissa ja 5 §:n 2 momentissa säädetään, Valtiokonttorin tehtäväksi voidaan siirtää 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen lainojen ja saa-misten maksu- ja perintätehtäviä 1 päivästä toukokuuta 2007, ennen kuin vastuu niiden hoidosta siirretään Valtiokonttorille. Näitä lainoja ja saamisia koskeviin asioihin tätä la-kia noudatetaan soveltuvin osin 1 päivästä toukokuuta 2007 31 päivään joulukuuta 2007.

Valtiokonttorin toimiessa perintäviran-omaisena 1 päivästä toukokuuta 2007 vastaa tämän lain voimaan tullessa lainan tai saami-sen hoidosta vastuussa ollut viranomainen edelleen niistä velallisille aiheutuneista me-netyksistä ja kustannuksista, jotka johtuvat viranomaisen virheellisestä toimesta ja joiden seurauksena tietojärjestelmässä ollut tieto lainasta ja sen ehtoista on ollut virheellinen. Jos menetys tai kustannus johtuu maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuk-sen käyttämän tietojärjestelmän virheellisestä toiminnasta, vastaa velalliselle aiheutuneista menetyksistä ja kustannuksista kuitenkin maa- ja metsätalousministeriö.

Tämän lain 19 §:ssä tarkoitettua korkoa voidaan periä 1 päivästä tammikuuta 2008.

Tämän lain 20 §:ssä tarkoitettua viivästys-korkoa peritään sellaisille saamisille, joista tämän lain voimaan tullessa voimassa ollei-den säännösten mukaan tulee maksun viiväs-tyessä periä viivästyskorkoa.

Lainan tai saamisen maksuhelpotusta taika siirtämistä toisen vastattavaksi tai vastuus-ta vapauttamista, velkajärjestelyn hakemista ja myyntihintasaamisen irtisanomista koske-vaan tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan tämän lain voi-maan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Edellä 2 momentin estämättä viranomai-nen, jolla on toimivalta päättää 7 momentissa tarkoitettusta asiasta vuonna 2007, voi päättää

asiasta vuonna 2008 niin kauan, kunnes asianomainen laina tai saaminen on siirretty Valtiokonttorin tietojärjestelmään. Hakemus, joka on saapunut viranomaiselle siirron jälkeen, on toimitettava Valtiokonttorin ratkais-

tavaksi tai käsiteltäväksi.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle 14 päivänä tammikuuta 1938 annettuun lakiin (23/1938) uusi 11 b § seuraavasti:

11 b §

Sen estämättä, mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai on määrätty taikka siinä laissa tai sen nojalla säädetään, jota soveltaen valtio on tämän lain nojalla myynyt maata, sovelletaan valtion myyntihintasaamisiin kauppakirjan ehdoista poiketen, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään. Mainittua lakia sovelletaan myös kauppoihin, joilla valtio myy maata tämän lain nojalla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____ .

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008. Tätä lakia sovelletaan kuitenkin eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain (/) 27 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuihin asioihin jo 1 päivästä toukokuuta 2007 noudattaen, mitä mainitun lain 23 §:ssä säädetään. Tätä lakia ei sovelleta myyntihintasaamista koskevaan asiaan, joka on vireillä 31 päivänä joulukuuta 2007.

3.

Laki**maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatilatalouden kehittämisrahastosta 16 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain (657/1966) 3 §:n 2 momentti ja 6 b §, sellaisina kuin ne ovat laissa 330/1999, sekä *lisätään* lakiin uusi 3 c §, seuraavasti:

3 §

Rahaston varoja voidaan käyttää 1 momentissa säädettyihin tarkoituksiin tarpeellisten maa- ja vesialueiden ostamiseen tai vaihtamiseen. Maa- ja vesialueita voidaan ostaa, vaihtaa ja luovuttaa käypää hintaa vastaan siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Valtio voi myydä maata velaksi enintään vuoden maksuajalla. Velaksi annettavalle kauppahinnalle tai sen osalle on hankittava vakuus. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin myynnissä noudatettavasta menettelystä, valtion myyntihintasaamisen takaisinmaksamisesta ja myyntihintasaamisen perimisestä. Hankittua omaisuutta voidaan käyttää myös muihin kuin tämän lain tarkoituksiin, milloin se sanotuun tavoin käytettynä on selvästi tarkoituksenmukaisempaa. Tällöin noudatetaan, mitä oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa (973/2002) säädetään. Maa- ja metsätalousministeriö tai työvoima- ja elinkeinokeskus voi kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) tarkoitettujen toimitusmiesten esityksestä myös siirtää hallinnsaansa olevaa omaisuutta käytettäväksi uusjassa toimitusmiesten esittämällä tavalla tämän lain mukaan maansaantiin oikeutettujen tilojen koon suurentamiseksi ja jakoalueen tilussijoituksen parantamiseksi. Rahaston varoja voidaan käyttää myös muihin kuin tä-

män lain mukaisiin tarkoituksiin sen mukaan kuin siitä erikseen lailla säädetään. Valtion talousarviossa varoja voidaan osoittaa myös muihin maatilatalouden kehittämistarkoituksiin.

3 b §

Sen estämättä, mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai on määrätty, valtion myyntihintasaamisiin, jotka ovat syntyneet tämän lain nojalla viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2007, sovelletaan kauppakirjan ehdoista poiketen, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisen siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään. Mainitun lain 27 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan kuitenkin 1 päivästä toukokuuta 2007.

3 c §

Valtio on vapaa suorittamasta kunnallis- ja kirkollisveroa tämän lain mukaan hankitun tilan tai alueen tuloista siltä kalenterivuodelta, jona omaisuus on tullut maa- ja metsätalousministeriön hallintaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 3 §:n 2 momenttia sovelletaan vasta 1 päivästä tammikuuta 2008.

4.

Laki**kolttalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä helmikuuta 1995 annetun kolttalain (253/1995) 38 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 68 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 38 §:n otsikko laissa 1289/1996 ja 68 §:n 1 momentti laissa 243/2002 sekä *lisätään* 38 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1289/1996, uusi 4 momentti ja lakiin uusi 41 a §, seuraavasti:

38 §

Myyntihintasaamisen ja lainojen irtisanominen

Työvoima- ja elinkeinokeskus voi 36 ja 37 §:ssä säädetyn lisäksi valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävien perusteiden määrätä tämän lain mukaisen valtion myyntihintasaamisen ja valtionlainan maksettavaksi takaisin osaksi tai kokonaan yhdessä tai useammassa erässä, jos velallinen on valtiolta maata ostaessaan tai lainaa hakiessaan antanut olennaisessa kohdin erehdyttäviä tietoja tai menetellyt muutoin vilpillisesti, luovuttanut kiinteistön osaksi tai kokonaan tai jättänyt noudattamatta 61 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa taikka jos tila on joutunut ulosottoon myytäväksi. Työvoima- ja elinkeinokeskus voi valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävien perusteiden määrätä myyntihintasaamisen ja lainan heti takaisin maksettavaksi myös silloin, kun velallinen ei ole noudattanut kauppa- tai velkakirjassa asetettuja muita ehtoja. Jos valtionlainan tai myyntihintasaamisen irtisanomisen perusteena kuitenkin on lyhennyksen tai koron maksun viivästyminen, valtionlainan takaisinperimisestä ja myyntihintasaamisen irtisanomisesta päättää Valtiokonttori.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin menettelyistä lainaa tai saamista irtisanottaessa.

41 a §

Poikkeaminen lainan hoitoa koskevista säännöksistä

Viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2007 tämän lain nojalla syntyneeseen myyntihintasaamiseen sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun lain 27 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan kuitenkin jo 1 päivästä toukokuuta 2007.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa menettelytapoja koskevia 1 momentissa tarkoitetun lain 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettua lainsäädännöstä poikkeavia säännöksiä.

68 §

Eräät aikaisemman lainsäädännön mukaiset toimenpiteet ja oikeussuhteet

Eräiden kolttien asuttamisesta annetun lain (273/1955), kolttien maanjärjestelylain (593/1969) ja kumotun kolttalain mukaisen valtion ja luottolaitoksen saamisen takaisinmaksuaikaan ja korkoon sekä muihin ehtoihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja niiden mukaisia sopimusehtoja. Tämän lain voimaantulon jälkeen syntyvän, kumotun kolttalain mukaisen saamisen takaisinmaksuaikaan ja kor-

koon sekä muihin ehtoihin sovelletaan niinkään kumotun kolttalain säännöksiä. Sen es-tämättä, mitä tässä laissa tai sen nojalla sää-detään tai on määrätty taikka kauppakirjan ehdoissa on sovittu, edellä mainittujen lakien mukaisesti valtion myyntihintasaamisiin so-velletaan kuitenkin, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan laino-jen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) sääde-tään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-kuuta 2008. Tämän lain 41 a §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin 1 päivästä toukokuuta 2007.

Tätä lakia ei sovelleta tämän lain tai 68 §:n 1 momentissa tarkoitetun lainsäädännön mu-kaisen valtion myyntihintasaamisen tai lainan irtisanomista tai velkajärjestelyä koskevaan asiaan, joka on vireillä 31 päivänä joulukuuta 2007.

5.

Laki

peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan peruskuivatustoiminnan tukemisesta 24 päivänä lokakuuta 1997 annetun lain (947/1997) 18 §:n 5 momentti, 23 § ja 29 §:n 3 momentti seuraavasti:

18 §

Avustuksen takaisinperiminen ja lainan irti-sanominen

Tässä pykälässä tarkoitetun avustuksen ta-kaisinperintä- tai lainan irtisanomis päätöksen tekee työvoima- ja elinkeinokeskus. Edellä 4 momentin 3 kohdassa tarkoitetussa tapauk-sessa lainan irtisanomisesta päättää kuitenkin Valtiokonttori.

23 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö , työvoima- ja elinkeinokeskukset, alueelliset ympäristö-keskukset ja Valtiokonttori sen mukaan kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään.

29 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Edellä 2 momentissa mainittua lakia ja momentissa mainittuja pykäläiä sovelletaan sellaisiin niissä tarkoitettuihin hankkeisiin, joiden rahoituspäätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa. Tarvittavat varat voidaan kuitenkin osoittaa maatilatalouden kehittä-misrahastosta. Lainat ja avustukset, jotka on myönnetty 2 momentissa mainittujen pykäli-en nojalla, perii takaisin Valtiokonttori siten kuin eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämi-sestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-kuuta 2008. Tätä lakia sovelletaan myös nii-

hin peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain (947/1997) mukaisiin lainoihin, jotka on myönnetty ennen tämän lain voimaantuloa. Tässä laissa tarkoitettuihin lainoihin sovelletaan kuitenkin 29 §:n 3 mo-

mentissa mainitun lain 27 §:n 3 ja 4 momenttia 1 päivästä toukokuuta 2007.

Tätä lakia ei sovelleta lainan irtisanomista koskevaan 30 päivänä huhtikuuta 2007 voimassa olevaan asiaan.

6.

Laki

porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) 71 §:n 5 momentti ja 72 § sekä
lisätään lakiin uusi 68 a § seuraavasti:

68 a §

Poikkeaminen lainan hoitoa koskevista säännöksistä

Viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2007 syntyneeseen myyntihintasaamiseen sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin menettelytavoista lainaa hoidettaessa.

71 §

Aikaisemman lainsäädännön soveltaminen

Siltä osin, kuin eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa säädetään valtion myyntihintasaamisista 3 ja 4 momentista poiketen, noudatetaan, mitä mainitun lain 2—4 ja 7—19 §:ssä säädetään. Valtioneuvos-

ton asetuksella voidaan antaa menettelytavat ja koskevia 1—4 momentissa tarkoitettua lainsäädännöstä poikkeavia säännöksiä.

72 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaiset maksuhelpotukset ja velkajärjestelyt

Porotalain, porotalouslain ja luontaiselinkeinolain mukaisten valtion myyntihintasaamisten ja lainojen maksuhelpotukset ja velkajärjestelyt myönnetään ja käsitellään tämän lain 5, 6 ja 11 luvussa säädetyn mukaisesti. Valtion avustusten, myyntihintasaamisten ja valtionlainojen sekä korkotukilainojen irtisanominen ja takaisinperiminen toteutetaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti. Valtion myyntihintasaamisen irtisanomiseen sovelletaan kuitenkin lisäksi, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain (/) 18 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-
kuuta 2008. Tämän lain 71 §:n 5 momentissa
mainitun lain 27 §:n 3 ja 4 momenttia sovel-
letaan tässä laissa tarkoitettuihin saamisiin
kuitenkin jo 1 päivästä toukokuuta 2007.

Tätä lakia ei sovelleta myyntihintasaamista
koskevan velkajärjestelyn hakemista eikä
myyntihintasaamisen irtisanomista koske-
vaan 31 päivänä joulukuuta 2007 vireillä
olevaan asiaan.

7.

Laki

maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 12 päivänä maaliskuuta 1999 annettuun maaseutuelinkeinojen rahoituslakiin
(329/1999) uusi 74 a § seuraavasti:

74 a §

*Valtion myyntihintasaamisten hoitamista
koskeva poikkeus*

Sen estämättä, mitä 69, 72, 74 ja 75 §:ssä
valtion myyntihintasaamisista säädetään, so-
velletaan niihin, mitä eräiden maa- ja metsä-
talousministeriön hallinnonalan lainojen ja
saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoi-
dettavaksi annetussa laissa (/) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20_____.

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-
kuuta 2008. Tämän lain 74 a §:ssä tarkoitettun
lain 27 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan kui-
tenkin tässä laissa tarkoitettuihin myyntihin-
tasaamisiin jo 1 päivästä toukokuuta 2007.

Tätä lakia ei sovelleta myyntihintasaamista
koskevan velkajärjestelyn hakemista eikä
myyntihintasaamisen irtisanomista koske-
vaan 31 päivänä joulukuuta 2007 vireillä
olevaan asiaan.

8.

Laki**kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,
lisätään kestävän metsätalouden rahoituksesta 12 päivänä joulukuuta 1996 annettuun lakiin (1094/1996) uusi 13 a § ja 38 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1286/1997 ja 718/1999, uusi 5 momentti seuraavasti:

13 a §

Lainan perintä

Lainan perintää hoitavana viranomaisena toimii Valtiokonttori siten kuin eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään.

38 §

Siirtymäsäännökset

 Metsänparannuslain (140/1987) nojalla

myönnetyn lainan perintää hoitavana viranomaisena toimii Valtiokonttori siten kuin eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa säädetään.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-kuuta 2008. Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta lainan maksuhelpotusta tai siirtämistä toisen vastattavaksi, velkavastuusta vapauttamista eikä velkajärjestelyn hakemista sekä myyntihintasaamisen irtisanomista koskevaan 31 päivänä joulukuuta 2007 vireillä olevaan asiaan.

9.

Laki

uusjakojen tukemisesta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusjakojen tukemisesta 16 päivänä tammikuuta 1981 annetun lain (24/1981) 10 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 450/1990, seuraavasti:

10 a §

mentissa säädetään.

Kun takaisin perittävät kustannukset kor-
koineen on täysin maksettu, lainhuuto- ja
kiinnitysrekisteriin tehtävään ilmoitukseen
sovelletaan, mitä eräiden maa- ja metsätalo-
usministeriön hallinnonalan lainojen ja saa-
misten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidet-
tavaksi annetun lain (/) 16 §:n 2 mo-

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-
kuuta 2008. Tätä lakia ei kuitenkaan sovelle-
ta asiaan, joka on vireillä 31 päivänä joulu-
kuuta 2007.

10.**Laki****vuokra-alueiden järjestelystä kaupungeissa ja kauppaloissa annetun lain kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan vuokra-alueiden järjestelystä kaupungeissa ja kauppaloissa 9 päivänä maaliskuuta 1962 annettu laki (218/1962) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

Tämän lain voimaan tullessa tällä lailla kumotun lain nojalla vireillä olevat asiat kä-

sitellään loppuun kumotun lain mukaisesti. Jos ennakkomaksu tai lainat on täysin maksettu takaisin tai jos vuokramies on menettänyt oikeutensa sen nostamiseen tai jos lääninhallitus on muuttanut sen määrää, lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtävään ilmoitukseen sovelletaan kuitenkin, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain (/) 16 §:n 2 momentissa säädetään.

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Juha Korkeaoja*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle 14 päivänä tammikuuta 1938 annettuun lakiin (23/1938) uusi 11 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 b §

Sen estämättä, mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai on määrätty taikka siinä laissa tai sen nojalla säädetään, jota soveltaen valtio on tämän lain nojalla myynyt maata, sovelletaan valtion myyntihintasaamisiin kauppakirjan ehdoista poiketen, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään. Mainittua lakia sovelletaan myös kauppoihin, joilla valtio myy maata tämän lain nojalla

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008. Tätä lakia sovelletaan kuitenkin eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain (/) 27 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuihin asioihin jo 1 päivästä toukokuuta 2007 noudattaen, mitä mainitun lain 23 §:ssä säädetään. Tätä lakia ei sovelleta myyntihintasaamista koskevaan asiaan, joka on vireillä 31 päivänä joulukuuta 2007.

3.

Laki**maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatilatalouden kehittämisrahastosta 16 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain (657/1966) 3 §:n 2 momentti ja 6 b §, sellaisina kuin ne ovat laissa 330/1999, sekä
lisätään lakiin uusi 3 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Rahaston varoja voidaan käyttää 1 momentissa säädettyihin tarkoituksiin tarpeellisten maa- ja vesialueiden ostamiseen tai vaihtamiseen. Maa- ja vesialueita voidaan ostaa, vaihtaa ja luovuttaa käypää hintaa vastaan siten kuin maa- ja metsätalousministeriö tarkemmin määrää. Hankittua omaisuutta voidaan käyttää myös muihin kuin tämän lain tarkoituksiin, milloin se sanotuin tavoin käytettynä on selvästi tarkoituksenmukaisempaa. Tällöin noudatetaan, mitä oikeudesta luovuttaa valtion maaomaisuutta ja tuloatuottavia oikeuksia annetussa laissa (687/1978) säädetään. Maa- ja metsätalousministeriö tai työvoima- ja elinkeinokeskus voi kiinteistönmuodostamislaissa tarkoitettujen toimitusmiesten esityksestä myös siirtää hallinnassaan olevaa omaisuutta käytettäväksi uusjaossa toimitusmiesten esittämällä tavalla tämän lain mukaan maansaantiin oikeutettujen tilojen koon suurentamiseksi ja jakoalueen tilussijoituksen parantamiseksi. Rahaston varoja voidaan käyttää myös muihin kuin tämän lain mukaisiin tarkoituksiin sen mukaan kuin siitä erikseen lailla säädetään. Valtion talousarviossa varoja voidaan osoittaa myös muihin maatilatalouden kehittämistarkoituksiin.

Rahaston varoja voidaan käyttää 1 momentissa säädettyihin tarkoituksiin tarpeellisten maa- ja vesialueiden ostamiseen tai vaihtamiseen. Maa- ja vesialueita voidaan ostaa, vaihtaa ja luovuttaa käypää hintaa vastaan siten kuin *valtioneuvoston asetuksella* tarkemmin säädetään. *Valtio voi myydä maata velaksi enintään vuoden maksuajalla. Velaksi annettavalle kauppahinnalle tai sen osalle on hankittava vakuus. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin myynnissä noudatettavasta menettelystä, valtion myyntihintasaamisen takaisinmaksamisesta ja myyntihintasaamisen perimisestä.* Hankittua omaisuutta voidaan käyttää myös muihin kuin tämän lain tarkoituksiin, milloin se sanotuin tavoin käytettynä on selvästi tarkoituksenmukaisempaa. Tällöin noudatetaan, mitä oikeudesta luovuttaa valtion *kiinteistövarallisuutta* annetussa laissa (973/2002) säädetään. Maa- ja metsätalousministeriö tai työvoima- ja elinkeinokeskus voi kiinteistönmuodostamislaissa (554/1995) tarkoitettujen toimitusmiesten esityksestä myös siirtää hallinnassaan olevaa omaisuutta käytettäväksi uusjaossa toimitusmiesten esittämällä tavalla tämän lain mukaan maansaantiin oikeutettujen tilojen koon suurentamiseksi ja jakoalueen tilussijoituksen parantamiseksi. Rahaston varoja voidaan käyttää myös muihin kuin tämän lain mukaisiin tarkoituksiin sen mukaan kuin siitä erikseen lailla säädetään. Valtion talousarviossa varoja voidaan osoittaa myös muihin maatilatalouden kehittämistarkoituksiin.

3 b §

Valtio on vapaa suorittamasta kunnallis- ja kirkollisveroa tämän lain mukaan hankittun tilan tai alueen tuloista siltä kalenterivuodelta, jona omaisuus on tullut maa- ja metsätalousministeriön hallintaan.

3 b §

Sen estämättä, mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai on määrätty, valtion myyntihintasaamisiin, jotka ovat syntyneet tämän lain nojalla viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2007, sovelletaan kauppakirjan ehdoista poiketen, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään. Mainitun lain 27 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan kuitenkin jo 1 päivästä toukokuuta 2007.

3 c §

Valtio on vapaa suorittamasta kunnallis- ja kirkollisveroa tämän lain mukaan hankittun tilan tai alueen tuloista siltä kalenterivuodelta, jona omaisuus on tullut maa- ja metsätalousministeriön hallintaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Tämän lain 3 §:n 2 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008.

4.

Laki**kolttalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä helmikuuta 1995 annetun kolttalain (253/1995) 38 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 68 §:n 1 momentti,
 sellaisena kuin niistä ovat 38 §:n otsikko laissa 1289/1996 ja 68 §:n 1 momentti laissa 243/2002 sekä
lisätään 38 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1289/1996, uusi 4 momentti ja lakiin uusi 41 a §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

38 §

Lainojen irtisanominen

Maaseutuelinkeinopiiri voi 36 ja 37 §:ssä säädetyn lisäksi asetuksella tarkemmin säädettyä perustein määrätä tämän lain mukaisen valtion myyntihintasaamisen ja valtionlainan maksettavaksi takaisin osaksi tai kokonaan yhdessä tai useammassa erässä, jos velallinen on valtiolta maata ostaessaan tai lainaa hakiessaan antanut olennaisessa kohdin erehdyttäviä tietoja tai menetellyt muutoin vilpillisesti, luovuttanut kiinteistön osaksi tai kokonaan tai jättänyt noudattamatta 61 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa taikka jos tila on joutunut ulosottoihin myytäväksi. Maaseutuelinkeinopiiri voi asetuksella tarkemmin säädettyä perustein määrätä myyntihintasaamisen ja lainan heti takaisin maksettavaksi myös silloin, kun velallinen ei ole noudattanut kauppa- tai velkakirjassa asetettuja muita ehtoja.

Ehdotus

38 §

Myyntihintasaamisen ja lainojen irtisanominen

Työvoima- ja elinkeinokeskus voi 36 ja 37 §:ssä säädetyn lisäksi *valtioneuvoston* asetuksella tarkemmin säädettyä perustein määrätä tämän lain mukaisen valtion myyntihintasaamisen ja valtionlainan maksettavaksi takaisin osaksi tai kokonaan yhdessä tai useammassa erässä, jos velallinen on valtiolta maata ostaessaan tai lainaa hakiessaan antanut olennaisessa kohdin erehdyttäviä tietoja tai menetellyt muutoin vilpillisesti, luovuttanut kiinteistön osaksi tai kokonaan tai jättänyt noudattamatta 61 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa taikka jos tila on joutunut ulosottoihin myytäväksi. *Työvoima- ja elinkeinokeskus* voi valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettyä perustein määrätä myyntihintasaamisen ja lainan heti takaisin maksettavaksi myös silloin, kun velallinen ei ole noudattanut kauppa- tai velkakirjassa asetettuja muita ehtoja. *Jos valtionlainan tai myyntihintasaamisen irtisanomisen perusteena on kuitenkin lyhennyksen tai koron maksun viivästyminen, valtionlainan takaisinperimisestä ja myyntihintasaamisen irtisanomisesta päättää Valtiokonttori.*

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin menettelystä lainaa tai saamista irtisanottaessa.

41 a §

Poikkeaminen lainan hoitoa koskevista säännöksistä

Viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2007 tämän lain nojalla syntyneeseen myyntihintasaamiseen sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun lain 27 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan kuitenkin jo 1 päivästä toukokuuta 2007.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa menettelytapoja koskevia 1 momentissa tarkoitetun lain 1 §:n 1 kohdassa tarkoitusta lainsäädännöstä poikkeavia säännöksiä.

68 §

Eräät aikaisemman lainsäädännön mukaiset toimenpiteet ja oikeussuhteet

Kolttien asuttamisesta annetun lain (273/55), kolttien maanjärjestelylain (593/69) ja kumotun kolttalain mukaisen valtion ja luottolaitoksen saamisen takaisinmaksuajan ja koron sekä muiden ehtojen osalta noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja niiden mukaisia sopimusehtoja. Tämän lain voimaantulon jälkeen syntyvän mainitun kolttalain mukaisen saamisen takaisinmaksuajan, koron ja muiden ehtojen osalta noudatetaan niin ikään sanotun lain säännöksiä.

68 §

Eräät aikaisemman lainsäädännön mukaiset toimenpiteet ja oikeussuhteet

Eräiden kolttien asuttamisesta annetun lain (273/1955), kolttien maanjärjestelylain (593/1969) ja kumotun kolttalain mukaisen valtion ja luottolaitoksen saamisen takaisinmaksuaikaan ja korkoon sekä muihin ehtoihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja niiden mukaisia sopimusehtoja. Tämän lain voimaantulon jälkeen syntyvän, kumotun kolttalain mukaisen saamisen takaisinmaksuaikaan ja korkoon sekä muihin ehtoihin sovelletaan niin ikään kumotun kolttalain säännöksiä. Sen estämättä, mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai on määrätty taikka kauppakirjan ehdoissa on sovittu, edellä mainittujen lakien mukaisesti valtion myyntihintasaamisiin sovelletaan, kuitenkin mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008. Tämän lain 41 a §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin 1 päivästä toukokuuta 2007.

Tätä lakia ei sovelleta tämän lain tai 68 §:n 1 momentissa tarkoitetun lainsäädännön mukaisen valtion myyntihintasaamisen tai lainan irtisanomista tai velkajärjestelyä koskevaan asiaan, joka on vireillä 31 päivänä joulukuuta 2007.

5.

Laki**peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan peruskuivatustoiminnan tukemisesta 24 päivänä lokakuuta 1997 annetun lain (947/1997) 18 §:n 5 momentti, 23 § ja 29 §:n 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

18 §

18 §

*Avustuksen takaisinperiminen ja lainan irtisanominen**Avustuksen takaisinperiminen ja lainan irtisanominen*

Tässä pykälässä tarkoitetun avustuksen takaisinperintä- tai lainan irtisanomispäätöksen tekee työvoima- ja elinkeinokeskus.

Tässä pykälässä tarkoitetun avustuksen takaisinperintä- tai lainan irtisanomispäätöksen tekee työvoima- ja elinkeinokeskus. Edellä 4 momentin 3 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa lainan irtisanomisesta päättää kuitenkin Valtiokonttori.

23 §

23 §

*Täytäntöönpanoviranomaiset**Täytäntöönpanoviranomaiset*

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat asianomainen ministeriö, työvoima- ja elinkeinokeskukset sekä alueelliset ympäristökeskukset ja maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus sen mukaan kuin tässä laissa ja asetuksessa tarkemmin säädetään.

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö, työvoima- ja elinkeinokeskukset sekä alueelliset ympäristökeskukset ja Valtiokonttori sen mukaan kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään.

29 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Edellä 2 momentissa mainittua lakia ja momentissa mainittuja pykäläiä sovelletaan sellaisiin niissä tarkoitettuihin hankkeisiin, joiden rahoituspäätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa. Tarvittavat varat voidaan kuitenkin osoittaa maatilatalouden kehittämisrahastosta. Lainat ja avustukset, jotka on myönnetty 2 momentissa mainittujen säännösten nojalla, perii takaisin lääninhallitus, jos ne on myönnetty valtion varoista, ja maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, jos ne on myönnetty maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

29 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Edellä 2 momentissa mainittua lakia ja momentissa mainittuja pykäläiä sovelletaan sellaisiin niissä tarkoitettuihin hankkeisiin, joiden rahoituspäätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa. Tarvittavat varat voidaan kuitenkin osoittaa maatilatalouden kehittämisrahastosta. Lainat ja avustukset, jotka on myönnetty 2 momentissa mainittujen *pykälien* nojalla, perii takaisin *Valtiokonttori siten kuin eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-kuuta 2008. Tätä lakia sovelletaan myös niihin peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain (947/1997) mukaisiin lainoihin, jotka on myönnetty ennen tämän lain voimaantuloa. Tässä laissa tarkoitettuihin lainoihin sovelletaan kuitenkin 29 §:n 3 momentissa mainitun lain 27 §:n 3 ja 4 momenttia 1 päivästä toukokuuta 2007.

Tätä lakia ei sovelleta lainan irtisanomista koskevaan 30 päivänä huhtikuuta 2007 vireillä olevaan asiaan.

6.

Laki**porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) 71 §:n 5 momentti ja 72 § sekä
lisätään lakiin uusi 68 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

68 a §

Poikkeaminen lainan hoitoa koskevista säännöksistä

Viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2007 syntyneeseen myyntihintasaamiseen sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008, mitä eräistä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin menettelytavoista lainaa hoidettaessa.

71 §

71 §

Aikaisemman lainsäädännön soveltaminen

Aikaisemman lainsäädännön soveltaminen

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa menettelytapoja koskevia 1—4 momentissa tarkoitettua lainsäädännöstä poikkeavia säännöksiä.

Siltä osin, kuin eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään valtion myyntihintasaamisista 3 ja 4 momentista poiketen, noudatetaan kuitenkin, mitä mainitun lain 2—4, 7—19 §:ssä säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa menettelytapoja koskevia 1—4 momentissa tarkoitettua lainsäädännöstä poikkeavia säännöksiä.

72 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaiset maksuhelpotukset ja velkajärjestelyt

Porotilalain, porotalouslain ja luontaiselinkeinolain mukaisten valtion myyntihintasaamisten ja lainojen maksuhelpotukset ja velkajärjestelyt myönnetään ja käsitellään tämän lain 5, 6 ja 11 luvussa säädetyn mukaisesti. Valtion avustusten, myyntihintasaamisten ja valtionlainojen sekä korkotukilainojen irtisanominen ja takaisinperiminen toteutetaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti.

72 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaiset maksuhelpotukset ja velkajärjestelyt

Porotilalain, porotalouslain ja luontaiselinkeinolain mukaisten valtion myyntihintasaamisten ja lainojen maksuhelpotukset ja velkajärjestelyt myönnetään ja käsitellään tämän lain 5, 6 ja 11 luvussa säädetyn mukaisesti. Valtion avustusten, myyntihintasaamisten ja valtionlainojen sekä korkotukilainojen irtisanominen ja takaisinperiminen toteutetaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti. *Valtion myyntihintasaamisen irtisanomiseen sovelletaan kuitenkin lisäksi, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain 18 §:ssä säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-kuuta 2008. Tämän lain 71 §:n 5 momentissa mainitun lain 27 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan tässä laissa tarkoitettuihin saamisiin kuitenkin jo 1 päivästä toukokuuta 2007.

Tätä lakia ei sovelleta myyntihintasaamista koskevan velkajärjestelyn hakemista eikä myyntihintasaamisen irtisanomista koskevaan 31 päivänä joulukuuta 2007 vireillä olevaan asiaan.

7.

Laki**maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 12 päivänä maaliskuuta 1999 annettuun maaseutuelinkeinojen rahoituslakiin
(329/1999) uusi 74 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

74 a §

*Valtion myyntihintasaamisten hoitamista
koskeva poikkeus*

*Sen estämättä, mitä 69, 72, 74 ja 75 §:ssä
valtion myyntihintasaamisista säädetään,
sovelletaan niihin, mitä eräiden maa- ja
metsätaloushallinnon alan lainojen ja saa-
misten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidet-
tavaksi annetussa laissa (/) säädetään.*

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

*Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-
kuuta 2008. Tämän lain 74 a §:ssä tarkoite-
tun lain 27 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan
kuitenkin tässä laissa tarkoitettuihin myyn-
tihintasaamisiin jo 1 päivästä toukokuuta
2007.*

*Tätä lakia ei sovelleta myyntihintasaamis-
ta koskevan velkajärjestelyn hakemista eikä
myyntihintasaamisen irtisanomista koske-
vaan 31 päivänä joulukuuta 2007 vireillä
olevaan asiaan.*

8.

Laki**kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,
lisätään kestävän metsätalouden rahoituksesta 12 päivänä joulukuuta 1996 annettuun lakiin (1094/1996) uusi 13 a § ja 38 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 128671997 ja 718/1999, uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 a §

Lainan perintä

Lainan perintää hoitavana viranomaisena toimii Valtiokonttori siten kuin eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään.

38 §

Siirtymäsäännökset

Metsänparannuslain (140/1987) nojalla myönnetyn lainan perintää hoitavana viranomaisena toimii Valtiokonttori siten kuin eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (/) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-kuuta 2008. Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta lainan maksuhelpotusta tai siirtämistä toisen vastattavaksi, velkavastuusta vapauttamista eikä velkajärjestelyn hakemista sekä myyntihintasaamisen irtisanomista koskevaan 31 päivänä joulukuuta 2007 vireillä olevaan asiaan.

9.

Laki**uusjakojen tukemisesta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusjakojen tukemisesta 16 päivänä tammikuuta 1981 annetun lain (24/1981) 10 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 450/1990, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 a §

10 a §

Kun takaisin perittävät kustannukset korkoineen on täysin maksettu, maanmittauskonttorin on lähetettävä ilmoitus asianomaiselle tuomarille tilan panttivastuusta vapautumista koskevan merkinnän tekemistä varten lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin.

Kun takaisin perittävät kustannukset korkoineen on täysin maksettu, *lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtävään ilmoitukseen sovelletaan, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain (/) 16 §:n 2 momentissa säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008. Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta asiaan, joka on vireillä 31 päivänä joulukuuta 2007.